

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียน
ที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุธาสินี ใจเย็น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2545

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153.453

หนังสือ

ร.๒

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียน
ที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สุธาสินี ใจเย็น

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2545

๒ 1๕7๙17

๔๖ ม.ค. 2545

สุทธาสินี ใจเย็น. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการ

ควบคุม : รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง, รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานครซึ่งจำแนกตัวแปรดังนี้ คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 280 คน เป็นนักศึกษาชาย 140 คน นักศึกษาหญิง 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ไม่ประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศหญิง เพศชาย อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_7) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X_9) เพศหญิง (X_1) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) ซึ่งทั้ง 4 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ร้อยละ 58.90
5. สมการที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ได้แก่

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = .175 + .504X_7 + .286X_9 - .106X_1 + .128X_8$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .463X_7 + .313X_9 - .107X_1 + .115X_8$$

**VARIABLES RELATED TO SELF – DIRECTED LEARNING ABILITIES OF STUDENTS
IN DISTANCE EDUCATION SCHOOL IN KHET BANGKHEN, BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
SUTHASINEE JAIYEN**

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2002

Suthasinee Jaiyen. (2002). *Variables Related to Self – Directed Learning Abilities of Students in Distance Education School in Khet Bangkok, Bangkok*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof.Kamolrat Greethong, Assoc. Prof. Aree Punmanee, Ph.d.

The purposes of this research were studying variables related to self – directed learning abilities of students in distance education school in Khet Bangkok, Bangkok. These variables were personal variables ; sex, age, occupation, academic achievement, achievement motivation and future orientation, family variables ; relationship between students with family member, parents' supporting of study, parents' expectation, and environmental variables ; atmosphere of studying, relationships between students with teacher, relationships between students with peer.

The 280 subjects were students in distance education school in Khet Bangkok, Bangkok ; 140 males 140 females. The instruments was the variables related to self – directed learning abilities questionnaires. The data were analysed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation between achievement motivation, future orientation, relationship between students with family member, parents' supporting of study, relationship between students with teacher and self – directed learning abilities of students in distance education school at .01 level and there were also significantly positive correlation among occupation, atmosphere of studying and self – directed learning abilities of students in distance education school at .05 level.

2. There were significantly negative correlation between non – occupation and self – directed learning abilities of students in distance education school at .05 level.

3. There were no significantly correlation between sex, age, academic achievement, parents' expectation and relationships between students with peer and self – directed learning abilities of students in distance education school.

4. There were significantly four variables effected on self – directed learning abilities of students in distance education school at .01 level. Those variables effeted from the most to the least were achievement motivation (X_7) relationship between students with family member (X_9) female (X_1) future orientation (X_8) These 4 variables could predicted self – directed learning abilities of students in distance education school about percentage of 58.90

5. The significantly predicted equations of self – directed learning abilities of student in distance education school at .01 level were as follows :

5.1 In terms of raw scores :

$$\hat{Y} = .175 + .504X_7 + .286X_9 - .106X_1 + .128X_8$$

5.2 In terms of standard scores :

$$Z = .463X_7 + .313X_9 - .107X_1 + .115X_8$$

ปริญญานิพนธ์

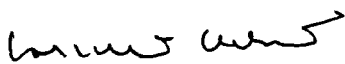
เรื่อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษา
ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล
ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ของ

นางสาว สุชาสนี ใจเย็น

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์



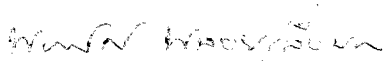
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)



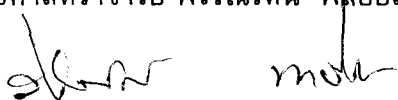
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)



กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)



กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ประธาน
ควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มีน กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วย
ศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่
กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และคำแนะนำ พร้อมทั้งให้ความกรุณาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็น
ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา อาจารย์ทัศนากุศล ทองภักดี และอาจารย์ชวลิต
รวยอาจิณ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์
ประสาทความรู้ และให้ความกรุณาต่อผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ และคณาจารย์โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ โรงเรียนประชาภิบาล
โรงเรียนประชาภูฏูล โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม โรงเรียนบ้านคลองบัว โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม โรงเรียน
ฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนวัดหนองใหญ่ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเขตบางเขน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัย และขอขอบคุณนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลเขตบางเขน
กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน

และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ร่วมรุ่นวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ปี 2540 ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและ
ให้ความช่วยเหลือต่อผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ประเทือง ประสพสันต์ ผู้ให้ความเมตตาส่งเสริมสนับสนุน และให้คำปรึกษา
ทางด้านการเรียน

และท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วราคม ประเสริฐศิริพร ผู้ให้ความรักความเมตตา ห่วงใย
ดูแลเอาใจใส่ ส่งเสริมทางด้านการเรียน และให้การสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์เป็นอย่างดี

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความภาคภูมิใจต่อการมีส่วนร่วมของผู้มีพระคุณทุกท่าน
โดยผู้วิจัยจักพึงรำลึกถึงสิ่งดี ๆ เช่นนี้ ที่ได้รับจากทุกท่านตลอดไป

สุทธาสินี ใจเย็น

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมติฐานการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	14
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล.....	17
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล.....	17
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล.....	24
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการเรียนรู้.....	24
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการเรียนรู้.....	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการเรียนรู้.....	25
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอายุกับการเรียนรู้.....	26
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอายุกับการเรียนรู้.....	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอายุกับการเรียนรู้.....	28
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	29
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	32
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	32
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	34
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิก ในครอบครัว.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว.....	36
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของ ผู้ปกครอง.....	36
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง.....	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง.....	37
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	37
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	39
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน.....	40
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน.....	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน.....	42
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์.....	42
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์.....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์.....	44
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน.....	44
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน.....	44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน.....	46
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	47
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
	ประชากร.....	47
	กลุ่มตัวอย่าง.....	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	48
	วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	72
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	72
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	97
ภาคผนวก ค.....	114
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	47
2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามเพศ และอาชีพ.....	66
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	67
4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	69
5 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ.....	70
6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ.....	70
7 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	115
8 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต.....	116
9 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างศึกษากับสมาชิกในครอบครัว.....	117
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง.....	118
11 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	119
12 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน.....	120
13 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์.....	121
14 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน..	122
15 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง...	123

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง^๑

การศึกษานั้นเป็นเรื่องของคนทุกคน และไม่ช้าเพราะในระยะเวลาหนึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงในระยะเดียว ไม่ใช่อย่างนั้น ตั้งแต่เกิดมาก็ต้องศึกษา เติบโตขึ้นมาก็ต้องศึกษา เมื่อออกไปทำหน้าที่การทำงานก็ต้องศึกษาต่อไปเหมือนกัน มิฉะนั้นคนเราก็อยู่ไม่ได้ แม้จบปริญญาเอกแล้วก็ต้องศึกษาต่อตลอดไป หมายความว่า การศึกษาไม่มีสิ้นสุด (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. 2535 : 2) และการพัฒนาคนพัฒนาสังคมกระทำได้โดยการให้การศึกษา (เจริญ ไวรวัจนกุล. 2532 : 191) ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษามีความสำคัญมากสำหรับการพัฒนา สังคมไทยมีความมุ่งหวังที่จะไปสู่สังคมที่พึงประสงค์ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 — 2544) ได้กำหนดลักษณะสังคมไทยที่พึงประสงค์ไว้ว่า เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ รู้เท่าทันโลก แข่งขันและร่วมมือเป็น มีสมรรถภาพ มีวินัย มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา มีเสรีภาพความยุติธรรม เมตตากรุณา คนมีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง ประเทศชาติมั่นคง มีสันติกับเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมโลกและมีสันติกับธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 13) ความมุ่งหวังดังกล่าวที่จะนำประเทศสู่สังคมที่พึงประสงค์นั้น การศึกษานับเป็นแนวทางที่สำคัญที่สุด เพราะการวางรากฐานการศึกษาที่ สอดคล้องกับอุดมคติที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถเปลี่ยนคนในสังคมนั้น ๆ ให้เป็นไปในกรอบที่พึง ประสงค์ได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539: 20) กล่าวคือต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาตัวบุคคลเป็นสำคัญ โดยเน้นที่ระบบการศึกษาที่สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ส่งเสริมบุคคลให้มีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2538 : 32) รวมทั้ง ให้บุคคลได้รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539: 50) ประกอบกับสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการสื่อสารคมนาคมที่กว้างขวางและรวดเร็ว ดังนั้นเพื่อให้เรา รู้ทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สมาชิกในสังคมจึงต้องเรียนรู้ตลอดเวลา วิทยาการทั้งหลายเจริญก้าวหน้าอย่างกว้างขวางและบูรณาการอย่างไม่หยุดยั้ง การที่จะได้ความรู้ใหม่ต้องมีความสามารถในการเรียนรู้และการหาความรู้ ไม่ใช่เป็นความรู้ที่ เกิดขึ้นในโรงเรียนเพียงอย่างเดียว เพราะเนื้อหาตำราไม่ได้เป็นเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้ประกอบอาชีพ ทุกวันนี้คนที่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาจึงดำรงอยู่ได้ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร (บัณฑิต ล่ำซำ. 2540 : 18) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 ที่ว่าการศึกษาต้องมุ่งเน้นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ มีลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่เรียนรู้วิธีเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถรู้เรียนได้ด้วยตนเอง (ลาวัญญ์ ทองมนต์. 2541 : 1)

การศึกษานอกโรงเรียนถือว่ามีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาบุคลากรของประเทศในปัจจุบัน เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนของชาติจำนวนหนึ่งที่ไม่มีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียน โดยเฉพาะพวกแรงงานเด็ก จากสถิติปี พ.ศ. 2537 พบว่ามีแรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการทางเพศประมาณ 26,000 คน และเด็กที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าสู่ธุรกิจบริการทางเพศประมาณ 67,000 คน (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจด้านการพัฒนาประชากรกลุ่มเป้าหมาย. 2538 : 14) และแรงงานเด็กส่วนใหญ่มีอายุ 13 — 14 ปี นอกจากนี้ยังพบว่ามีเด็กประมาณปีละไม่ต่ำกว่า 3 ล้านคนที่พร้อมจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน (สมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์. 2538 : 8) ดังนั้นเมื่อเด็กเหล่านี้โตขึ้น โอกาสในการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาจึงต้องเป็นในรูปแบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนของระบบการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งผู้เรียนส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ จำเป็นจะต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่แตกต่างกันไปจากการ

เรียนการสอนในระบบโรงเรียน เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่มีบุคลิกภาพ มีความสนใจและลักษณะที่แตกต่างไปจากจากเด็ก กล่าวคือมีลักษณะวัยที่ต้องพึ่งพาตนเอง (self — directed) มากกว่าพึ่งพาผู้อื่นและมีความต้องการความอิสระ (autonomy) มากขึ้น เป็นผู้เรียนด้วยตนเอง (self — learner) ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นจะทำให้ผู้ใหญ่มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเอง (Knowles. 1984 : 54) ทำให้ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของการศึกษานอกโรงเรียนจึงมุ่งเน้นรูปแบบการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำจัดกิจกรรมการเรียนและมุ่งเน้นที่การเรียนแบบการปฏิบัติจริงเพื่อให้สามารถนำผลการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้จริงในชีวิต เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง (ชะลอ กองสุทธิใจ. 2541 : 1) ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ ประสบการณ์เรียน และเป็นการเรียนรู้ที่ยอมรับสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นการเรียนที่ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน และเป็นการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2524 : 5) นอกจากนี้กลุ่มผู้ใหญ่ที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่เสาะแสวงหาวิชาที่จะศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาบังคับ เป็นการเรียนที่เกิดจากใจชอบใจรักเพื่อความพึงพอใจที่เกิดจากกิจกรรมการเรียน เกิดจากแรงจูงใจของบุคคล การเรียนรู้ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่นักการศึกษาพึงประสงค์ให้เกิดกับผู้เรียนมากที่สุด เป็นเป้าหมายสำคัญยิ่งของการให้การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาแก่เด็กหรือผู้ใหญ่ (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 262)

จากการสำรวจโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในกรุงเทพมหานคร พบว่าทุกเขตมีการเปิดสอนในระบบดังกล่าว และผู้วิจัยมีเพื่อนครูในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบทางไกลในเขตบางเขน ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาระบบทางไกลของนักศึกษาว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ในระบบการศึกษาทางไกลมีทักษะการเรียนรู้ไม่ดีเท่าที่ควร มีปัญหาการเรียนคือไม่ค่อยสนใจในการเรียน เฉื่อยชา เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่ชอบค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนรูปแบบดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นส่วนสำคัญ และผลการวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539: 90) ศึกษาพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนรู้ ขาดความสนใจ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากสาเหตุที่ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจว่าการเรียนรู้มีประโยชน์กับตัวเขาอย่างไร จึงสะท้อนออกมาเป็นการไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ชอบหนีเรียนไปเที่ยวเตร่ ชอบความสนุกสนาน ไม่สนใจวิชาการ มั่วสุมกับเพื่อนจนถูกล่อลวงเข้าสู่อบายมุขต่าง ๆ

ผู้วิจัยจึงได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาในระบบทางไกล ด้วยการสัมภาษณ์อาจารย์โรงเรียนที่เปิดสอนในระบบทางไกลชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน พบว่า นักศึกษาในระบบทางไกล ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่มีการจัดระบบการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ขาดการวางแผนในการเรียนและการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งในเบื้องต้นอาจารย์ต้องช่วยให้นักศึกษาเห็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง โดยสอนให้นักศึกษาเกิดทักษะการเรียนรู้ที่ดี เพื่อที่จะทำให้ให้นักศึกษามีระบบการเรียนที่มีประสิทธิภาพได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 903 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายเปิดโดยใช้คำถามข้อที่ 1 ว่า “ขณะที่ท่านเรียนทางไกลท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเรียนรู้ด้วยตนเองหรือไม่ ถ้ามีปัญหานั้นคืออะไร” คำตอบที่ตอบมากที่สุด คือ มี โดยมีผู้ตอบจำนวน 840 คน คิดเป็นร้อยละ 93.02 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาเรียน ขาดปัจจัยทางการเงิน ไม่มีการวางแผนในการเรียน ไม่ทราบว่าตนเองต้องการเรียนอะไร ไม่สามารถค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการเรียนได้ รองลงมา คือ ไม่มี โดยมีผู้ตอบจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98

คำถามข้อที่ 2 ว่า “ท่านคิดว่าปัญหาในข้อ 1 เกิดจากสาเหตุใด” คำตอบที่ตอบมากที่สุด คือ นักศึกษาขาดความพร้อมที่จะเรียน เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลาเรียนและขาดปัจจัยทางการเงินเนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอและไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว มีผู้ตอบจำนวน 504 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ ไม่สามารถกำหนดความต้องการในการเรียนของตนเองได้อย่างชัดเจน มีผู้ตอบจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 24.04 รองลงมา คือ นักศึกษาไม่สามารถวางแผนและเป้าหมายในการเรียนของตนเอง เนื่องจากไม่มีผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะทั้งจากอาจารย์และเพื่อนนักศึกษา มีผู้ตอบจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 10.36 และสุดท้ายคือไม่ทราบแหล่งข้อมูลในการศึกษา และนำข้อมูลที่ค้นคว้ามาไปใช้ไม่ได้ มีผู้ตอบจำนวน 47 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.60

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นด้วยแบบสอบถามปลายเปิด เห็นได้ว่า นักศึกษาในระบบทางไกล ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีปัญหาในการเรียนส่วนใหญ่มีสาเหตุจากตัวนักศึกษา ที่ขาดการวางแผนในการเรียนของตนเอง และมีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง ไม่มีเป้าหมายในการเรียนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาขาดความพร้อมที่จะเรียน และนักศึกษามองว่าปัญหาการเรียนของตนเองส่วนใหญ่มาจากเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายในการเรียน จากลักษณะปัญหาข้างต้นจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเรียนได้ไม่ดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และไม่สนใจการเรียนในระบบการเรียนทางไกล และปัญหาดังกล่าวยังแสดงถึงปัญหาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาด้วย ดังที่ โนวส์ (Knowls, 1975.) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดจากความคิดริเริ่มของบุคคลในเรื่องหนึ่ง ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง มีการวางแผน วางจุดมุ่งหมายในการเรียนโดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ตาม สามารถเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสามารถประเมินผลการเรียนนั้นได้ และ กุกลิเอลมีโน (Guglielmino, 1977.) พบว่า บุคคลที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีลักษณะดังนี้ (1) เปิดโอกาสแห่งการเรียนรู้ (2) มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (3) มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (4) มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง (5) มีความรักในการเรียน (6) มีความคิดสร้างสรรค์ (7) มองอนาคตในแง่ดี และ (8) มีความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ คาร์เวอร์ (Carver, 1996.) พบว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องเป็น ผู้เปิดโอกาสในการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบแสวงหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความต้องการและมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมี สมรรถภาพในการทำงานสูง สอดคล้องกับการศึกษาของสมคิด อิศระวัฒน์ (2538 : 75) ที่พบว่า คนไทยที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพของตนเอง มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ (1) อ่านหนังสือ ดูงาน เข้าไปอยู่ด้วย สังเกต สอบถาม (2) คิด วิเคราะห์ (3) ลองทำ และ (4) ประเมินผล และคุณสมบัติของคน que เรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ผู้มีความสามารถในการสังเกต คิด วิเคราะห์ ความสามารถนำความคิดออกมาใช้ในทางปฏิบัติและประเมินผลได้ มีความเพียรพยายามตั้งใจในการทำงาน กล้าลองทำ และรู้จักหาแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ เช่น ผู้รู้ หนังสือ เพื่อนและการดูงาน สำหรับปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ บุคลิกภาพของพ่อแม่หรือบุคคลใกล้ชิด บรรยากาศและวิถี การสอน จึงเห็นได้ว่า นักศึกษาในระบบทางไกลที่มีปัญหาในการเรียนนั้นอาจเนื่องจากมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ต่ำ ยังผลให้ผลการเรียนต่ำ เพราะการเรียนในระบบทางไกลซึ่งเป็นระบบการศึกษานอกโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลักในการเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มเดิมจำนวน 903 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของ สุวรรณ ยะเกอร์ (2533 : 117 – 122) จำนวน 30 ข้อ พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูง จำนวน 23 คน คิดเป็น ร้อยละ

2.55 มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองระดับปานกลาง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 และมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองระดับต่ำ จำนวน 833 คน คิดเป็นร้อยละ 92.25

จากการสำรวจข้อมูลดังกล่าว พบว่านักศึกษามีปัญหาในความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจำนวนมาก จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า มีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาใน โรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้อาจารย์ในโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเขตบางเขน นำไปใช้ประกอบการวางแผนในการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในระบบทางไกลระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 8 โรงเรียน มีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 840 คน เป็นนักศึกษาชาย 415 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 425 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน เป็นนักศึกษาชาย 140 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 140 คน ซึ่งเชื่อถือได้ร้อยละ 95 (Yamanee, 1967 : 886.) ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) จากประชากร โดยใช้เพศ เป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 เพศ ได้แก่ ชายและหญิง

1.1.2 อายุ

1.1.3 อาชีพ ได้แก่ ประกอบอาชีพและไม่ได้ประกอบอาชีพ

1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.6 ลักษณะมุ่งอนาคต

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

1.2.2 การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

1.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่

1.3.1 บรรยากาศการเรียนการสอน

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกถึงความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการของตนเองในการเรียนโดยสมัครใจ และมีความพร้อมที่จะใช้ความสามารถของตนเองในการวางแผนและเป้าหมายในการเรียน รวมทั้งสามารถแสวงหาแหล่งวิทยาการข้อมูลและนำไปใช้ได้เหมาะสม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ความเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง นักศึกษาคิดว่าตนเองสามารถนำตนเองได้ในการเรียนได้ ยอมรับว่านักศึกษาทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้เข้าใจความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบครูเป็นผู้ชี้แนะกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 ความพร้อมที่จะเรียน หมายถึง นักศึกษามีความต้องการที่จะเรียนและสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่ได้ถูกบังคับจากผู้อื่น รวมทั้งมีเวลาและค่าใช้จ่ายเพียงพอต่อการเรียน

1.3 การวิเคราะห์ความต้องการ หมายถึง การที่นักศึกษาสามารถกำหนดความต้องการและความสนใจพิเศษของตนเองในการเรียนได้ โดยนักศึกษาเป็นผู้กำหนดและริเริ่มด้วยตัวเอง อาจได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับคำปรึกษาแนะนำจากเพื่อน อาจารย์ หรือผู้ปกครอง

1.4 การวางแผนเป้าหมายในการเรียน หมายถึง การที่นักศึกษามีความคิดริเริ่มในการวางแผนการเรียน สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนของตนเองให้แจ่มชัด เข้าใจได้ ระบุวิธีการเรียนเพื่อให้มีความเหมาะสมกับตัวของนักศึกษามากที่สุด

1.5 การแสวงหาแหล่งวิทยาการ หมายถึง นักศึกษาทราบแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าสามารถหาบุคคลและแหล่งเอกสารวิทยาการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนของนักศึกษา

1.6 การนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสม หมายถึง นักศึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาจากการค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ได้ในการเรียนและเหมาะสมกับวิธีการเรียนของนักศึกษาเอง

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง สิ่งส่งผลต่อความสามารถการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว

2.1.1 เพศ ได้แก่ นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

2.1.2 อายุ หมายถึง อายุของนักศึกษานับจำนวนปีที่เกิดตามปฏิทินจนถึงวันเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.3 อาชีพ ได้แก่ การประกอบอาชีพและไม่ได้ประกอบอาชีพ

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนของนักศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน วัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมในการเรียนทุกรายวิชา ปีการศึกษา 2544

2.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในการเรียน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวางพยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ ต้องการอิสระในการทำงานและการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างสูง มีความสบายใจเมื่อพบความสำเร็จ และวิตกกังวลเมื่อพบความล้มเหลว ในการศึกษาครั้งนี้ได้จำแนกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 6 ด้าน ดังนี้

2.1.5.1 ความทะเยอทะยานทางการเรียน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยนักศึกษาที่แสดงออกถึงความต้องการจะให้ตนประสบความสำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผล

2.1.5.2 ความกระตือรือร้นทางการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาในลักษณะที่เต็มใจ เอาใจใส่และตั้งใจจริงในการเรียน รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายโดยทันทีไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง มีความขยันขันแข็งในการเรียน การทำงาน มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค มีความสนุกสนานในการเรียน และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จในเวลาที่กำหนด

2.1.5.3 ความกล้าเสี่ยงทางการเรียน หมายถึง ลักษณะนิสัยของนักศึกษาที่บ่งบอกถึงการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการกระทำสิ่งที่ถูกต้องและเป็นไปได้ รู้จักประมาณความสามารถของตน มีความกล้าได้กล้าเสีย ทำงานด้วยความมั่นใจ ไม่เชื่อโชคกลางมุ่งทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จมากกว่าที่จะนึกถึงความล้มเหลว

2.1.5.4 ความรับผิดชอบของตนเองทางการเรียน หมายถึง ลักษณะนิสัยของนักศึกษาที่แสดงออกถึงการรักษาสินทรัพย์ที่ของตนเองมีความเอาใจใส่ผูกพันกับงานที่ได้รับมอบหมาย กล้ารับผิดชอบในงานของตน พยายามปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ มุ่งมั่นการทำงานให้สำเร็จ

2.1.5.5 การรู้จักวางแผนทางการเรียน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยของนักศึกษาที่แสดงออกถึงการมีระบบแบบแผนในการเรียน มีจุดประสงค์ที่เด่นชัดมองเห็นเส้นทางในการเรียนอย่างเป็นขั้นตอน เห็นการณ์ไกล ทำงานอย่างประณีตและเป็นระเบียบ มีความรอบคอบ และศึกษาในรายละเอียดของข้อมูลก่อนตัดสินใจ มีความมุ่งมั่นต่อความก้าวหน้า

2.1.5.6 ความมีเอกลักษณ์ทางการเรียน หมายถึง ลักษณะนิสัยของนักศึกษาที่แสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองไม่ชอบลอกเลียนแบบคนอื่นมีความคิดริเริ่มในการทำสิ่งต่าง ๆ สนใจเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ มีอิสระในการเรียน

2.1.6 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการคาดการณ์ การวางแผนการตามความต้องการของนักศึกษาเองอย่างรอบคอบ มีความเพียรพยายามต่อสู้กับอุปสรรค โดยมุ่งที่จะให้เกิดความสำเร็จทางการเรียนในอนาคต

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว

2.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษาและพฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ปกครองเพื่อทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1.1 พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา ได้แก่ ให้ความรักความห่วงใยต่อนักศึกษา ให้กำลังใจ และไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักศึกษา เป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวกับนักศึกษา

2.2.1.2 พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การแสดงความรักและเคารพของนักศึกษาที่มีต่อผู้ปกครอง การเชื่อฟัง ช่วยเหลืองานที่ผู้ปกครองมอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจ ยอมรับกฎระเบียบภายในครอบครัว ตั้งใจเรียน การขอคำแนะนำและการขอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในการเรียน รวมถึงการทำกิจกรรมของนักศึกษา ไม่ทำให้ผู้ปกครองเสียใจ

2.2.2 การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การแสดงออกของบิดามารดาหรือผู้ปกครองด้วยการช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.2.2.1 การสนับสนุนทางด้านวัตถุ ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน เครื่องแต่งกาย และเงิน ให้แก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ ตามความจำเป็นทางการเรียนของนักศึกษา

2.2.2.2 การสนับสนุนทางด้านวาจา ได้แก่ การให้ความสนใจ ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะทางการเรียนแก่นักศึกษา

2.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่หวังให้นักศึกษาปฏิบัติตาม โดยมุ่งให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียน ได้แก่ การสำเร็จการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ขยันหมั่นเพียร และเอาใจใส่ต่อการเรียน

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพการณ์ทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มีดังนี้

2.3.1 บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง สภาพทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ และการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1.1 ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะที่ตั้งและบริเวณของโรงเรียน สภาพอาคารเรียน การถ่ายเทอากาศในห้องเรียน ความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเทียบกับจำนวนของนักศึกษา

2.3.1.2 การใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ ปริมาณของอาจารย์ ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์และนักศึกษา ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา และนักศึกษปฏิบัติต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.2.1 พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ให้ความสนใจต่อนักศึกษา สร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะแก่นักศึกษาทั้งในด้านการเรียน และด้านส่วนตัวที่นักศึกษามาขอคำปรึกษา

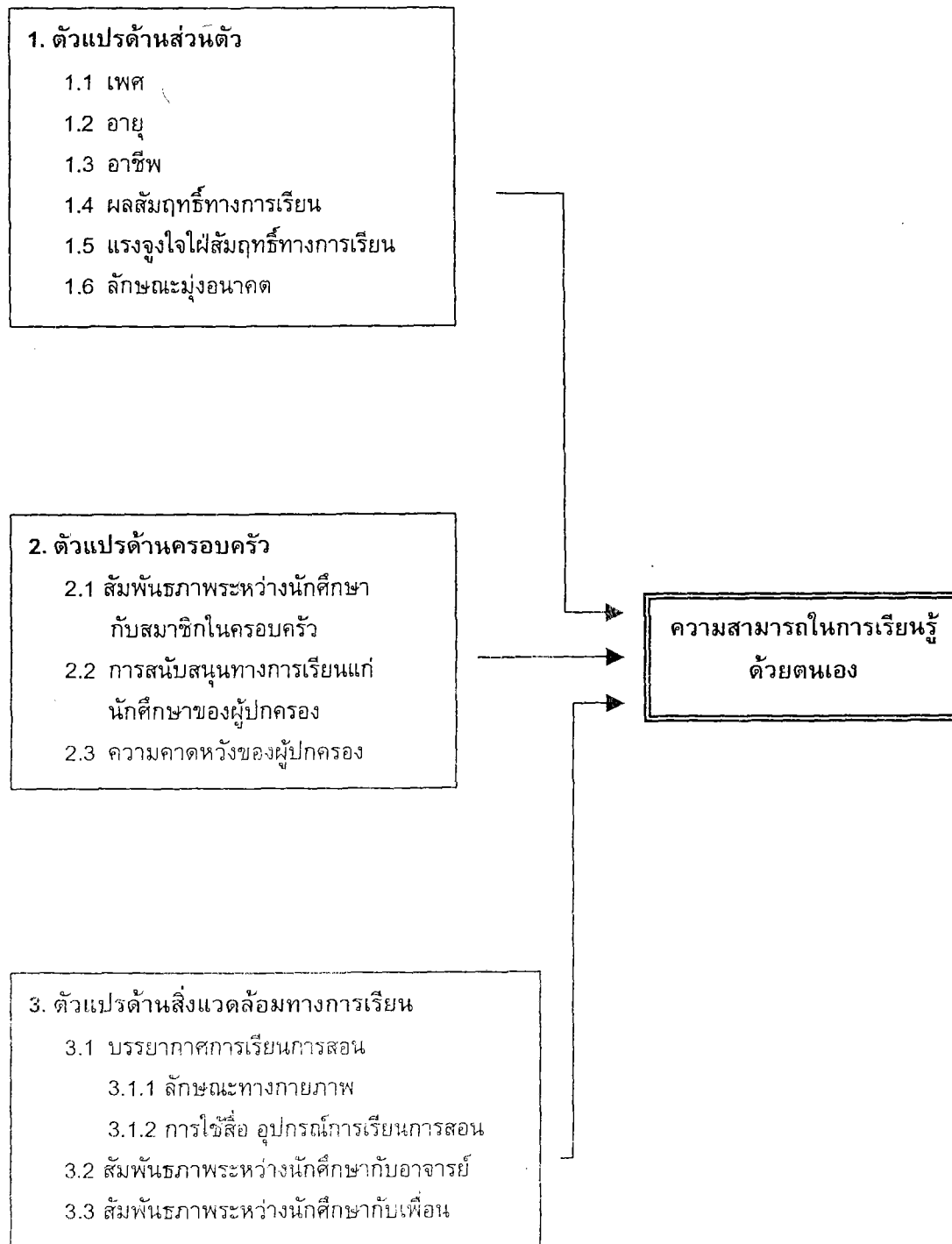
2.3.2.2 พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ เคารพเชื่อฟังในอาจารย์ผู้สอน ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่อาจารย์มอบหมายสั่งสอน และซักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัยด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและด้านส่วนตัวทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีความใกล้ชิด ห่วงใยสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนด้วยความรักและสามัคคี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.1.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สเคเจอร์ (Skager. 1978 : 133) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ส่วนบุคคล ผู้เรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ ความสามารถในการวางแผน การบริหารการจัดการ และการประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง และในฐานะที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่มีการเรียนแบบร่วมมือ

โนวลส์ (Price, Kudrna and Flegal. 1992 : 165 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1980 *The modern practice of adult education : from pedagogy to andragogr.*) ได้ขยายมโนทัศน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเองไปสู่การเรียนรู้ในระบบด้วย ซึ่งเป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดจุดประสงค์ พัฒนาเกณฑ์การประเมิน และวางแผนการเรียนของตน โดยครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน

เบาวด์ (Boud. 1982 : 27) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการที่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ที่มาจากความต้องการของตนเอง มีทิศทางการทำงานและความรับผิดชอบในงานของตน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้เช่นใด และระดับอายุของผู้เรียนจะเป็นเท่าใด

กริฟฟิน (Griffin. 1983 : 153) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาการเรียนรู้ความสามารถในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลการเรียนรู้ของตน

บรูคฟิลด์ (Brookfield. 1984 : 61) สรุปการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ว่า หมายถึง การแสวงหาความรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ควบคุมกิจกรรมการเรียนรู้ของตนในด้านเนื้อหาและวิธีการเรียน โดยอาจขอความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนด และใช้หนังสือประกอบการเรียนหรือบทความต่าง ๆ จากบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเลือกวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

บัวชาร์ด (Bouchard. 1994 : 129) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนที่ผู้เรียนบริหารตนเองหรือเป็นกระบวนการจูงใจตนเองให้เรียนให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียน และปรับปรุงการเรียนของตน

ดิกสัน (Dixon. 1989 : 49) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแต่ละคนอาจได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือไม่ก็ได้ในการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเองตั้งเป้าหมาย

ในการเรียน ระบุบุคลากรที่เกี่ยวข้องแหล่งความรู้ สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

บอริช (Borich. 1992 : 286) กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ว่า เป็นทั้งวิธีเรียนและวิธีสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้ได้ความรู้ โดยผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนในระดับสูง ได้แก่ การให้เหตุผล การคิดแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์ซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่า การได้รู้ ได้เข้าใจ และนำไปใช้ ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ในขั้นต่ำที่เกิดได้ในการเรียนโดยทั่วไป

ฮีมสตรา (Hiemstra. 1994 : 5394 - 5395) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนรับผิดชอบในด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความพยายามในการเรียนรู้ของตนเอง เป็นลักษณะซึ่งทุกคนมีอยู่ระดับหนึ่งในทุกสถานการณ์การเรียนรู้ ไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นโดยผู้เรียนแยกตัวออกจากผู้อื่น ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ และทักษะที่ได้จากการศึกษาจากสถานการณ์หนึ่งไปยังสถานการณ์อื่นได้

จากความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแต่ละคนใช้ความสามารถของตนเองในการจัดการการเรียนรู้อย่างมีระบบ มีเป้าหมาย มีการวางแผนในการเรียน และสามารถปฏิบัติตามแผนเองได้

✓ 1.1.2 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โนวเลส (Knowles. 1975 : 14 — 15) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนี้

1.บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดหมายหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่าสามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าคนที่เรียนโดยเป็นเพียงผู้รับหรือรอการถ่ายทอดจากครู

2. การเรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติ ทำให้บุคคล มีทิศทางของการบรรลุภาวะจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่ง เช่นความต้องการพึ่งผู้อื่นสู่ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถต่ำสู่ความสามารถสูงขึ้น

3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษา หลักสูตร ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ มหาวิทยาลัยเปิด ล้วนเน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้เอง

4. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้มนุษย์อยู่รอด การมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

บอยเดลล์ (Boydell. 1976 : 34) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการปรับวิธีการแก้ปัญหาของตนเองมีความยืดหยุ่น มีความสำเร็จ มีความสร้างสรรค์ สามารถปรับพฤติกรรมจัดการกับปัญหาได้ดีขึ้นและเรียนรู้วิธีการที่จะเรียนรู้

เทรฟฟิงเกอร์ (Tysinger. 1986 : 2892 - A) กล่าวว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองจะจัดการตนเองได้ดี มีโอกาสที่จะทำงานตามระดับความก้าวหน้าของตนเอง มีโอกาสที่จะเลือกเนื้อหาประสบการณ์ และเป้าหมายทางการเรียนตามความต้องการของตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น และเรียนได้ดีขึ้น

ดิกกินสัน (Dickinson. 1987 : 18 — 35) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แม้ว่าจะมีโอกาสในการฝึกปฏิบัติไม่เท่ากัน มีความแตกต่างกันในด้านความถนัด วิธีคิด ยุทธวิธีการเรียนรู้ และความมุ่งมั่นในการเรียน จึงเป็นวิธีการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในทางบวก และเรียนรู้ที่จะเรียน

บอริช (Borich. 1992 : 286) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจและความหมายจากเนื้อหาตำราด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักให้เหตุผล แก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน และยังช่วยเพิ่มทักษะ การควบคุมตนเอง และพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ

จากความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถจัดการและวางแผนเป้าหมายทางการเรียนของตนเอง รู้จักใช้เหตุผล ควบคุมตนเอง และเรียนได้ดีขึ้น

1.1.3 ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โนลส์ (Knowles. 1975 : 61) ได้สรุปลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยตนเองเป็น 9 ประการ คือ

1.ความเข้าใจในความแตกต่างด้านความคิดเกี่ยวกับผู้เรียน และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ คือรู้แตกต่างระหว่างการสอนที่ครูเป็นผู้ชี้แนะกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองไม่ขึ้นกับใคร และเป็นคนที่สามารถนำตนเองได้

3. ความสามารถที่จะสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ได้ดี เพื่อที่จะใช้บุคคลเหล่านี้เป็นเหมือนสิ่งสะท้อนให้ทราบถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง

4.ความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้อย่างสมจริงโดยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

5. ความสามารถในการแปลความต้องการ การเรียนออกมาเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ในรูปแบบที่อาจจะทำให้การประเมินผลสำเร็จนั้นเป็นไปได้

6. ความสามารถในการโยนโยนความสัมพันธ์กับผู้สอน ใช้ประโยชน์จากผู้สอนในการทำให้เรื่องยากง่ายขึ้น และเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือที่ปรึกษา

7. ความสามารถในการหาบุคคล และแหล่งวิทยาการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8. ความสามารถในการเลือกแผนการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการ และมีความคิดริเริ่มในการวางแผนนโยบายอย่างมีทักษะความชำนาญ

9. ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำผลของข้อค้นพบต่าง ๆ ไปใช้อย่างเหมาะสม

กุกลีเอลมีโน (Guglielmino. 1977 : 34) กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าจะต้องอาศัยเงื่อนไขของการจัดสภาพการเรียนซึ่งเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์หลายอย่าง โดยอาจพิจารณาได้ใน 2 ลักษณะคือ

1. ลักษณะที่เป็นการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ด้วยตนเองเกิดขึ้นได้ทั้งในชั้นเรียนที่มีครูเป็นผู้นำในการเรียน และผู้เรียนวางแผนกำหนดโครงการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ลักษณะที่เป็นบุคลิกลักษณะของผู้เรียนซึ่งประกอบขึ้นด้วยเจตคติ ค่านิยมและความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้สูงสุดเมื่อมีการจัดสภาพการเรียนที่ส่งเสริมกัน ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นบุคลิกลักษณะที่ซับซ้อนที่แต่ละบุคคลมีไม่เท่ากัน

สเคจเจอร์ (Skager. 1978 : 116 — 117) กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนที่มีการชี้นำตนเองควรมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง (Self — Acceptance) มีทัศนคติต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียน หรือมีทัศนคติในเชิงบวกต่อตนเอง

2. มีความสามารถในการด้านการวางแผน (Planfulness) ในด้านต่อไปนี้

2.1 สามารถวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง

2.2 วางจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการที่ตั้งไว้

2.3 มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

3. มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นผู้มีแรงจูงใจอยู่ภายในต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยปราศจากสิ่งที่คุณค่าจากภายนอก เช่น รางวัล การถูกตำหนิ การลงโทษ และชื่นชมชอบการเรียนรู้ที่อยู่ภายนอกสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีรูปแบบ และเพื่อที่จะเลื่อนกำหนดหรือดำเนินต่อไปได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

4. มีการประเมินตนเอง (Internal Evaluation) ผู้เรียนที่มีการชี้ราคาตนเอง สามารถที่จะประเมินตนเองหรือยอมรับว่าการที่ผู้อื่นประเมินตนเองก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะยอมรับการประเมินภายนอกว่าถูกต้องต่อเมื่อผู้ประเมินมีความคิดอย่างอิสระ และการประเมินสอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏจริงในขณะนั้น

5. เปิดโอกาสต่อประสบการณ์ (Openess to Experience) ผู้เรียนที่เปิดโอกาสต่อการเปิดประสบการณ์ในกิจกรรมหลายรูปแบบ เป็นการสะท้อนให้เห็นการกำหนดการเรียนรู้และการวาง เป้าหมาย โดยอาจจะมีโอกาสหรือไม่ก็ได้ในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใหม่ ๆ มีความใคร่รู้ มีความอดทนต่อปัญหาที่ยังสงสัย ชื่นชอบต่อสิ่งที่ซับซ้อน และเป็นการเปิดโอกาสต่อประสบการณ์

6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ มีความยินดีที่จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือวิธีการเรียน และใช้ระบบเข้าถึงปัญหา ใช้วิธีสำรวจตรวจสอบ ลองผิดลองถูก ซึ่งไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดความตั้งใจในการเรียนรู้ความล้มเหลวจะนำมาปรับปรุงไม่ใช้การถอยหนี

7. การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ผู้เรียนจะมีความผูกพันกับวิธีการเรียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งภายใต้บริบทแวดล้อมที่เฉพาะอย่าง ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหากับเวลาที่กำหนดโดยจะพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ว่ามีคุณค่าและยอมรับได้แค่ไหนอย่างไรก็ตามการเป็นตัวของตัวเองจะกระทำโดยตัวผู้เรียนเป็นการที่สังคมให้การยอมรับได้

ทัฟ (Tough. 1979 : 95 — 96) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจว่าในกระบวนการเรียนรู้นั้นอะไรเป็นความรู้ ทักษะที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนอาจจะมองหาข้อผิดพลาดและจุดอ่อนของความรู้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยอาจพิจารณาทั้งด้านทักษะ และรูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบัน

2. การตัดสินใจที่จะเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะอย่างอย่างไร วิธีการ แหล่งวิชาการหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนมีอะไรบ้าง ผู้เรียนจะต้องทราบว่าตนเองมีความต้องการเฉพาะด้านใด เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกแหล่งวิชาการเรียนรู้เฉพาะอย่าง การรวบรวมความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้งเปรียบเปรียบ การเข้าถึงระดับและความเหมาะสมของแหล่งวิชาการ หรือกิจกรรมเฉพาะด้าน ผู้เรียนอาจดูหนังสือ หรือบทความในห้องสมุด หรือร้านขายหนังสือก่อนการเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุด ในกรณีที่เป็นแหล่งวิชาการบุคคลอาจตัดสินใจว่าบุคคลประเภทใดอาจให้เนื้อหาวิชาที่ต้องการได้และพยายามหาบุคคลเหล่านั้นซึ่งเลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมที่สุด

3. ตัดสินใจว่าจะเรียนที่ใด ผู้เรียนอาจจะเลือกบริเวณที่เงียบสงบ สะดวกสบาย และไม่มีผู้ใดมารบกวน หรืออาจจะต้องการสถานที่ซึ่งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก หรือแหล่งวิชาการที่อาจใช้สะดวก

4. วางเป้าหมายและกำหนดระยะเวลาการทำงานที่แน่นอน

5. ตัดสินใจว่าจะเริ่มเรียนเรื่องใด เมื่อใด

6. ตัดสินใจว่าช่วงระยะเวลาใด เนื้อหาควรจะทำไปเท่าใด

7. พยายามหาเหตุผลที่เป็นอุปสรรคที่จะทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ หรือขั้นตอนส่วนที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพ

8. การหาเวลาสำหรับการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับการลดเวลา หรือจัดเวลาให้เหมาะสมกับการทำงานกิจกรรมในครอบครัวหรือการพักผ่อน โดยอาจจะขอร้องไม่ให้บุคคลอื่นรบกวนในเวลาที่กำลังศึกษา หรือขอร้องให้ผู้อื่นทำงานแทน

ทัฟ และโนลส์ (Caffarella. 1983 : 7 อ้างอิงจาก ; Tough and Knowles. 1975 *Self — directed learning*) กล่าวถึงทักษะพื้นฐานที่การเรียนรู้ด้วยตนเองจำเป็นต้องมี 11 ประการ ได้แก่

1. มีความสามารถในการตัดสินใจว่าจะเรียนเพื่อรับความรู้หรือทักษะอะไร
2. มีความสามารถในการวินิจฉัยความจำเป็นในการเรียนรู้ตามสภาพที่เป็นจริง อาจโดยความช่วยเหลือจากครูและเพื่อน
3. มีความสามารถในการแปลความจำเป็นของการเรียนรู้ มาเป็นวัตถุประสงค์ของการเรียนรูปแบบที่เป็นไปได้ในการประเมินความสำเร็จ
4. มีความสามารถที่จะเชื่อมโยงกับครู หรือผู้อำนวยการความช่วยเหลือ หรือที่ปรึกษา และมีความคิดริเริ่มในการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ดังกล่าว
5. มีความสามารถที่จะเชื่อมโยงกับเพื่อนให้เขาช่วยเหลือในฐานะที่เป็นแหล่งความรู้
6. มีความสามารถในการชี้แจงแหล่งความรู้ที่เป็นบุคคล และวัสดุที่เหมาะสมในแต่ละประเภทของวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป
7. มีความสามารถในการเลือกใช้ทักษะยุทธวิธีอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความคิดริเริ่ม
8. มีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้ให้เป็นประโยชน์เพื่อให้ได้รับความรู้และทักษะ
9. มีความสามารถในการประเมินเกี่ยวกับความก้าวหน้าของงานตนเอง และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คนอื่น
10. มีความสามารถในการสืบสวนและรับมือกับอุปสรรคการเรียนรู้
11. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจขึ้นมาใหม่สำหรับการเรียนรู้เมื่อขาดแรงจูงใจ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

นรินทร์ บุญชู (2532 : 115) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้แบบวัดลักษณะความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ดัดแปลงจากแบบวัด SDLRS ตามแนวคิดของ Guglielmino เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับตัวแปรทางด้าน เพศ คณะที่ศึกษา เหตุผลในการเข้าศึกษา วิธีเรียน ผลการศึกษา และการประกอบอาชีพขณะศึกษา ซึ่งได้นำมาวิเคราะห์ห้วงประกอบและทดลองใช้กับนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาที่แจ้งขอจบการศึกษากายในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จาก 7 คณะ จำนวน 1,050 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีลักษณะความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับสูงเพียง 2 ด้าน คือ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และการมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ มโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความรักในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ การมองอนาคตในแง่ดี และมีความคิดสร้างสรรค์

สุภมาส ทองใส (2535 : 72 — 79) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน จาก 42 โรงเรียน เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา และเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองและตัวแปรสภาพภูมิหลัง โดยใช้เครื่องมือของนรินทร์ บุญชู พบว่าลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา ผู้เรียนมีลักษณะ

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ มโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความรักในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ การมองอนาคตในแง่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามตัวแปรภูมิหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์ (2537 : 80 — 85) ศึกษาาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของ นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมและศึกษาเปรียบเทียบลักษณะความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง จำแนกตาม เพศ อายุ หลักสูตร ระดับผลการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพที่นักศึกษาคาดหวัง ขนาด วิทยาลัยเกษตรกรรมและประเภทสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 418 คน พบว่านักศึกษาวิทยาลัยเกษตร กรรม กรมอาชีวศึกษา มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับสูงทั้ง 8 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์มี คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพที่นักศึกษาคาดหวัง ขนาดวิทยาลัยและ ประเภทสถานศึกษา พบว่ามีลักษณะความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองไม่แตกต่างกัน หากจำแนก ตามอายุ หลักสูตรและระดับผลการศึกษา พบว่ามีลักษณะความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิมลพรรณ กุลรัตน์นาม (2538 : 70 — 75) ศึกษาาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ของครูอาสาสมัครทางการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอก โรงเรียน เขตการศึกษา 11 มีลักษณะการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองในระดับสูงในภาพรวมโดยอยู่ในระดับสูง 6 ด้าน คือ ความรักในการเรียนรู้ การมองอนาคตในแง่ดี ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มโนคติของ ตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสแห่งการเรียนรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะศึกษา หาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ใน ระดับปานกลาง

สมคิด อิสระวัฒน์ (2538 : 85 — 95) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย เป็นงานวิจัย เชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือ บุคคลซึ่งประสบความสำเร็จในอาชีพของตนเองโดยมิได้รับการศึกษาหรือเรียน จากสถาบันการศึกษาใด ๆ เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากท้องถิ่นนั้น ๆ ว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญในอาชีพนั้น โดยการจับฉลาก จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ ผลการ วิจัยพบว่าลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย คือ (1) อ่านหนังสือ ดูงานเข้าไปอยู่ด้วยหรือคลุกคลี ฟัง และสังเกต (3) คิด วิเคราะห์ (3) ลองทำ (4) ประเมินผล จุดเริ่มต้นของแต่ละบุคคลอาจจะไม่เหมือนกันแต่ขั้นที่ 2 ถึง 4 จะเหมือนกันทุกคน คุณสมบัติของคนที่ยอมรับด้วยตนเอง คือ ต้องช่างสังเกต ช่างคิด ช่างวิเคราะห์ เป็นนักปฏิบัติ และนักประเมินผล มีความเพียรพยายามและความตั้งใจจริงในการทำงาน แหล่งข้อมูลในการ เรียนรู้คือ การลองทำด้วยตนเอง ผู้รู้ หนังสือ เพื่อและการดูงาน สำหรับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง คือ บุคลิกภาพของพ่อแม่หรือบุคคลผู้ใกล้ชิด วิธีการสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่และวิธี การสอน

สร้อยทิพย์ อุจวาทิ (2539 : 135 — 140) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพร้อมในการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้กับระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการปฏิบัติงานของหัวหน้า ศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ จำนวน 572 คน พบว่าหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีลักษณะการเรียนรู้โดยการ ชี้นำตนเองในภาพรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับสูง ในด้านความคิดสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด รองลงมาคือ ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความสัมพันธ์กัน ระดับปานกลาง และระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ

สามารถในการปฏิบัติงาน นอกจากนั้นยังพบว่าระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

สมคิด อิสระวัฒน์ (2542 : 205 – 239) ศึกษาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยในชนบทซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าคนไทยในชนบทมีวิธีการอบรม และเลี้ยงดูเด็กอย่างไร จึงทำให้เด็กพัฒนาลักษณะที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการนำตนเองหรือไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสระบุรีและราชบุรี บิดา มารดา เพื่อน อาจารย์และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 232 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาซึ่งมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น จะเลี้ยงดูบุตรแบบไม่ตามใจหรือไม่เข้มงวดเกินไป ให้ความรัก ความเอาใจใส่ สอนให้เด็กเป็นคนมีเหตุผล แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งได้ ยอมรับความสามารถของเด็ก ให้เด็กมีภาระหน้าที่รับผิดชอบ การเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาที่เด็กไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเลี้ยงดูแบบตามใจ เด็กไม่มีโอกาส ตัดสินใจเองต้องทำตามบิดาหรือมารดาคาดหวัง ไม่มอบหมายภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ การอบรมลูกใช้วิธีแบบ ดุบังคับหรือให้ปฏิบัติตามหรือปล่อยให้ทำตามใจเด็ก นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะเรียนด้วยการนำตนเอง จะมีโอกาสฝึกฝนตนเองทั้งกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

1.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กุกลีเอลมีโน (นรินทร์ บุญชู, 2532 : 15 ; อ้างอิงจาก Guglielmino.1977 *Development of The Self — Directed Learning Readiness Scale*) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จำนวน 14 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (delphi technique) โดยให้กลุ่มตัวอย่างระบอบองค์ประกอบสำคัญที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ความสามารถ เจตคติ และบุคลิกลักษณะส่วนตัว แล้วนำองค์ประกอบที่ได้จากการสำรวจมาสร้างเป็นแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (self — directed learning readiness scale) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 41 ข้อ หลังจากได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วได้นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 คน ในรัฐจอร์เจีย แคนาดาและรัฐเวอร์จิเนีย แล้วนำคำตอบที่ได้มาทำการวิเคราะห์รายข้อ (item analysis) และวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) เพื่อใช้คัดเลือกข้อความต่าง ๆ เพื่อการแก้ไข ได้ค่าความเชื่อมั่น .78 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่าผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเองมีองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. การเปิดโอกาสแห่งการเรียนรู้ (openness to learning opportunities) ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ความภูมิใจเมื่อเรียนสำเร็จ ชอบการศึกษา ค้นคว้าจากห้องสมุด ยอมรับคำติเตียนในความผิดพลาดของตนเอง และมีความพยายามในการทำความเข้าใจเรื่องที่ยาก ๆ
2. มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (self concept as an effective learner) ได้แก่ ความสามารถที่จะเรียน เมื่อต้องการจะเรียน เมื่อตัดสินใจเรียนแล้วสามารถแบ่งเวลาให้กับการเรียนได้ แม้จะมีงานอื่นมากก็ตาม โดยรู้ว่าเมื่อใดที่จะเรียน สามารถหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้หัวข้อใหม่ ๆ มีความสุขกับการแก้ปัญหาที่ยาก ๆ และรู้ว่าเมื่อต้องการข้อมูลจะหาได้จากที่ไหน
3. มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (initiative and independence in learning) ได้แก่ ความไม่ท้อถอย แม้จะไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่กำลังทำอยู่ ชอบที่จะเรียน ไม่มีปัญหาในการทำความเข้าใจจากการอ่าน และสามารถทำงานด้วยตนเองได้อย่างดี
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน (informed acceptance of responsibility for one's own learning) ได้แก่ การยอมรับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความฉลาดพอควร มีความเชื่อว่าการคิดอยู่เสมอว่าตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไร เป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาศึกษาของตนเอง

5. มีความรักในการเรียน (love of learning) ได้แก่ ความชื่นชมต่อบุคคลที่ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ มีความต้องการที่จะเรียนและปรารถนาให้มีเวลามากขึ้น มีความสนุกสนานในการค้นคว้า และมีความกระหายในการเรียนรู้

6. มีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ได้แก่ มีความคิดที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี สามารถหาแนวทางในการเรียนสิ่งใหม่ ๆ ได้หลายทาง

7. มองอนาคตในแง่ดี (positive orientation to the future) ได้แก่ ความต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงเรื่องในอนาคต คิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย และรู้ว่าตนเองต้องการเรียนอะไรเพิ่มเติม

8. ความสามารถใช้ทักษะการศึกษาค้นคว้าความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (ability to use basic study skills and problem — solving skills) ได้แก่ การมีทักษะในการอ่าน การเขียน การฟัง และการจำ มีความสนุกกับการแก้ปัญหา และคิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย

กุกลิเอลมิโน และ โรเบิร์ต (Guglielmino and Roberts.1992 : 175) ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในอเมริกาและฮ่องกงและสมรรถภาพในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่ทำงานโทรคมนาคมในอเมริกาจำนวน 753 คน ฮ่องกงจำนวน 655 คน พบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและสมรรถภาพในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวก และกลุ่มตัวอย่างในอเมริกามีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในฮ่องกง

สทาคา (Straka. 1995 : 885) ได้ศึกษาถึงปัญหาของการใช้แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบวัด SDLRS ของ Guglielmino ได้รับการตรวจสอบความตรงหลายครั้ง ในปี 1979 Mourad และ Torrance ตรวจสอบความตรงของแบบวัดนี้กับนักศึกษาที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย Georgia ในปี 1990 West และ Bentley ตรวจสอบความถูกต้องขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ด้วยการวัดโมเดลแฝงของแบบวัด SDLRS กลุ่มตัวอย่างคือครู ผู้บริหาร ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมวิชาชีพ ในปี 1994 Straka ศึกษาความเชื่อถือได้ของแบบวัด SDLRS ในเยอรมัน โดยทดสอบกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Bremer จากการศึกษาปัญหาในการใช้แบบวัด SDLRS ที่ได้อภิปรายร่วมกัน พบว่าในการใช้แบบวัด SDLRS ควรวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและโมเดลโครงสร้างควรชี้ให้เห็นความแตกต่าง

วูด (Wood. 1996 : 1257) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความห่อหุ้มในการมีส่วนร่วมและความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แบบวัด SDLRS และ Deterrents to Participation Scale กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่สนใจโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง พบว่าผู้ที่เกิดความห่อหุ้ม ขาดความเชื่อมั่นจะมีความพร้อมในการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่มีผลต่อความห่อหุ้มและความพร้อมคือความแตกต่างระหว่างสังคมการเข้าเรียนก่อนถึงวัยอันควร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล

2.1.1 ความหมายของการศึกษาทางไกล

เทอร์รี่ เพจ และ เจ.บี.โทมัส (Terry Page and J.B. Thomas. 1977 : 107) ได้ให้คำนิยามการสอนทางไกลหรือการศึกษาทางไกลว่า เป็นการศึกษาที่ครูและการสอน มิได้กระทำกันโดยการเผชิญหน้า และใช้การติดต่อระหว่างกันโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น เอกสารการสอน วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ดีเรค ราวนทรี (Derek Rowntree 1981 : 71) ให้คำนิยามว่า เป็นการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนมีการพบปะกันซึ่งหน้าน้อยครั้ง และการติดต่อกันจะกระทำด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

โอซัว (Walter Perry 1983 : 6 ; อ้างอิงจาก Ochoa. 1973 *American history : The New York Public Library book of answers*) ให้ความหมายว่า การศึกษาทางไกลคือ การศึกษาที่มีการจัดระบบการเลือก ใช้สื่อการสอนทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนด้วยตนเองเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย การศึกษาเป็นการเฉพาะ โดยการจัดการศึกษาดังกล่าวนี้นี้มีศักยภาพที่จะครอบคลุมสภาวะทางภูมิศาสตร์ได้ มากกว่าระบบการศึกษาที่มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

อี.เจ.เบิร์ก และ ซี.ซี.ฟรีวิน (E.J. Burge and C.C. Frewin. 1985 : 4515) ให้ความหมายการเรียน ทางไกลว่าหมายถึงกิจกรรมการเรียนที่สถาบันศึกษาได้จัดทำเพื่อให้ผู้เรียนซึ่งไม่ได้เลือกเข้าเรียนหรือไม่ สามารถจะเข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนตามปกติได้กิจกรรมการเรียนที่จัดให้มีนี้จะมีการผสมผสานวิธีการที่ สัมพันธ์กับทรัพยากรการกำหนดให้มีระบบการจัดส่งสื่อการสอนและมีการวางแผนการดำเนินการ

เอ.อาร์.เคย์. (A.R. Kays. 1985 : 1432) ให้ความหมายการศึกษาทางไกลโดยทั่วไปว่าหมายถึง การ ศึกษาซึ่งครูผู้สอนมิได้ปรากฏตัวในสถานที่ที่การศึกษานั้นเกิดขึ้น หรือเป็นการศึกษาที่ครูผู้สอนอาจปรากฏตัว เป็นบางครั้งหรือเพื่อทำงานบางอย่าง ตามความหมายดังกล่าวมีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ การอยู่ห่างกัน ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และเป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนซึ่งอาจจะพบปะกับผู้เรียนเพื่อปฏิบัติงาน หรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เป็นต้น

บอร์ก โฮล์มเบิร์ก (Borje Holmberg. 1989 : 127) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลว่า หมายถึง การศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนมิได้มาเรียนหรือสอนกันซึ่ง ๆ หน้า แต่เป็นการจัดโดยใช้ระบบการ สื่อสารแบบสองทาง ถึงแม้ว่าผู้เรียนและผู้สอนจะไม่อยู่ในห้องเดียวกันก็ตาม

วิจิตร ศรีธำณ (2529 : 5 — 7) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) ว่าหมายความว่าถึงระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียน แต่อาศัยสื่อประสมอันได้แก่ สื่อทาง ไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริม รวมทั้งศูนย์บริการการศึกษาเป็นหลัก โดยมุ่งให้ ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองอยู่กับบ้าน ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ นอกจากนี้ยังให้ความหมายของการสอน ทางไกลว่าหมายถึง การสอนที่ผู้เรียนผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้ โดย อาศัยสื่อประสมเป็นสื่อการสอน โดยผู้เรียนผู้สอนมีโอกาสพบกันอยู่บ้าง ณ ศูนย์บริการการศึกษาเท่าที่จำเป็น การเรียนรู้นับว่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากสื่อประสมที่ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก

จากความหมายของการศึกษาทางไกล สรุปได้ว่า การศึกษาทางไกลเป็นการเรียนที่สถาบันจัดการ ศึกษาให้กับผู้เรียนที่ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ แต่อาศัยสื่อในการติดต่อระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน และ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.1.2 ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล

ลักษณะของการศึกษาทางไกล เมื่อพิจารณาตามลักษณะเฉพาะจำแนกได้ดังนี้

1. ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างจากกัน

ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล คือ การศึกษาที่ใช้สื่อการเรียนอย่างอื่นแทนสื่อบุคคล ฉะนั้น ลักษณะของการเรียนรู้อาจมีได้เกิดขึ้นจากการสอนในห้องเรียนโดยมีครูเป็นผู้สอน ลักษณะของการเรียนรู้อาจ เกิดขึ้นจากสื่อที่ทำไว้และแจกจ่ายหรือให้บริการแก่ผู้เรียน ทั้งในส่วนที่เป็นส่วนตัว และเป็นส่วนรวมที่ ผู้เรียนจะยืมใช้และในบางกรณีก็จัดให้มีการสอนโดยตรง การสอนนั้นจะเป็นไปในรูปแบบของการสอนเสริม เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้อื่นเพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ ที่จัดไว้ให้แล้ว และเพื่อเป็นการอธิบาย หรือฝึกปฏิบัติ หรือเพิ่มพูนประสบการณ์ หรือตอบปัญหาอันเกิดจากความไม่ชัดเจน หรือความไม่เข้าใจใน เนื้อหาสาระที่มีปรากฏอยู่ในสื่อการสอนที่จัดทำไว้ให้แล้ว ด้วยลักษณะการเรียนรู้อย่างนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาทางไกลเป็นการจัดการศึกษาที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ห่างกัน มีโอกาสพบปะหรือได้รับความรู้จาก ผู้สอนโดยตรงต่อนานน้อยกว่าการศึกษาตามระบบปกติ การติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอนนอกจากจะกระทำ

โดยผ่านสื่อต่าง ๆ แล้ว การติดต่อโดยตรงจะเป็นในรูปแบบของการเขียนจดหมายโต้ตอบกันมากกว่าการพบกันเฉพาะหน้าเฉพาะตัว

2. เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียน

การเรียนการสอนตามปกติโดยทั่วไป จะเป็นการเรียนการสอนตามตารางการสอนที่ทางสถานศึกษากำหนดและเป็นการศึกษาที่จำกัดอยู่ในห้องเรียนและเวลาเรียนที่สถานศึกษานั้นเปิดทำการสอน การเรียนการสอนจึงเป็นไปในลักษณะที่ผู้สอนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดขึ้นในห้องเรียน ตามคำบอกและคำอธิบาย ตลอดจนการชี้แนะของครูเป็นส่วนใหญ่ และการเรียนรู้โดยการสอนโดยตรงนั้นจะเป็นไปตามข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ตามที่สถานศึกษาและครูจะเป็นผู้กำหนด

แต่การเรียนรู้ในระบบทางไกลจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับที่กล่าวข้างต้น กล่าวคือ จะเป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน โดยผู้เรียนจะมีอิสระในการเลือกเรียนวิชา และเลือกเวลาเรียนตามที่ตนเห็นสมควร นอกจากนั้นก็กำหนดสถานที่เรียนของตนเองว่าจะเรียนเวลาใด ใช้สถานที่ใดเป็นสถานที่เรียน พร้อมทั้งการกำหนดวิธีการเรียนและการควบคุมการเรียนด้วยตนเอง วิธีการเรียนรู้ก็จะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่สถาบันการศึกษาจัดบริการ รวมทั้งสื่อเสริมในลักษณะอื่น ๆ ที่ผู้เรียนจะหาได้เอง

3. ใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารและบริการหลัก

การศึกษาทางไกลมีลักษณะที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ แทนสื่อบุคคล การใช้สื่อบุคคลจะมีใช้เป็นส่วนเสริมจากการใช้สื่ออื่น ๆ แต่จะไม่ใช้สื่อบุคคลเป็นสื่อหลักในการจัดการเรียนการสอนเหมือนการศึกษาตามปกติ การจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกลนั้นจะมีการใช้สื่อบุคคลและสื่อเทคโนโลยีการศึกษาแตกต่างกัน กล่าวคือ บางสถาบันอาจจะไม่มีการใช้สื่อบุคคลในการจัดการเรียนการสอนเลย ดังเช่น การสอนทางไปรษณีย์ (correspondent courses) หรือโรงเรียนที่จัดการสอนทางไปรษณีย์ (correspondent school) มักจะไม่มีการใช้สื่อบุคคลสอนเลยแต่สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ก็จะใช้สื่อบุคคลเป็นส่วนเสริมสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาย่างอื่น

สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่มีใช้ในระบบการศึกษาทางไกลนั้น ส่วนใหญ่จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในการจัดการศึกษา โดยจะจัดส่งให้ผู้เรียนทางไปรษณีย์ ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์นั้นก็มิใช่น้อยอยู่อย่างกว้างขวาง เทปวิทยุ และวิทยุทัศน์ก็มีการนำมาใช้ในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง โดยสถาบันการศึกษาทางไกลเหล่านั้น จัดส่งสื่อเทปวิทยุและวิทยุทัศน์ที่จัดทำขึ้นเป็นสื่อการศึกษาให้ผู้เรียนทางไปรษณีย์ แต่ในบางกรณีที่ระบบการออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มีปัญหาด้านการรับฟังและรับชม สถาบันการศึกษาจะจัดส่งเทปรายการวิทยุและวิทยุทัศน์ไปไว้ตามศูนย์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรับฟัง หรือรับชมโดยการมาขอยืมสื่อ หรือมาฟังและชมสื่อ ณ ศูนย์การศึกษาจังหวัดของแต่ละจังหวัด นอกจากสื่อดังกล่าวแล้วยังได้มีการนำสื่อและเทคโนโลยีการศึกษามากหลายประเภทมาใช้เช่นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อคอมพิวเตอร์ และสื่อการสอนทางโทรศัพท์ เป็นต้น

4. ดำเนินงานและควบคุมคุณภาพในรูปองค์กรคณะบุคคล

การศึกษาทางไกลได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบและวิธีการจัดการศึกษาในประเทศต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เพราะสามารถจัดการเรียนการสอน ตลอดจนบริการการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้มากกว่าและประหยัดกว่า ทั้งนี้เพราะไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสัดส่วนครูต่อนักเรียนและอาคารสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน ในส่วนของคุณภาพนั้น ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาทุกคนต่างมุ่งหวังให้การศึกษาดังกล่าวที่ตนจัดบรรลุจุดหมาย และมาตรฐานที่รัฐตั้งไว้ การศึกษาทางไกลก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ได้มีการสร้างระบบและองค์กรขึ้นรับผิดชอบในการพัฒนา หลักสูตรและผลิตเอกสารการสอน ตลอดจนสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการออกข้อสอบ ลักษณะเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาทางไกลมีระบบการควบคุมคุณภาพของการศึกษาอย่างเข้มงวดและเคร่งครัด ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษามีได้อยู่ภายใต้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการจัดการศึกษาที่มีการดำเนินงานในรูปองค์กรคณะบุคคล และมีองค์กรหลาย

องค์กรรับผิดชอบในลักษณะการแบ่งงานซึ่งกันและกัน เช่น มีการแบ่งเป็นองค์กรที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตร องค์กรที่รับผิดชอบผลิตเอกสารการสอน องค์กรที่รับผิดชอบผลิตสื่อการศึกษาและองค์กรที่รับผิดชอบประเมินผลการศึกษา เป็นต้น การดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า การศึกษาทางไกลเป็นการจัดการศึกษาที่มีระบบการดำเนินงานและการควบคุมคุณภาพในรูปองค์คณะบุคคล ที่สามารถควบคุมและตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

5. มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกลก็คือ กระบวนการสอนได้รับการกำหนดและออกแบบขึ้นอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนจากหน่วยการสอน หรือผู้สอนผ่านไปยังศูนย์ผลิตวัสดุและสื่อการเรียน จากนั้นจะส่งต่อไปให้ผู้เรียนส่วนการติดต่อที่มาจากผู้เรียนนั้น ผู้เรียนจะจัดส่งกิจกรรมมายังสถานศึกษาซึ่งหน่วยงานในสถานศึกษาจะจัดส่งกิจกรรมของผู้เรียนกลับไปตามระบบถึงผู้สอน เพื่อให้ผู้สอนตรวจตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ และจะมีการส่งผลการตรวจไปตามระบบและขั้นตอนจนถึงผู้เรียน

ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรและผลิตเอกสารตลอดจนสื่อการสอนมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยผู้ดำเนินงานประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่คัดเลือกมาจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหา ด้านสื่อและด้านการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้มีการดำเนินงานและการผลิตผลงานที่เป็นระบบ มีการควบคุมมาตรฐานและคุณภาพอย่างแน่นอนชัดเจน และเป็นการดำเนินงานที่ใช้ความรู้ประสบการณ์ และความคิดเห็นของบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้ได้ผลงานที่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

6. ใช้กระบวนการทางอุตสาหกรรมในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียนจำนวนมาก

การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ใช้สื่อประเภทต่าง ๆ แทนสื่อบุคคล สื่อที่ใช้มีหลายประเภทแตกต่างกันในการเสนอเนื้อหา การสอนและการจัดการสอนเป็นการจัดบริการให้แก่ผู้เรียนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ฉะนั้น การดำเนินงานในด้านการเตรียมและจัดส่งสื่อการศึกษา จึงต้องจัดทำในรูปของกิจกรรมทางอุตสาหกรรม กล่าวคือ มีการผลิตเป็นจำนวนมาก (massproduction) มีการนำเอาเทคนิคและวิธีการผลิตที่จัดเป็นระบบ และมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนตามระบบอุตสาหกรรมมาใช้ ทั้งนี้โดยประยุกต์เอาการผลิตสายงาน โดยมีสายพานนำสิ่งของที่จะต้องผลิต หรือประกอบมาให้ผู้ผลิต หรือผู้ประกอบแต่ละคนจัดทำยังที่ของตน (productionline) ซึ่งการทำงานดังกล่าวสะท้อนภาพว่า จะไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะที่สามารถรับผิดชอบทุกขั้นตอนของการพัฒนาและผลิตสื่อการสอน การผลิตขนาดใหญ่ดังกล่าวต้องการความเชี่ยวชาญ การร่วมมือประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน การวางแผนอย่างมีระบบ และการควบคุมคุณภาพเป็นอย่างดี ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบทางไกลเช่นนี้ อาคารที่สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาก็คือ อาคารที่ใช้เป็นคลังเก็บเอกสารและสื่อการสอน โรงพิมพ์ และศูนย์ผลิตรายการ ซึ่งอาคารดังกล่าวนี้จะใช้แทนอาคารเรียน หรือหอพักผู้เรียนเหมือนดังที่มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งในสถานศึกษาในระบบปิดที่มีการจัดการเรียนการสอนที่อาศัยห้องเรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ

7. เน้นด้านการผลิตและจัดส่งสื่อการสอนมากกว่าการสอนโดยตรง

บทบาทของสถาบันที่ใช้ระบบการสอนทางไกลจะแตกต่างไปจากสถาบันที่สอนในระบบปิด กล่าวคือ สถาบันที่สอนในระบบปิดจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการสอนผู้เรียนโดยตรงเป็นหลักใหญ่ บทบาทของครูก็คือ การทำหน้าที่สอน และการสอนด้วยครูถือว่าเป็นส่วนสำคัญต่อความสำเร็จและไม่สำเร็จในการเรียนของผู้เรียน แต่บทบาทของสถาบันการสอนในระบบทางไกลจะเป็นไปในทางตรงกันข้าม โดยจะเปลี่ยนจากการสอนเป็นรายบุคคลมาเป็นสอนเป็นจำนวนมาก วิชาที่เปิดสอนก็เป็นผลจากการร่วมมือกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา อาจารย์ผู้สอน บรรณาธิการ ผู้ผลิต และผู้บริหาร นอกจากนี้สถาบันก็จะรับผิดชอบด้านการจัดส่งเอกสารและสื่อการศึกษา การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนและการจัดสอนเสริมในศูนย์ภูมิภาค

สำหรับสถาบันการศึกษาทางไกลนี้ อาจจะเป็นการดำเนินงานของสถาบันเดียว หรืออาจจะเป็นในรูปที่หลายสถาบันร่วมกันรับผิดชอบดังเช่น มหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศไทยร่วมกับ B.B.C. ในการจัดการ

ศึกษา โดยมหาวิทยาลัยเปิดทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนทั้งการจัดส่งและการประเมินผล ส่วน B.B.C. ทำหน้าที่ผลิตรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์รวมทั้งออกอากาศด้วย

8. มีการจัดตั้งหน่วยงานและโครงสร้างขึ้นสนับสนุนการสอนและบริการผู้เรียน

แม้ผู้เรียนและผู้สอนจะอยู่แยกห่างจากกันก็ตาม แต่ผู้เรียนก็จะได้รับการสนับสนุนจากผู้สอนในลักษณะต่าง ๆ ในบางกรณีมีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาประจำท้องถิ่นหรือประจำภาคขึ้น เพื่อคอยสนับสนุนและให้บริการการศึกษาด้วยการเชิญบุคลากรท้องถิ่น หรือใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นส่วนเสริมของการจัดการศึกษาด้วย หน่วยสนับสนุนการศึกษาเหล่านี้จัดเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา ซึ่งเมื่อมีการจัดตั้งอย่างเป็นระบบแล้ว หน่วยสนับสนุนเหล่านี้วันก็จะขยายตัว และเพิ่มจำนวนรวมทั้งขยายบริการไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยจะมีการใช้หน่วยสนับสนุนเหล่านี้เพื่อการช่วยเหลือการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งการเพิ่มจำนวนการสอนด้วยผู้สอนโดยตรงมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วและผู้เรียนปัจจุบันก็จะเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษาในอันที่จะช่วยการศึกษาซึ่งกันและกัน และจะทำให้ระบบการศึกษาทางไกลกลายเป็นระบบที่อยู่ได้ด้วยตนเองมากขึ้น

9. ใช้การสื่อสารติดต่อแบบสองทาง

การจัดการศึกษาทางไกล แม้การจัดการสอนจะเป็นไปโดยใช้สื่อการศึกษาประเภทต่าง ๆ แทนการสอนด้วยครูสอนโดยตรง แต่การติดต่อระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนก็มีใช้จะเป็นไปในรูปของการติดต่อทางเดียวแต่เป็นการติดต่อแบบสองทาง ซึ่งสถาบันการศึกษาและผู้สอนจะติดต่อกับผู้เรียนโดยจดหมายและโทรศัพท์ ส่วนผู้เรียนก็อาจจะติดต่อกับผู้สอนและสถาบันการศึกษาด้วยวิธีการเดียวกัน นอกจากนี้ทางสถาบันศึกษาก็ยังจัดให้มีการติดต่อกับผู้เรียนด้วยการจัดการสอนเสริม ซึ่งส่งผู้สอนไปสอนนักศึกษาตามศูนย์บริการการศึกษาประจำจังหวัดและท้องถิ่น ตามช่วงเวลาและวิชาที่สถาบันกำหนด แต่การสอนเสริมของผู้สอนในระบบทางไกลจะแตกต่างไปจากการสอนของ ผู้สอนในชั้นเรียน กล่าวคือ ผู้สอนจะไม่ใช้เวลามากในการบรรยายตามเนื้อหาวิชา เพราะเนื้อหาวิชาต่าง ๆ นั้นได้จัดสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ ตั้งแต่สื่อเอกสาร สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่ อันได้แก่ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่การสอนเสริมส่วนใหญ่จะเป็นไปในรูปแบบของการอภิปรายการแก้ปัญหา การทำงานเสริม การทดลอง หรือการฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ

จากลักษณะและธรรมชาติของการศึกษาทางไกลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการศึกษาทางไกลมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากระบบการสอนตามปกติ ลักษณะของการศึกษาทางไกลดังกล่าวนี้ทำให้จำเป็นต้องใช้เวลายาวนานสำหรับการพัฒนาสื่อการเรียน รวมทั้งจะต้องมีการแบ่งงานกันทำ เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อผู้เรียนเป็นจำนวนมากได้ ลักษณะการดำเนินการดังกล่าวนี้มีผลทำให้รูปแบบ วิธีการวางแผน การบริหารจัดการจนการจัดบริการการศึกษาในระบบทางไกลมีความแตกต่างไปจากการจัดการศึกษานานาชาติแบบปิดโดยทั่วไป และต้องการรูปแบบและวิธีดำเนินงานเป็นพิเศษ จะนำรูปแบบและวิธีการดำเนินงานตามแบบของสถาบันการศึกษาในระบบปิดมาใช้ไม่ได้ เพราะจะทำให้ไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาที่มีจำนวนเรียนแสนได้ทัน ต่างกับสถาบันการศึกษาระบบปิดซึ่งแต่ละแห่งจะให้บริการผู้เรียนอย่างมากที่สุดก็เป็นจำนวนหมื่นและผู้เรียนในแต่ละวิชาก็น้อยกว่าผู้เรียนที่เรียนในระบบทางไกลมาก

สำหรับการศึกษาประเภทสายสามัญนั้น เป็นกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดสำหรับประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ในวิชาสามัญสำหรับเป็นรากฐานในการดำรงชีวิตและการศึกษาหาความรู้ในระดับสูงขึ้น กิจกรรมการศึกษาระบบนี้ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ที่เทียบเท่าสายสามัญในโรงเรียนภาคปกติระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาทั้ง 3 ระดับดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญ โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธี คือ การเรียนแบบชั้นเรียน การเรียนแบบทางไกล และการเรียนแบบศึกษาด้วยตนเอง การเรียนทั้ง 3 วิธีนี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิธีใดวิธี

1. ๒๕๖๑

หนึ่ง หรืออาจจะเลือกเรียนทั้ง 3 วิธีในเวลาเดียวกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการลงทะเบียนเรียน และความพร้อมของผู้เรียน

ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละวิธีเรียนดังนี้

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) คือวิธีเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นในตอนเย็นหรือตอนค่ำเวลาประมาณ 17.00 – 20.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่าง ๆ แล้ว เมื่อได้ศึกษาและทำกิจกรรมการเรียนตามที่หลักสูตรกำหนดก็ให้จบหลักสูตรของแต่ละระดับ

2. วิธีเรียนทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มีเวลาไปเข้าชั้นเรียน เนื่องจากมีภารกิจมาก นักศึกษาที่ประสงค์จะเรียนให้ไปสมัครชั้นทะเบียน และลงทะเบียนได้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคนั้น ๆ แล้วการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากตำรา แบบเรียนฟังรายการจากวิทยุหรือศึกษาจากแหล่งความรู้ เข้าร่วม กิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่ม เมื่อทำกิจกรรมและเรียนจบหลักสูตรแล้ว ก็ให้จบการศึกษาในระดับนั้น ๆ

3. วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) เป็นวิธีเรียนที่คล้าย ๆ กับวิธีเรียนทางไกล คือ นักศึกษาไม่ต้องไปเข้าชั้นเรียน จะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้อ่านตำราด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระในเรื่องเวลาที่จะเลือกศึกษาค้นคว้า หากมีปัญหามองต้องพยายามทำความเข้าใจหรือซักถามจากผู้ที่อยู่ใกล้ ไม่ต้องกังวลกับการฟังวิทยุ (หากมีเวลาจะเปิดฟังเสริมความรู้ก็จะเป็นก็จะเป็นผลดีแก่นักศึกษาเอง) ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม และต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75% ของเวลาการพบกลุ่มที่กำหนด หากนักศึกษาสอบได้หมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกได้ครบตามเกณฑ์ของการจบหลักสูตรแล้วก็ตาม ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์กิจกรรมการพบกลุ่มก็จะไม่ได้รับอนุมัติให้จบหลักสูตร

2.1.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ก็สามารถจบได้ก่อนกำหนด ผู้เรียนที่จบหลักสูตร มีศักดิ์และสิทธิ์เท่าเทียมกับผู้จบหลักสูตรระดับเดียวกันในระบบโรงเรียน หลักสูตรนี้กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และเลือกเรียนหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา พร้อมทั้งผ่านกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ตามรายละเอียดดังนี้

1. หมวดวิชาบังคับมี 4 หมวดวิชา รวม 26 หน่วยการเรียนรู้ คือ

ภาษาไทย	7 หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์	3 หน่วยการเรียนรู้
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต	13 หน่วยการเรียนรู้
อาชีพ	3 หน่วยการเรียนรู้

2. หมวดวิชาเลือกมี 6 หมวดวิชา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวม 27 หน่วยการเรียนรู้ คือ

ภาษาไทย 1	9 หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ 1	9 หน่วยการเรียนรู้
ส่งเสริมคุณภาพชีวิต	9 หน่วยการเรียนรู้ (มี 6 หมวดวิชา)
อาชีพ (อิสระ)	9 หน่วยการเรียนรู้ (เทียบโอนได้ไม่เกิน 3 หมวดวิชา)
ภาษาอังกฤษ	9 หน่วยการเรียนรู้ (มี 2 หมวดวิชา)
วิทยาศาสตร์	9 หน่วยการเรียนรู้ (มี 2 หมวดวิชา)

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หมวดวิชา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		หมายเหตุ
	หมวดวิชาบังคับ (หน่วยการเรียนรู้)	หมวดวิชาเลือก (หน่วยการเรียนรู้)	
วิชาภาษาไทย	ภาษาไทย (7)	ภาษาไทย 1 (9)	จะเลือกเรียนหมวดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกก่อนก็ได้
วิชาคณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์ (3)	คณิตศาสตร์ 1 (9)	การเลือกเรียนในหมวดวิชาเลือกจะต้องเรียนเรียงตามลำดับ
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต (3)	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 ภาคเหนือ (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2 ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3 ภาคกลาง (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 4 ภาคใต้ (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 5 ภาคตะวันออก (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 6 คุณภาพชีวิตใน โรงงานอุตสาหกรรม (9)	จะเรียนหมวดวิชาบังคับหรือหมวดวิชาเลือกก่อนก็ได้
วิชาอาชีพ	วิชาอาชีพ (3)	อาชีพที่เป็นการฝึกทักษะ (200 ชม. = 1 หมวดวิชา) (9)	วิชาอาชีพเลือก ผู้เรียนจะเลือกเรียนหรือเทียบโอนได้ทั้ง 3 หมวดวิชาตามวิธีการ และเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด จะเลือกเรียนหมวดวิชาใดก่อนก็ได้
วิชาภาษาต่างประเทศ		ภาษาอังกฤษ 1 (9) ภาษาอังกฤษ 2 (9)	
วิชาวิทยาศาสตร์		วิทยาศาสตร์ 1 (9) วิทยาศาสตร์ 2 (9)	
	4 หมวดวิชา	3 หมวดวิชา (อย่างน้อย)	ผู้ที่จบหลักสูตรต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชา (53 หน่วยการเรียนรู้)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ส่องหล้า เทพเชาว์นะ (2534 : 101 - 106) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม โดยใช้เครื่องมือของนิรินทร์ บุญชู มีค่าความเที่ยง .83 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาทางไกลระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครปฐม ที่ลงทะเบียนทั้งในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2533 โดยสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาทางไกล 16 กลุ่ม จำนวน 245 คน พบว่า นักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐมมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับสูง 2 ด้านคือ การเปิดโอกาสแห่งการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ความรักในการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ มองอนาคตในแง่ดี ความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาค้นคว้าความรู้และทักษะการแก้ปัญหาอยู่ในระดับกลาง

เสียมจิดร เรืองมณีชัชวาล (2534 : 60) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิจัยเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาโดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า มีองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 5 องค์ประกอบ คือ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มองอนาคตในแง่ดี มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน และมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา

ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2541 : 56) ได้ทำการวิจัย เรื่องความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนผู้ใหญ่ ในปี 2539 ที่เรียนการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในเรือนจำและทัณฑสถาน พบว่า ผู้เรียนผู้ใหญ่มีความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า การมองอนาคตในแง่ดีสูงเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ รักการเรียนรู้และความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ส่วนด้านต่ำสุดคือ ความคิดสร้างสรรค์

2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทัฟ (Tough : 1975 - 122) ได้ศึกษากิจกรรมการศึกษาของผู้ใหญ่ทั้งกลุ่มที่เรียนในระบบโรงเรียน และกลุ่มที่ศึกษาอยู่นอกระบบโรงเรียนในประเทศแคนาดา และผู้ที่เรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ พบว่า ผู้ใหญ่เป็นจำนวนมากใช้เวลาประมาณ 700 — 800 ชั่วโมงต่อปี ในการศึกษาด้วยตนเอง และประมาณร้อยละ 70 ของการเรียนรู้ทั้งหมดเป็นการเรียนรู้โดยการนำตนเองและเป็นการเรียนนอกระบบโรงเรียน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 เพศ

3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการเรียนรู้

ภฤชนา ศักดิ์ศรี (2530 : 473 - 476) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดและส่งเสริมการเรียนรู้ว่า เรามักจะยอมรับว่าความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ การแสดงพฤติกรรม ฯลฯ แต่จากการค้นคว้าปรากฏว่า เพศชายหรือเพศหญิงก็สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่การที่ชายและหญิงมีเจตคติหรือความสนใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกันนั้นเป็นเพราะขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม

แบรนดส์มา และคนูเวอร์ (Brandsma and Knuver. 1989 : 787) พบว่า เพศของนักเรียนไม่มีผลต่อความแตกต่างในผลการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ และมีผลเพียงเล็กน้อย

ในวิชาภาษาดัทช์ แต่ถ้าเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียน

มอร์ติเมอร์ และคนอื่น ๆ (Mortimore and others. 1989) กล่าวว่า ในระดับประถมศึกษาความแตกต่างในผลการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศของนักเรียนในด้านการอ่านหรือความก้าวหน้าในวิชาคณิตศาสตร์

วิลมส์ และเราดินบัส (Willms and Raudenbush. 1989) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เพศไม่ได้ทำให้เกิดความแตกต่างในผลของโรงเรียนเมื่อนำความรู้เดิมของนักเรียนเป็นคุณลักษณะของนักเรียนร่วมในการศึกษาด้วย

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เพศของผู้เรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการเรียนรู้

3.1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

มานพ วงศ์สาขา (2541 : 100) ได้ศึกษาการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการเรียนรู้โดยการนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหารที่มีเพศต่างกันมีการเรียนรู้โดยการนำตนเองต่างกัน

สุนทร สุทองหล่อ (2542 : 67) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.1.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โมเรต (Mourad. 1978 : 2002 — A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา เพศ และความคิด ริเริ่มด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักเรียนที่มีสติปัญญาเลิศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 684 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาคือ SDLRS กับ TTCT (Tarrence Tests of Creative Thinking) Verbal Form A, Task 1 — 2 และ TTCT Figural Form B. Task 3 ผลการวิจัยพบว่า คะแนน SDLRS สัมพันธ์กับคะแนน TTCT และเมื่อจำแนกนักเรียนออกตามระดับการศึกษา คือระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แยกตามเพศ พบว่า องค์ประกอบด้านนิมิตของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา องค์ประกอบด้านความคิดริเริ่ม และเรียนรู้ด้วยตนเอง แยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศ องค์ประกอบด้านความสามารถในการใช้ทักษะเบื้องต้นในการศึกษาและทักษะการแก้ปัญหา มีความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อแยกตามเพศในลักษณะรวม นักเรียนชายและหญิงมีคะแนนเท่ากันในด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่นักเรียนชายมีคะแนนสูงกว่าในองค์ประกอบด้านความคิดสร้างสรรค์

ยัง (Young. 1986 : 46) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติ เพศ และการควบคุมตนเองกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยจอร์เจีย (Georgia) จำนวน 126 คน โดยใช้ SDLRS และ ANS — IE (Adult Nowicke Strickluad International — External Scale) ผลการวิจัยพบว่าไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เชื้อชาติ และการควบคุมตนเองกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

คลาวด์ (Cloud. 1993 : 4170 — A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 และ 6 กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ปกครอง พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กชายกับผู้ปกครอง และสูงกว่าความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กหญิงกับผู้ปกครอง ซึ่งหมายถึง เด็กนักเรียนชายจะมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองใกล้เคียงกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กหญิง ส่วนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของพ่อและแม่ของนักเรียนคนเดียวกันมีความสัมพันธ์กัน และโดยสรุปนักเรียนหญิงมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนชาย

3.2 อายุ

3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอายุกับการเรียนรู้

ธอร์นไดค์ (Thorndike. 1962 : 222) พบว่า เด็กจะพัฒนาความสามารถในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่อายุ 5 ขวบ จนถึงประมาณอายุ 17 — 20 ปี แล้วต่อจากนั้นจะคงที่ และจะค่อย ๆ ลดลงจนถึงอายุ 50 ปี ภายหลังจากอายุ 50 ปี แล้วความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จะลดลงอย่างรวดเร็ว

โลเวลล์ (Lovell. 1980 : 14 — 18) ได้สรุปพัฒนาการแต่ละวัยซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้ในช่วงอายุ 16 — 20 ปี

ระยะนี้นับว่าเป็นช่วงต่อเนื่องระหว่างวัยรุ่น กำลังพัฒนาเข้าสู่ขั้นตอนของการเป็นผู้ใหญ่ยังอยู่ในช่วงของการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน (Formal Learning) และได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นตลอดจนเข้ารับการฝึกอบรม (Training) เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพทางสังคมก็จะมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการพึ่งพาพ่อ — แม่ ไปสู่ลักษณะที่เป็นตัวของตัวเองได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม บางครั้งสภาพของสังคมในเมือง เขตประกอบอุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดสภาพความกดดันทางจิตใจ ในการปรับเปลี่ยนบทบาทของคนในวัยนี้ ซึ่งทำให้ต้องพยายามที่จะแสวงหาความเหมาะสมจนทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ในกลุ่มเยาวชนบางคนก็จะจับกลุ่มในลักษณะต่อต้านสังคม (Anti — social) โดยความเป็นจริงแล้วบุคคลในวัยนี้ ส่วนมากจะมีลักษณะรักการผจญภัย มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบเข้าสังคม และมักจะยึดถืออุดมการณ์ (Idealistic)

2. การเรียนรู้ในช่วงอายุ 20 — 25 ปี

หลังจากที่ผ่านช่วงวัยรุ่นมาแล้ว บุคคลจะมีพัฒนาการด้านร่างกายและสรีรวิทยา รวมทั้งพัฒนาการทางด้านสังคม ด้านจิตใจและอารมณ์ผสมผสานกันมากยิ่งขึ้น ทว่าพัฒนาการทางด้านการเจริญเติบโตและร่างกายจะเริ่มพัฒนาในอัตราที่ลดลง ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับระยะแรก

ในวัยนี้นับว่าอยู่ในช่วงของผู้ใหญ่วัยต้น (Early Adulthood) บุคคลจะเริ่มได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัวมากยิ่งขึ้น และจะเริ่มมีภาระงานอาชีพที่แน่นอนมั่นคงขึ้น ตลอดจนเริ่มมีการมีชีวิตคู่ การแต่งงาน และมีภาระทางด้านครอบครัวติดตามมาให้อุบลรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้หญิงส่วนมากจึงมีหน้าที่เลี้ยงดูบุตร อย่างไรก็ตาม สภาพดังกล่าว อาจจะแปรผันไปได้บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นและชุมชน สำหรับชนชั้นกลางแล้ว ส่วนมากในวัยนี้อาจจะยังคงได้รับการศึกษา (Higher Education) หรือการฝึกอบรมในงานอาชีพต่อไป

สำหรับพัฒนาการทางด้านร่างกายนั้น บุคคลส่วนมากจะมาถึงจุดสุดยอดของพัฒนาการในช่วงนี้ ดังนั้นความสามารถทางด้านพลศึกษาและการกีฬา ก็จะเป็นช่วงทำชื่อเสียงให้ได้มากที่สุดด้วย ส่วนทางด้านสมองนั้น คนในวัยนี้ก็จะมีส่วนให้ความช่วยเหลือแก่สังคมได้บ้างแล้ว อาจจะเป็นความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และวรรณคดี

3. การเรียนรู้ในช่วงอายุ 25 — 40 ปี

คนในวัยนี้จะอยู่ในช่วงของผู้ใหญ่วัยกลางคน (Middle Adulthood) มีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง

ที่ชัดเจน คือ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและบทบาททางสังคม ซึ่งส่วนมากก็สามารถแสวงหาความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพได้แล้ว ตลอดจนการได้รับความมีชื่อเสียงและเกียรติยศมากขึ้น (Prestige) และนับเป็นวัยที่กำลังมีศักยภาพที่สามารถจะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

สำหรับคนบางคนอาจจะมีความต้องการได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านการบริหารงาน และการเข้าสังคมที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมที่ดีขึ้น ในส่วนของผู้ใหญ่ก็จะเป็นอิสระจากภาระหน้าที่ทางครอบครัว เพราะวาบุตรก็ได้จนสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว ดังนั้น บางคนจึงมีความต้องการที่จะเข้ารับกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่อีกครั้ง สุขภาพทางด้านร่างกายและสติปัญญาของคนในวัยนี้ นับว่าได้พัฒนาด้านถึงขั้นสูงสุดแล้ว ในบางคนอาจจะเริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพเกิดขึ้นได้

4. การเรียนรู้ในช่วงอายุ 40 – 60 ปี

พัฒนาการของบุคคลในวัยนี้จะอยู่ในช่วงผู้ใหญ่ตอนปลาย (Late Adulthood) ซึ่งต่อเนื่องมาจากผู้ใหญ่วัยกลางคน จึงค่อนข้างจะเป็นระยะที่บุคคลมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งถ้ายังไม่สามารถมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ก็จะก่อให้เกิดปัญหาในวัยชราเพิ่มขึ้น

สำหรับผู้หญิงนั้น สภาพทางร่างกายก็จะมีอาการหมดภาวะรอบเดือน (Menopause) นับเป็นลักษณะที่บอกได้เด่นชัดทางสรีรวิทยา ในช่วงนี้บรรดาบุตรส่วนมากมักจะแยกตัวออกไปมีครอบครัว โดยเฉพาะจะเกิดความรู้สึกที่เจ็บเหงาได้ในบางช่วง

ทางด้านการประกอบอาชีพและการงาน ก็มักจะคิดถึงโอกาสและความก้าวหน้าในการงานอาชีพ ซึ่งนับได้ว่ามีโอกาสน้อยลงไปด้วยหรือแทบจะไม่มีอีกต่อไปแล้ว หลายคนมักจะทบทวนถึงอดีต และเปรียบเทียบกับสภาพปัจจุบันในแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อถือต่าง ๆ เพื่อปรับสภาพเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของร่างกาย ซึ่งมักจะเริ่มมีอาการเจ็บป่วยได้บ่อยครั้งขึ้นในช่วงนี้ บางคนถ้าไม่สามารถปรับตัวได้อาจจะมีอาการวิตกกังวลมากจนกลายเป็นโรคประสาท

5. การเรียนรู้ในระยะก่อนเกษียณและการเกษียณอายุ (Pre – retirement and Retirement)

ในช่วงก่อนการเกษียณอายุประมาณ 5 ปี สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายจะดำเนินไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะพบว่าคนแก่ในวัยนี้ส่วนมากมักจะมีปัญหาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่ในวัยนี้อีกหลาย ๆ คน ก็ยังคงสามารถใช้ประสบการณ์ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมได้อีกต่อไป ทั้งนี้เพราะว่าบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้ เป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์อันยาวนาน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

สำหรับผู้ใหญ่ในวัยนี้ บางคนที่ยังอาจมีความต้องการและสนใจหาความรู้เพิ่มเติม ก็อาจจะไปเข้าชั้นเรียนตอนเย็น (Evening Class) เพื่อหากิจกรรมทำยามว่างและจะได้มีโอกาสพบปะผู้เรียนคนอื่น ๆ เป็นการลดความเจ็บเหงา ซึ่งบุคคลในวัยนี้มักจะต้องประสบอยู่เป็นประจำ ดังนั้น กิจกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถแสวงหามาได้ก็จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจได้ด้วย นอกจากนั้นแล้ว ปัญหาทางด้านร่างกายและสุขภาพอันเนื่องมาจากความเจ็บป่วย ก็นับได้ว่าเป็นอุปสรรคอันสำคัญของผู้ใหญ่ในวัยนี้

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530 : 473 – 476) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในด้านตัวแปรอายุไว้ว่า นักจิตวิทยาพบว่า บุคคลที่พ้นจากวัยผู้ใหญ่ไปแล้ว ยิ่งอายุมากขึ้นความสามารถในการเรียนจะยิ่งลดลง ความจำไม่ดีเท่าวัยรุ่น แต่ก็มิมีสิ่งชดเชย เช่น ประสบการณ์ การใช้เหตุผลดีขึ้น การควบคุมอารมณ์ดีขึ้น โดยทั่วไปความสามารถในการเรียนรู้ตั้งแต่ยังเป็นเด็กถึงวัยรุ่นจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่จะคงที่จากวัยผู้ใหญ่ถึงวัยชราจะลดลง เรามักได้ยินเสมอ ๆ ว่า ไม่มีใครแก่เกินเรียน ในขณะที่เดียวกันคนเราก็มารู้สึกว่า เมื่ออายุมากขึ้นก็มักจะเรียนไม่ได้ดีเหมือนเมื่ออายุน้อยอยู่ แต่ก็มิมีกิจกรรมหลายอย่างที่คนอายุมาก ๆ สามารถจะเรียนได้เป็นอย่างดี เด็กวัยรุ่นและเด็กมีอายุมากจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าและเร็วกว่าเด็กที่อายุ

น้อย เด็กโตย่อมแข็งแรงกว่าเด็กเล็ก มีความอดทนมากกว่า มีความตั้งใจเอาใจใส่ดีกว่า โดยทั่วไปแล้ว ความสามารถในการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นเรื่อยไปตามวัย จนถึงอายุประมาณ 20 – 25 ปี ก็จะถึงขีดสุด ต่อจากนั้นก็คงตัวหรือลดลงบ้างเล็กน้อย หลังจากอายุ 35 ปีแล้ว ความสามารถในการเรียนก็จะลดลงไปเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตามการลดความสามารถในการเรียนนี้ไม่สม่ำเสมอ งานบางอย่างก็ลดลงไปมาก แต่กิจกรรมบางอย่างก็ลดลงน้อย

✕ 3.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอายุกับการเรียนรู้

3.1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2541 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภทโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง และอายุ กับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง พบว่า การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองไม่สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง แต่สัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เสียมจิตร (2543 : 60) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิถีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบตามตัวแปรอายุ พบว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในรายองค์ประกอบ และโดยรวมทั้ง 8 องค์ประกอบ คือนักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยรวมและในรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

3.1.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ที (McCarthy. 1985 : 3279 – A) ได้ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเจตคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาที่มีอายุน้อย กับนักศึกษาที่มีอายุมาก โดยใช้ SDLRS และ MAS (The Math Attitude Scale) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 183 คน ประกอบด้วยนักศึกษาที่มีอายุน้อย 110 คน และนักศึกษาอายุมาก 73 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาย่อยมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ในเชิงลบ นักศึกษาที่มีอายุมากมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูงกว่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แต่ยังคงมีความกังวลต่อการเรียนเช่นเดียวกับนักศึกษาที่มีอายุน้อย และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

โจนส์ (Jones. 1990 : 3446 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับสภาพการลาออก อายุ ระดับการอ่าน และเพศ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในโปรแกรมการศึกษาพื้นฐานในเมืองเอเธนส์ รัฐจอร์เจีย ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างระหว่างผู้กำลังศึกษาอยู่กับผู้ที่ลาออก และระหว่างผู้ที่มีระดับการอ่านสูงและต่ำ ส่วนปัจจัยด้านอายุ และเพศ มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตที่มีสติปัญญาสูงหลายคนสอบตกหรือทำคะแนนได้น้อยกว่าผู้ที่มีสติปัญญาปานกลางหรือต่ำ ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญาประมาณร้อยละ 50 – 60 ประสิทธิภาพและนิสัยทางการเรียนที่ดีประมาณร้อยละ 30 – 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมประมาณร้อยละ 10 – 15

ลิงเกรน (Lingren. 1969 : 49 – 51) สํารวจพบว่า เหตุผลที่นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเรียนที่ดีร้อยละ 35 มีความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 เชาวน์ปัญญาร้อยละ 15

✓ กูด (Good.1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ว่าหมายถึงความสำเร็จ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากครู ผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ไพศาล หวังพานิช (2511 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน พฤติกรรม รวมทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยอาศัยการฝึกอบรมหรือการสอน

3.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ศรีสุภาภรณ์ บินทาประสิทธิ์ (2540 : 69) ศึกษาผลของการใช้สัญญาการเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาพยาบาลปี 1 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวน 70 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนปกติหลังการสอนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้สัญญาการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่เรียนโดยใช้สัญญาการเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรางค์ เนียมฉาย (2532 : 34) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ตามระดับความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน เมื่อได้รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮัสต์เพธ (Hudspeth. 1992 : 3514 — A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนของครูกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนในวิทยาลัยชุมชนในรัฐมอนทานา จำนวน 3 แห่ง และในรัฐอริโซนา จำนวน 1 แห่ง รวมทั้งศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพศ และการเข้าศึกษาในวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า อายุ แกรดเฉลี่ยในการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการเข้าศึกษาในวิทยาลัยมีผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

✓ แม็คเคลลแลนด์ (McClelland. 1953 : 110 — 111) ได้ให้คำจำกัดความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำดีกว่าบุคคลอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือเมื่อประสบความสำเร็จล้มเหลว

✓ กิลฟอร์ด (Guilford. 1956 : 437 — 439) กล่าวถึงลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. ความทะเยอทะยานทั่ว ๆ ไป คือ ปรารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้เสร็จ
2. มีความเพียรพยายามในการทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มใจที่จะประสบความสำเร็จยากลำบากก็ตาม

แกรนด์ล (Grandull. 1963 : 240) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มี 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นพฤติกรรมที่มีจุดประสงค์ที่ชัดเจน
2. เป็นพฤติกรรมที่มีเอกลักษณ์ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น
3. เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม

แอทกินสัน (Atkinson. 1964 : 240 — 241) ได้อธิบายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานอื่นที่ดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำจนสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จ

ไวเนอร์ (Weiner. 1972 : 203 — 215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลวได้มากกว่า ชอบเลือกทำงานที่ยากและซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

✓ ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 47 — 48) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. ทำสิ่งที่ยาก ๆ มีความพยายาม สนุกสนาน และชอบที่จะทำกิจกรรม
2. ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ
3. มีความทะเยอทะยาน
4. ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ
5. มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน
6. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

สุชาดา สุธรรมรักษ์ (2531 : 186 — 187) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือ ความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ ความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเอาชนะคนอื่นหรือเพื่อความ ต้องการที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำและนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผล

รัตนภรณ์ วงศาโรจน์ (2533 : 83 — 85) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยพฤติกรรมรวมซึ่งเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 6 ด้านดังนี้

1. ความทะเยอทะยาน ได้แก่
 - 1) การตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง
 - 2) การพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้น
 - 3) ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน
 - 4) ต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน
 - 5) ต้องการดีเด่นเหนือคนอื่น
 - 6) ต้องการให้งานของตนสำเร็จในระดับสูง
 - 7) ต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน
 - 8) เลือกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือมีความท้าทาย
2. ความกระตือรือร้น ได้แก่
 - 1) มีความขยันขันแข็ง
 - 2) มีความเอาใจใส่
 - 3) เต็มใจและตั้งใจจริงในการทำงาน

- 4) มีความอดทนสูง
 - 5) ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเร่งรีบไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง
 - 6) มานะพยายามที่จะทำงานให้เสร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 7) รู้สึกสนุกในการทำงาน
 - 8) เห็นคุณค่าของเวลา
 - 9) ไม่ย่อท้อต่องานที่ยาก
3. ความกล้าเสี่ยง
- 1) กล้าตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ
 - 2) เลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้ มีความยากเหมาะสมกับความสามารถ
 - 3) มุ่งความสำเร็จมากกว่าหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
 - 4) ทำทุกสิ่งด้วยความมั่นใจ
 - 5) ไม่เชื่อโชคกลาง หรือสิ่งมหัศจรรย์
 - 6) กล้าได้กล้าเสีย
 - 7) เลือกงานที่ยาก และท้าทายความสามารถ
4. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่
- 1) การทำงานมุ่งให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตน
 - 2) มีการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น
 - 3) แม้ถูกรบกวนในขณะที่ทำงานก็จะทำงานนั้นให้เสร็จได้
 - 4) รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด
 - 5) กล้ารับผิดชอบในผลงานของตน
5. การรู้จักวางแผน
- 1) การมีแบบแผนในการทำงาน
 - 2) มีจุดประสงค์ในการทำงานที่เด่นชัด
 - 3) มองเห็นลู่ทางในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน
 - 4) เล็งเห็นการณ์ไกล
 - 5) มีความมุ่งหวังที่ยาวนานเกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิต
 - 6) มีความรอบคอบและรวบรวมรายละเอียดก่อนตัดสินใจ
 - 7) มีการทำงานอย่างรัดกุม ประณีต และเป็นระเบียบ
 - 8) การแสดงออกของความคิดที่ถี่ถ้วนรอบคอบแล้ว
 - 9) มุ่งอนาคตมากกว่าอดีต
 - 10) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
6. ความมีเอกลักษณ์ ได้แก่
- 1) การริเริ่มทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเอง
 - 2) เป็นตัวของตัวเอง
 - 3) มีอิสระในการแสดงออก
 - 4) สนใจเหตุการณ์หรือสิ่งใหม่ ๆ
 - 5) ใช้ความคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา
 - 6) การกระทำที่ไม่ซ้ำแบบใคร

จากแนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจได้สรุปได้ว่า แรงจูงใจได้สมมุติเป็นความปรารถนาที่จะบรรลุถึงผลสำเร็จในงานที่ย่างยากซับซ้อนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการ

แก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ต้องการอิสระในการทำงานและการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดเลิศ มีความสบายใจเมื่อพบความสำเร็จ และวิตกกังวลเมื่อพบความล้มเหลว

3.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สมัคร ไวยขุนทด (2530 : 105) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบระบบการสอนบุคคล กับการสอนตามคู่มือครูของสสวท. พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ โดยการสอนแบบระบบการสอนบุคคล กับการสอนตามคู่มือครูสสวท. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

วิมลรัตน์ แก้วโผงผาง (2534 : 87) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามคู่มือครูของสสวท. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธวัชญ์ ดำรงค์ไทย (2538 : 112) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยมีการใช้แบบฝึกการคิดทางวิทยาศาสตร์ กับที่สอนตามคู่มือครู พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยมีการใช้แบบฝึกการคิดทางวิทยาศาสตร์กับสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่า เช่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสิทธิภาพในการเรียน และการแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

3.4.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เมตตาและคานาเด (ทศพร ประเสริฐสุข. 2525 : 75 — 76 ; อ้างอิงจาก Mehta and Kanade. 1969 *The first mental measurement handbook for India*) ได้สรุปการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แก่เด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศอินเดีย โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังจากผ่านการฝึกแล้ว 2 ปี พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี ฟิสิกส์และคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

แรฟฟินี (Raffina. 1970 : 1085 A) ได้ศึกษาผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้และการจำในกลุ่มนิสิตปริญญาตรี สรุปได้ดังนี้ ชายและหญิงที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีผลทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ลักษณะมุ่งอนาคต

3.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

เฮคอนเซน (สมจิตต์ เพิ่มพูน. 2533 : 47 ; อ้างอิงจาก Heckhausen. 1967) กล่าวถึง ลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าการตั้งเป้าหมายในระยะยาวของการทำงานการคาดการณ์ไกล การวางแผน ระยะยาว การมองผลที่จะส่งไปยังอนาคต รู้จักอดได้รอได้ ลักษณะมุ่งอนาคตสูงนี้จะปรากฏมากในผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทุก ๆ ด้าน

มิเชล และคนอื่น ๆ (Mischel and others. 1966 : 147 — 153) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับด้านอื่น ๆ ของบุคคล เช่น ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการปรับตัวและด้านเชาวน์ปัญญา

มีด (Mead. 1971 : 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

โรบินสัน (Robinson. 1971 : 1225 - B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การวางแผนการระยะยาวเกี่ยวกับอนาคตของบุคคล

มิเชล (Mischel. 1974 : 287) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต

เซกูรา (Segura. 1975 : 5823 -B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผนและการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้ และแลมม รอล์ฟ และกิสล่า (Lamm, Rolf and Gisela. 1976 : 317) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ทักษะความรู้ลึกของแต่ละบุคคลที่มีต่ออนาคต

นาคยา บิลันทรานนท์ (2526 : 21 - 23) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้น ๆ ว่าจะส่งผลร้าย หรือผลดีแก่ตนเอง และสังคมอย่างไรควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไร จึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เพ็ญแข ประจันปัจฉิก (2527 : 15) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดใจรอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเอง เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางความสำเร็จหรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือมีคุณค่ามากกว่า

สมจิตต์ เพิ่มพูน (2532 : 11) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการกระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดตามมาทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นในภายหลัง

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 46) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และการบังคับตนเองให้อดใจรอได้หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาในภายหลัง

สุพล วังสินธ์ (2534 : 31 - 35) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แม้จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ ก็ไม่ย่อท้อ มีความกระตือรือร้น ที่จะฝ่าฟันอุปสรรคโดยมุ่งที่จะให้เกิดผลสำเร็จในอนาคตยอมรับความลำบากในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่ดี

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535 : 27) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การมองสู่อนาคตของบุคคล โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสมหาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนดำเนินการ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดใจรอได้ และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังงานอีโก้ (Ego-strength) ของบุคคลซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้ที่มิลักษณะมุ่งอนาคตสูง สามารถระงับหรือชลอการบำบัดความต้องการต่าง ๆ ของตนได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก. 2520 : 35) และเป็นด้านหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะพัฒนาอย่างช้า ๆ ในวัยเด็ก บุคคลบางคนจะอาศัยความสามารถของตนและเวลาในปัจจุบันเป็นรากฐานที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ การมุ่งอนาคตจะสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องมีความคิดในการวางแผน ความตั้งใจที่จะกระทำ และรายละเอียดบางอย่างที่จะต้องทำ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

3.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต

3.5.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

มิเชล และกิลลิแกน (Mischel and Gilligan. 1964 : 375 — 417) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า

1. ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะโกงน้อยและถ้าเด็กประเภทนี้โกง จะต้องใช้เวลาก่อนที่จะกระทำเช่นนั้น

2. การวิจัยอาชญากรวัยรุ่น พบว่า เด็กเหล่านี้มีลักษณะมุ่งปัจจุบัน และไม่ยอมรับคอยรางวัลใหญ่ แต่จะรอรับรางวัลเล็กที่จะได้ทันที นอกจากนั้น เด็กเหล่านี้ยังไม่สามารถชะลอการบำบัดความต้องการของตนเองได้

3. ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และส่งผลต่อความเจริญของงานของตนเองและประเทศชาติ ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติ

แลมม ชมิดท์ และทอมส์ตอร์ฟฟี (Lamm, Schmit and Trommsdoff. 1976 : 317) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวกับเพศและชนชั้นที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นชนชั้นกลาง กับชนชั้นต่ำที่เป็นเด็กหญิงและเด็กชายกลุ่มละ 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 — 16 ปี โดยวัดลักษณะมุ่งอนาคต และการมองโลกในแง่ดีและร้าย ผลการศึกษาพบว่า เด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำมองโลกในทางดีมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นกลาง เด็กชายที่มาจากชนชั้นต่ำได้แสดงความหวังและความกลัวในด้านอาชีพมาก และจะเพิ่มขึ้นในอนาคตมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำ

ซังค์ (Schunk. 1981 : 93 — 104) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มความเพียรและทักษะในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำโดยทฤษฎีและวิธีการศึกษาวิจัยของแบนดูรา เป็นแบบในการดำเนินการวิจัย ซังค์ เชื่อว่า เด็กที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนสูง จะใช้ความสามารถของตนเต็มที่ในการทำงาน ส่วนเด็กที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถต่ำ จะพยายามเลี่ยงงานที่ต้องใช้ความสามารถของตนหรือจะทำงานอย่างไม่เต็มใจและเมื่อมีอุปสรรคใด ๆ ก็จะไม่เผชิญกับงานนั้น การเพิ่มประสบการณ์เพื่อเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองจะเป็นการเพิ่มความเพียรและทักษะในการทำงานนั้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน อายุ 9 ถึง 11 ปี จำนวน 56 คน ก่อนและหลังการทดลอง ซังค์จะวัดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการหาคำตอบจากโจทย์คณิตศาสตร์ในการทดลอง ซังค์ให้นักเรียนดูตัวอย่างวิธีการคิดหาคำตอบจากโจทย์คณิตศาสตร์ตามขั้นตอนอย่างละเอียด จากนั้นให้ทำแบบฝึกหัดโดยมีผู้ช่วยวิจัยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนสงสัยเกี่ยวกับวิธีทำ และมีการแจ้งผลทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ ผลปรากฏว่า (1) นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเพิ่มขึ้น และคาดหวังว่าตนจะสามารถทำงานได้ถูกต้องมากขึ้น และ (2) นักเรียนมีความพยายามในการทำงานมากขึ้น และทำงานได้ผลดีกว่าเดิม

3.5.4.2 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 102 — 109) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และนิตินาย หญิง ในเขตกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ซึ่งมีอายุระหว่าง 11 — 25 ปี และมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมทั้งสามระดับ จำนวน 1,400 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะทางสังคม 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และสถานที่เกิด โดยผู้หญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ชาย ผู้ที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงที่สุด ส่วนผู้ที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำที่สุด และผู้ตอบที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ตอบที่เกิดในต่างจังหวัด

2. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับจริยธรรม

พนิดา สินสุวรรณ (2527 : 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์การสอนแบบบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตที่สูงกว่า นักเรียนที่เรียนโดยครูเป็นผู้บรรยาย และนักเรียนชายและหญิงที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตไม่แตกต่างกัน

สมจิตต์ เพิ่มพูน (2532 : 89 – 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน และลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนภายหลังการทดลองเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535 : 57 – 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตกับการให้ข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้เทคนิคพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ

3.6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

3.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

โกลด์เนอร์ และโกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 : 52) ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กจะอธิบายลักษณะของเด็กหลายลักษณะตามที่รับเอาเอกลักษณ์ของสังคมไว้ และคาดหวังว่าเด็กจะประพฤติตัวไปตามลักษณะที่กำหนดให้ และจะประมาณค่าเด็กตามลักษณะที่กำหนดให้ด้วย บุคคลเหล่านั้นจะสอนเด็กให้รู้จักตัดสินตนเองตามค่านิยม

เฮิร์ลล็อก (Hurlock. 1964 : 661) มีแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสรุปได้ดังนี้คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็ก คือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร เป็นมิตร ซื่อสัตย์ สามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ และมองตนเองได้อย่างตรงกับความจริง

วาสนา พิทักษ์สาธิต (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 24 – 25 ; อ้างอิงจาก วาสนา พิทักษ์สาธิต. 2527) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางบ้านออกเป็น 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา หรือผู้ปกครองกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ใหญ่กับเด็ก ระหว่างพี่น้องกับเด็ก และสภาพทั่วไปของครอบครัว

2. องค์ประกอบด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้แก่ รายรับรายจ่ายของครอบครัว ภาระของผู้ปกครอง การเงินของนักเรียนที่จะใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาและส่วนตัว และความจำเป็นที่ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากผู้อื่น

3. องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ สภาพของบ้าน ที่ตั้งของบ้าน สิ่งแวดล้อมในบริเวณบ้าน ตลอดจนอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของคนในละแวกนั้น

จากเอกสารข้างต้น พบว่าในด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวให้ความรัก ความอบอุ่น ห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก บิดามารดาเหล่านั้นก็จะสอนให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร และมั่นใจในตนเอง

3.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

3.6.2.1 งานวิจัยในประเทศ

วันเพ็ญ อายุการ (2512 : 89 – 90) ได้ทำการศึกษาเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิง ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 307 คน ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อเด็กมาก โดยเฉพาะการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ ถ้าเข้มงวดกวดขันในเรื่องระเบียบวินัยมาก ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงความคิดเห็นคอยทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เท่านั้น ความคิดริเริ่มก็จะไม่เกิดขึ้น

วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 97) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและพี่น้อง ตลอดจนได้รับการแนะนำทางการเรียนจากบิดามารดา มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3.6.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮานีย์ (ประมวญ ดิคคินสัน. 2520 : 44 – 51 ; อ้างอิงจาก Harney.n.d. : 1659.) พบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ ก็จะปลูกฝังทัศนคติเดียวกันให้เด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่สามารถรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย

แคลเดล และเลสเซอร์ (Kandel and Lesser. 1962 : 221 – 222) ศึกษาเรื่องการศึกษาวัยรุ่น ในสหรัฐอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการศึกษาของบุตรมากกว่าสภาพเศรษฐกิจและกลุ่มเพื่อน

3.7 การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

3.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

เทียน ทองแก้ว (2540 : 40) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เกือบอยู่ในระดับเดียวกับความถนัดทางการเรียนของนักเรียน การสอนและบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น สภาพแวดล้อมดังกล่าวประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางบ้านหรือการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ซึ่งมีอิทธิพลมากที่สุดในการประกอบย่อย 28 ประการ สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากทางบ้านช่วยปรับปรุงคุณลักษณะทางวิชาการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และลดการขาดเรียนและการออกกลางคัน

นวนน้อย สัตววรรณมาศ (2537 : 66) กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยให้เด็กเรียนดี ทางด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมหรือสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น ประชากรของชุมชน ประเพณีของเผ่าเผ่า การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เวลาที่เด็กดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือ และการทำการบ้านนอกเวลาเรียน แบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางบ้าน และการสนับสนุนของผู้ปกครอง (home environment and parental support) การสนับสนุนและช่วยเหลือในการทำการบ้านของเด็กโดยผู้ปกครอง
2. กลุ่มเพื่อนสนิท (peer group) ระดับความใฝ่ฝันทางวิชาการของเพื่อนสนิท พฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท
3. อิทธิพลของชุมชน (community influence) ระดับทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
4. การใช้เวลานอกห้องเรียน (out — of — class time) เวลาที่นักเรียนใช้กับกิจกรรมของชมรมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน

จากเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุนของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวแปรอันดับต้นที่มีผลต่อผู้เรียน

3.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

3.7.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2529 : 301) ได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2529 พบว่า การศึกษาของบิดามิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างสูง และการสนับสนุนการเรียนของบิดามารดาของนักเรียนมิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายปีของนักเรียน

พัชร และชอนกลีน (2539 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นและนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในด้านความกดดันและการกระตุ้นพัฒนาทางสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางและอยู่ในระดับสูงในด้านการสนับสนุนทางจิตวิทยา ส่วนในด้านความช่วยเหลือและการแบ่งเวลาไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ผู้ปกครองรายงานว่ามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือในระดับสูง แต่นักเรียนรับรู้ว่าได้รับความช่วยเหลือในระดับปานกลาง และผู้ปกครองรายงานว่าได้ส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในด้านการแบ่งเวลาอยู่ในระดับปานกลาง แต่นักเรียนรับรู้ว่าได้รับการส่งเสริมในระดับต่ำ

3.7.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แวง และคนอื่น (Wang, haertel, and Walberg. 1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยให้เด็กเรียนดีโดยได้สังเคราะห์เนื้อหาคำแนะนำในการเรียนของคู่มือนักเรียน 179 บท รวบรวมผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัย 91 รายการ และสำรวจความคิดเห็นของนักวิจัยการศึกษา 61 คน ได้ข้อมูลที่น่าสนใจ 11,000 รายการ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยให้เด็กเรียนดี และได้นำข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันอย่างมาก 28 ตัวแปร และใช้วิธี meta — analysis เพื่อสังเคราะห์ผลรวมของรายงานการวิจัยและข้อมูลผลที่ได้ออกมาจะเป็นค่าประมาณโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปร พบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านและการสนับสนุนของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการช่วยให้เด็กเรียนดีอยู่ในอันดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 58.4

3.8 ความคาดหวังของผู้ปกครอง

3.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

กันยา สุวรรณแสง (2540 : 99) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อเด็กมากทั้งทางด้านการอบรม การควบคุมดูแลเอาใจใส่ ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลำดับการเกิด การตั้งจุดมุ่งหวังของบิดามารดา เด็กที่บิดามารดาคาดหวังและอบรม จู้จี้ พิถีพิถัน เฝือกการ จะเชื่อคนง่ายขาดการวิเคราะห์ เป็นคนก้าวร้าว มีความขัดแย้งใจ ชอบขัดแย้งผู้อื่น ซึ่งความคาดหวังของบิดามารดาที่สูงเกินไปจะมีผลให้เด็กคับข้องใจ

นิภา นิธยาน (2530 : 134) กล่าวว่า บิดามารดาที่มีความทะเยอทะยานใฝ่สูงสำหรับชีวิตในอนาคตของลูก ซึ่งการกระทำของบิดามารดามีผลให้เด็กบางคนเกิดความมั่นใจหรือเกิดอารมณ์แค้นเคียดได้ และความรู้สึกในจิตใจมักเกิดจากบิดามารดา 2 ประเภทคือ

1. บิดามารดาที่เป็นผู้ประสบความสำเร็จรุ่งโรจน์ในชีวิต และการงานมาแล้วจึงผลักดันยั่วยุลูกให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในระดับเดียวกับตน
2. บิดามารดาที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว หรือไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน และแสดงความสามารถในวัยที่ผ่านมา จึงผลักดันลูกโดยหวังจะให้ลูกประสบความสำเร็จอย่างสูงในชีวิต เพื่อเป็นการชดเชยความรู้สึกขาดแคลนสิ่งนี้ในชีวิตของตนเอง

บุญลือ วันทายนต์ (2522 : 82) กล่าวว่า ความต้องการของแต่ละครอบครัวในการมีลูกเพื่อไว้สืบสกุล ปลอดภัยยามว่าเหว่ ดูแลยามเจ็บไข้ ยามชราและลูกเป็นความหวังของครอบครัวที่บิดามารดาส่วนใหญ่หวังพึ่งพาอาศัยต่อไปในอนาคต

วราภรณ์ รักวิจัย (2529 : 9 – 14) กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทยแบบคาดหวังเอากับเด็ก เป็นการเลี้ยงดูที่บิดามารดาเรียกร้องเอาจากลูก โดยการเคี่ยวเข็ญให้ลูกทำตามที่เป็นบิดามารดาหวังไว้ บิดามารดาจะกำหนดวิถีชีวิตให้กับลูก ลูกจะต้องทำตามความต้องการของบิดามารดาทุกอย่างแม้ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม

วิทยา นาควัชร (2537 : 175 – 180) กล่าวว่า ความหวังดีที่บิดามารดามีต่อลูกมากจนกลายเป็นความคาดหวังที่สูงมากต่อลูก ทั้งการพร่ำเตือน ตำว่า ประชด ลงโทษ ชมเชยหรือตีสอนบนให้รางวัลเป็นต้น ทำให้ลูกรู้สึกอึดอัดเครียดต่อการทำตามความคาดหวัง แทนที่เด็กจะสดชื่นรื่นเริงสนุกสนานตามวัยก็ต้องหมกหมุ่นอยู่กับการทำตัวให้เหมาะสมกับความหวังดีทำให้เกิดเป็นทุกข์ว่าจะทำไม่ได้ตามที่บิดามารดาคาดหวัง ในเด็กที่มีคุณธรรมอยากจะทำดีต่อผู้หรือปฏิเสธผู้ใหญ่แต่ก็ทำไม่ได้ จึงเกิดอาการเจ็บป่วยทางกายที่มีสาเหตุมาจากความเครียดทางด้านจิตใจ เรียกว่า จิตสรีระแปรปรวน (Psychosomatic disorder) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ปวดศีรษะ อาเจียน กังวล เครียดและโกรธง่าย

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2541 : 22 – 23) เยาวชนมีความเครียดมากในการสอบเอนทรานซ์ ซึ่งแต่เดิมสอบเข้ามหาวิทยาลัยเพียงครั้งเดียว เด็กก็จะเครียดครั้งเดียว ปัจจุบันต้องสอบถึงสองครั้ง ทำให้เครียดเพิ่มขึ้นและความเครียดส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมของบิดามารดาที่บังคับบีบบังคับให้เด็กเลือกเรียนตามที่ถูกปกครองต้องการ มีความคาดหวังสูงกับเด็ก คาดหวังเกินความเป็นจริงเด็กจึงมีความกดดันสูง เพราะกลัวบิดามารดาผิดหวัง

สุรางค์ จันทน์เอม (2529 : 41) กล่าวว่า บิดามารดาโดยทั่วไปมักคาดหวังว่า เด็กควรเป็นผู้มีกิริยามารยาทเรียบร้อย พุดจาสุภาพ รู้จักเคารพผู้ใหญ่ แต่งกายสุภาพ ไม่ใช่จ่ายเกินฐานะผู้เยาว์ ประหยัด ไม่ใช่จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ควรทำงานไกลอบายมุข ตั้งใจเรียน และหมั่นศึกษาเล่าเรียน คุณธรรมสูง ไม่เกเร

ออบรม สนิทบาล (2536 : 7 – 9) การที่บิดามารดามีความรักห่วงใยลูก จึงมักตั้งความหวังไว้ให้กับลูกสูงมาก โดยจะเป็นผู้เข้าไปช่วยสร้างอนาคตของลูกเสียเอง จนลูกแทบไม่ต้องทำอะไรเลย การส่งลูกเข้าโรงเรียนที่ดีมีการศึกษาสูง บิดามารดายอมมีหนี้มีตาตามไปด้วย ดังนั้นจึงนิยมส่งลูกเข้าโรงเรียนที่ดีตามค่านิยมของสังคม โดยไม่คำนึงถึงฐานะของตนเองและสิ่งแวดล้อม จนทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นกับลูก

อัจฉรา สุขารมณ (2542 : 1) กล่าวว่า บิดามารดาเลี้ยงดูลูกมักมุ่งหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาดและเก่งมาก่อนเป็นอันดับหนึ่ง บิดามารดามุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทางด้านสติปัญญาให้แก่ลูกพยายามเสริมสร้างทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2541 : 2) กล่าวว่า การที่เด็กสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้และมีปัญหาทางสภาพจิตตามมา เป็นเพราะบิดามารดาตั้งความคาดหวังกับลูกสูงเกินไป โดยไม่ดูกำลังความสามารถลูก และที่ร้ายกว่านั้นคือบิดามารดาทำไม่ได้หรือยังไม่ได้ทำก็ฝากไว้กับลูก

แบลร์ (Blair, 1964 : 34) กล่าวว่า บุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กมีสาเหตุเนื่องจากทัศนคติของบิดามารดา คือ

1. บิดามารดาคาดหวังในสิ่งที่ไม่ตรงกับความต้องการของเด็กโดยพยายามกดดันหรือจำกัดอิสรภาพของเด็ก
2. บิดามารดามักควบคุม หรือให้อิสระภาพแก่เด็กไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม
3. บิดามารดามักมีแนวโน้มมองดูพฤติกรรมของเด็ก อย่างผู้ใหญ่มองดูเด็กทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องเสมอ

4. บิดามารดาให้อิสระภาพในการตัดสินใจ และโอกาสทำสิ่งที่ต้องการ แต่บิดามารดาก็ยังไม่ค่อยเต็มใจจะให้ลูกทำยังแสดงอาการสงสัย ไม่ยอมให้ตัดสินใจ ในบางโอกาสยังอยากให้ลูกทำตามสิ่งที่ตนคาดหวัง

5. บิดามารดาไม่พอใจในการดำเนินชีวิตของตน จึงพยายามหันไปควบคุมความเป็นอยู่ของลูก

วิสคอตต์ (Viscott : 1976 : 82) กล่าวว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นภาษาจากความรู้สึก การที่บิดามารดาพยายามไม่ให้วัยรุ่นแสดงความรู้สึกใด ๆ ออกมายิ่งทำให้วัยรุ่น “ต่อต้าน” มากขึ้นไปอีก และถ้าหากบิดามารดาให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของลูก ย่อมคาดหวังให้ลูกทำดีที่สุดเพื่อตัวเองได้ ในเมื่อการแสดงออกที่ดีที่สุดต่อความรู้สึก คือการกระทำที่ดีที่สุด การให้ลูกรู้จักรับผิดชอบการกระทำของตนเอง วัยรุ่นจะโตเป็นผู้ใหญ่และเขาสามารถทำในสิ่งที่บิดามารดาต้องการได้

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง

นลินี ธรรมอำนายสุข (2541 : 215) ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 486 คน พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีความคาดหวังให้จบเพียงชั้นมัธยมศึกษาเพื่อไปช่วยทำงานหาเงินจนเจอครอบครัวมีความเครียดสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาคาดหวังให้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

นิตยา ภัสสรศิริ และคณะ (Passornsiri N. et al. 1998 : 41) ศึกษาเรื่องความคาดหวังของบิดามารดาอันเป็นตัวกำหนดสำคัญอย่างหนึ่งในทิศทางการอบรม พบว่า บิดามารดาในกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศคาดหวังหรือมุ่งหวังจากเด็กมากที่สุด ในเรื่องความเชื่อมั่นเพียงพอในตนเอง (Self-sufficiency) ความสามารถทางภาษา (Language ability) และทักษะการเตรียมตัวทางวิชาการ (Preacademic skill)

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 : 116 – 117) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,370 คน พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังกับพฤติกรรมการเรียน ตั้งเป้าหมายไว้สำหรับนักเรียน และต้องการให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยทำความเข้าใจ สนใจในการเรียน มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนให้คำแนะนำ ให้กำลังใจสนับสนุนส่งเสริม ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนที่ดี

พรรณพิมล หล่อตระกูล, พรรณนิภา มีรสล้ำ และศศกร วิชัย (2541 : 229) ศึกษาผู้วัยเด็ก 365 ราย เพศชาย (ร้อยละ 63.3) มากกว่าเพศหญิง ช่วงอายุที่พบมากที่สุด 6 – 12 ปี (ร้อยละ 47.7) มีความผิดปกติของภาวะจิตสังคมจากการเลี้ยงดูที่คาดหวังมากเกินไปร้อยละ 22.0

พรวมาศ นนทยาธร (2520 : 89 – 90) ศึกษาความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังสูงส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และให้คำแนะนำบ่อยที่สุด ส่วนผู้ที่มีความคาดหวังต่ำส่วนใหญ่มาจากนักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องการให้ศึกษาต่อและให้คำแนะนำบางครั้งบางคราวนาน ๆ ครั้ง หรือไม่เคยแนะนำเลย

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2533 : 34) สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับลูกของหญิงวัยเจริญพันธุ์ พบว่า หญิงวัยเจริญพันธุ์ส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกเรียนจบในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งลูกชายและลูกสาวต้องการให้มีการศึกษาระดับเดียวกันตามความสามารถ และคาดหวังที่จะลูกช่วยเหลือดูแลยามชราหรือเจ็บป่วย ช่วยเหลือด้านการเงิน ช่วยหาเลี้ยงครอบครัว เชิดชูวงศ์ตระกูล สืบตระกูล และให้ลูกมีงานทำเป็นหลักฐานมีอนาคตที่ดี ช่วยเหลือตนเองได้

เลาวพร เมืองแก้ว (2540 : 34) ได้ศึกษาเด็กจำนวน 40 คน ที่มาจากครอบครัวเศรษฐกิจปานกลางขึ้นไปพบว่า เด็กมีความทุกข์อันเกิดจากความคาดหวังของบิดามารดา ซึ่งคาดหวังให้ลูกเรียนเก่ง เมื่อเด็กไม่สามารถทำได้ตามที่บิดามารดาคาดหวัง ทำให้รู้สึกเป็นทุกข์ที่ทำให้บิดามารดาต้องผิดหวัง

ศิริพร สุวรรณเทศ (2533 : 228) ศึกษาผู้ป่วยที่มาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพจิตและได้รับการวินิจฉัยว่ามีปัญหาทางอารมณ์ จำนวน 72 ราย พบว่าครอบครัวมีปัญหาความเป็นบิดามารดาร้อยละ 72.73 ได้แก่ บิดามารดามีความคาดหวังในตัวลูกสูง ตามใจลูกมากเกินไป มีความขัดแย้งในการเลี้ยงดู และบิดามารดาไม่มีเวลา นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์กับเด็กอายุ 8 – 11 ปีที่มีปัญหาทางอารมณ์ พบว่า ร้อยละ 42.85 บิดามารดามีความวิตกกังวล และคาดหวังในตัวเด็กสูง

คอรซาร์ (Kraushaar. 1972 : 102 – 109) ศึกษาเรื่องโรงเรียนเอกชนในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังและเชื่อว่าโรงเรียนอบรมเด็กให้หยิ่งขี้แข็ง และมีนิสัยรักการเรียนมากกว่าโรงเรียนของรัฐ เหตุผลสำคัญอันดับรองลงมา คือ ด้านศาสนา ระเบียบวินัย ค่านิยม ท่าทีและขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้าย ๆ กับของที่บ้านของนักเรียน

ซาปิโร (อัจนรา สุขารมณ. 2542 : 2 ; อ้างอิงจาก Shapiro. 1997) ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ บิดามารดาจะตั้งกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เข้มงวดและเผด็จการ จะมีแต่คำสั่งและคำว่า “อย่า” กับลูก มีความคาดหวังในตัวลูกสูง เด็กจะมีลักษณะกดดันสูง ไม่ไว้วางใจใคร มองโลกในแง่ร้าย มีแต่การตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ และไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ส่วนความคาดหวังและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลบิดามารดาจะยืดหยุ่นไม่เข้มงวด จนเด็กขาดศักยภาพในตนเองหรือปล่อยตนเสียเด็ก จะให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา ไม่ควบคุมหรือออกคำสั่ง เมื่อทำผิดจะชี้แจงเหตุและผล เด็กจะมีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล มีความมั่นคงทางอารมณ์หนักแน่นควบคุมอารมณ์และปรับตัวได้ดี

ดูเซค (Dusek. 1980 : 110) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่คาดหวังในตัวลูกได้อย่างเหมาะสมกับระดับความสามารถของลูก จะเป็นการกระตุ้นให้ลูกใช้ความพยายามมากขึ้นในการทำตามที่บิดามารดาคาดหวัง และเกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

สไตน์ฮูสเซน และเออร์ดิน (Steinhausen & Erdin. 1992 : 731 – 740) ศึกษาเด็กจำนวน 1,959 คนที่มาใช้บริการในคลินิกจิตเวชเด็กของมหาวิทยาลัยซูริค ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พบว่า ความผิดปกติทางจิตที่มาจากปัญหาการเลี้ยงดูแบบคาดหวังมากเกินไป ร้อยละ 3.4

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1995 : 33) พบว่า ความคาดหวังของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการปลุกฝังและการอบรมเลี้ยงดูโดยจะทำให้ลูกเกิดความพยายามที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามที่บิดามารดาคาดหวัง

3.9 บรรยาการการเรียนการสอน

3.9.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยาการการเรียนการสอน

ประดิษฐ์ อูปรมย์ (2523 : 123 – 137) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยาการทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนในชั้นเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยาการในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตาและการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขัน และบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยาการในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยาการในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและความคาดหวังที่มีต่อนักเรียน รวมทั้งการเป็นคนมองโลกในแง่ดีย่อมเป็นผู้สร้างบรรยาการที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติและความคาดหวังในทางตรงกันข้าม ทัศนคติและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถามและเข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้น และช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. การเสริมแรงที่เหมาะสมของครูจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้น การให้การเสริมแรงควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ไม่ควรเน้นเฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรให้เมื่อพฤติกรรมนั้นดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือพฤติกรรมมีปัญหา

สุพิชญา ธีระกุลและคนอื่น ๆ (2524 : 182 — 187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนดังนี้ ~~X~~

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวนภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน

2. หลักสูตร คือแนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก หรือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความต้องการทางการศึกษาและตรงกับความต้องการของเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้ สิ่งที่ครูควรพิจารณาคือการจัดบทเรียนที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับวัย ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และเหมาะสมกับท้องถิ่น

4. สื่ออุปกรณ์ทางการศึกษา เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น

5. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน คือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้นตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีมากมายที่ครูสามารถจัดให้เด็กได้ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน การแสดง และการประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลาเช่นกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาที่จะสอน เวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหาหรือสาขาวิชา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้นอาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียนหรือสถานที่ที่ทัศนศึกษาด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกและสร้างบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้นอย่างไรก็ตาม สถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนผู้เรียน และจะต้องไม่วิเวกวังเวงหรือดูสลับจนน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และรับรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียน หรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน หากแสดงว่ามีความรู้สึกริวกังวล มีความคับข้องใจ ครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอนครูถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักการศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษาได้ระบุไว้แน่ชัดว่า ยังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

สุปรีชา ทิรัญโต (2524 : 183) ได้กล่าวถึงหลักการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ดีไว้ว่า ควรมีแสงสว่างในระดับที่มองเห็นได้ คือเห็นได้เร็ว สบายตาและชัดเจน ควรไกลจากแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนจากบริเวณรอบ ๆ หรือภายนอกห้องเรียนคือ ที่ตั้งโรงเรียนควรไกลจากเขตการจราจรหนาแน่นหรือทางรถไฟ เป็นต้น

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172 — 174) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียนไว้ดังนี้คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมอย่างเต็มที่ฝึกฝนการใช้สติปัญญาคือ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น

2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตัวเอง โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด

3. ส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิดและแนวการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และยอมรับมติของกลุ่ม

รอเจอร์ส (Rogers. 1969 : 157 —164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนว่า ควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคิด ความรู้สึก ทำที่ เจตคติ ค่านิยมและความเชื่อ ควรได้รับความสนใจและให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเน้นทางวิชาการและสติปัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียดเป็นการเสริมความอบอุ่นมั่นใจ และเชื่อถือว่าระหว่างครูกับนักเรียน

ลอว์เรนซ์ (Lawrens. 1976 : 418) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนนั้น เป็นสภาพทางจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ถ้าผู้เรียนมีสภาพจิตใจ อารมณ์แจ่มใส รู้สึกตื่นตัวกระฉับกระเฉง ก็จะมี ความสนใจในการเรียน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

วิทฮอลล์ (Whithall. 1979 : 347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้เมื่อประสบการณ์ในการเรียนรู้มีลักษณะที่มีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนเห็นว่าประสบการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของเขา และไม่ใช่อสถานการณ์ที่ขู่เข็ญคือ นักเรียนไม่รู้สึกว่าสถานการณ์นั้น ๆ มีความน่ากลัว

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนหมายถึงสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียน

3.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

3.9.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ประภาศรี สุนันทบุตร (2522 : 15) ได้ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่มหาวิทยาลัยจัดสภาพให้เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้าด้วยตนเอง การสร้างประสบการณ์ที่ดีก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีงามและเป็นการริเริ่มนิสัยทางการเรียนที่ดีอีกด้วย

3.9.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วิลาส บุญทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Oberteuffer. 1954 : 296 — 297) ศึกษาสภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสภาพจิตของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความอดสาหะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

3.10 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

3.10.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

ประเด็นนี้ อุปรมัย (2523 : 123 — 137) กล่าวถึงองค์ประกอบในการเรียนการสอน สรุปได้ 4 ประการคือ

1. บุคลิกภาพบางประการของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตา และการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขันและบทบาทในฐานะผู้นำของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักเรียน เป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ย่อมสร้างบรรยากาศที่ดี ให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติในทางตรงข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเองก็จะมีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. ครูรู้จักใช้แรงเสริมที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจัง เหมาะกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ไพฑูรย์ สินสารัตน์ (2524 : 49 — 86) ได้กล่าวถึง บทบาทของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาว่า การสอนของอาจารย์ควรเน้นการสร้างเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้เป็นสำคัญ บทบาทที่สำคัญของอาจารย์ คือ เป็นผู้คอยชี้แนะทางและวิธีการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน งานที่อาจารย์ปฏิบัตินั้นมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางความรู้หรือสติปัญญา กับทางมนุษยสัมพันธ์ หมายความว่า อาจารย์จะต้องรู้เนื้อหาที่ตนสอนและจะต้องมีทักษะทางสัมพันธ์ที่ดีด้วย

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 — 67) กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

เทียน ทองแก้ว (2540 : 60) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางสร้างสรรค์ มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และส่งเสริมให้เกิดความสำนึกในการเป็นสมาชิกของชั้นเรียนและโรงเรียน

สไตส์ และ ดอร์ซีย์ (Stiles and Dorsey. 1950 : 98 — 100) มีความเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนว่า การเรียนการสอนแบบอัตตศึกษาโดยนั้น ปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจในบทเรียนเพื่อคะแนนของตนโดยไม่คำนึงถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความมั่งคั่งในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจในบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ และบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้นักเรียนจะมีบุคลิกภาพแบบตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะในการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

วิทฮอลล์ และเลวิส (Withall and Lewis. 1963) ได้ศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมของครูเป็นผู้กำหนดที่สำคัญของการสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียน
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียน
3. การปฏิบัติของครูต่อนักเรียน จะมีผลต่อเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสังคม และการปฏิบัติของนักเรียนต่อบุคคลอื่น นั่นคือ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องมนุษยสัมพันธ์นั่นเอง

3.10.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

3.10.2.1 งานวิจัยในประเทศ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 130 — 142) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเองและกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อหน่าย

3.10.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไทด์แมน (Tiedman. 1942 : 657 — 664) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และไม่ชอบครูที่สอนแบบใช้อำนาจ

บุธ (Buth/1942 : 645 — 656) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความเข้าใจกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น การปรับตัวเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนที่มุ่งสอนโดยใช้วิธีบังคับกับนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและนักเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

สไตลส์และคอร์ชีย์ (Stiles and Dorsey. 1950 : 98 — 100) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจบทเรียนเพื่อคะแนนของตนโดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความเจริญในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น

2. การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์

อมิดอนและแฟลนเดอร์ส (พิมพ์พันธุ์ จันทรพิชญ. 2525 : 26 ; อ้างอิงจาก Amidon and Flanders. 1963 *Interaction Analysis : Theory, Research and Application*) ได้ใช้แบบวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของ แฟลนเดอร์ ศึกษาอิทธิพลของครูที่มีต่อนักเรียน การยกย่องชมเชย การนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ การถามคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเองและประสบความสำเร็จในการเรียนสูงกว่าการเรียนการสอนที่เป็นการใช้อิทธิพลทางตรง ได้แก่ การบรรยาย การออกคำสั่ง และการวิจารณ์

โคแกน (Cogan. 1975 : 135 — 139) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้นยิ่งอาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น

3.11 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน * 46

3.11.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 12) ได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ทางด้านอารมณ์ คือ ความสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น การตัดสินใจพิจารณาใด ๆ อาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวโสเป็นหลัก กิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์แบบนี้เป็นกิจกรรมทางความรู้สึก อารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา เป็นต้น

2. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ตั้งอยู่บนเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงานระหว่างอาจารย์กับศิษย์ที่เฝ้าหาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจพิจารณาปัญหาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผลและหลักการ และความรู้เป็นหลัก ผู้มีเหตุผลที่ดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย การพูดคุย ถกเถียงประชุมหรือสัมมนาในเรื่องของวิชาความรู้ว่าลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดียวที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษา ลักษณะของนักศึกษาที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัคสมานสามัคคีของกลุ่ม

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 —37) ได้กล่าวถึงปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน จะช่วยให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

พีไลรัตน์ ทองอุไร (2529 : 57) กล่าวว่า สัมพันธภาพ หมายถึง การทำให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อให้เป็นกระบวนการระหว่างบุคคลขึ้น โดยพยายามทำให้การปฏิสัมพันธ์กันนั้นเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งมีโนทัศน์พื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพ จะช่วยในการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย ได้แก่ มโนทัศน์พื้นฐานเรื่องความรัก ความเอาใจใส่ มีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความเชื่อถือและการให้เกียรติต่อกัน เป็นบ่อเกิดแห่งการยอมรับ เมื่อเกิดการยอมรับแล้วความสนใจต่อกันจะมากขึ้น ก่อให้เกิดความต้องการที่จะติดต่อสื่อสาร และนั่นคือจุดเริ่มต้นของการสร้างสัมพันธภาพ

แกริสัน (Garison. 1965 : 297) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่า เพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมากในชีวิตวัยรุ่น เนื่องจากเป็นวัยที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ ในการอยู่ร่วมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันทำให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนปัญหา

เฟลด์แมนและนิวคอมบ์ (ประกอบ บุรัตน์. 2525 : 179 ; อ้างอิงจาก Feldman and Nwecomb. 1973 *Social Psychology*) ได้สรุปความสำคัญของเพื่อนที่มีต่อนักศึกษาแต่ละคน ดังนี้

1. เป็นการเชื่อมโยงระยะการอยู่ภายในครอบครัวกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองกับระยะการทำงานในโลกกว้าง เพื่อทำหน้าที่ช่วยนักศึกษาให้ผ่านยุควิกฤตต่าง ๆ และทำให้มีความเป็นอิสระจากบ้านและครอบครัวได้

2. ในบางสถานการณ์ เพื่อร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุน ในด้านกำหนดเป้าหมายในการเรียนและวิชาการได้

3. เพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่สามารถจะหาได้จากคณาจารย์ ชั้นเรียน หรือหลักสูตรที่กำหนดไว้ทั้งหมด

4. เพื่อนสามารถให้โอกาสนักศึกษาในการฝึกการอยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลที่มีภูมิหลัง ความสนใจ และการอบรมที่แตกต่างไปจากตน

5. เพื่อนสามารถช่วยทำให้นักศึกษามีความมั่นใจ และพอใจในตนเองยิ่งขึ้น และช่วยสนองตอบความสนใจของนักศึกษา

6. เพื่อนช่วยทำหน้าที่ในการฝึกเข้าสังคมแก่นักศึกษา และช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานในภายหลัง

3.11.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

กราวลันด์ (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 29 ; อ้างอิงจาก Grounlund. 1959 *Sociometry in the Classroom*) พบว่าเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนจนผู้ใหญ่มาก ประสิทธิภาพการเข้าสังคมย่อมกว้างขวางออกไป ตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือ เมื่อถึงวัยเข้าเรียนเด็กได้มีโอกาสมีความสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนเด็กจะได้รู้ถึงบทบาทของตนว่าควรจะทำอย่างไร เมื่อต้องการอยู่กับเพื่อน การที่เด็กอยู่ร่วมกับเพื่อนได้จะทำให้เด็กอบอุ่นใจ มีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

กอสลิน (Gopslin. 1962 : 283 — 296) ได้ทำการวิจัยพบว่า เด็กที่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อนจะมีลักษณะคล่องแคล่ว ว่องไว สนใจต่อสิ่งรอบตัว ร่าเริง เข้ากับคนง่าย เชื่อมมั่นในตัวเองไวต่อความรู้สึก และสนใจผู้อื่น

เดอคอสเตอร์ (ชนนุช บุญสิทธิ์. 2541 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Decoter. 1981) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 8 โรงเรียน มีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 840 คน เป็นนักศึกษาชาย 415 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 425 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน เป็นนักศึกษาชาย 140 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 140 คน ซึ่งเชื่อถือได้ร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886.) ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) จากประชากร โดยใช้เพศเป็นชั้น (Strata) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. แบ่งนักศึกษาตามโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งมี 8 โรงเรียนเป็นเพศชายจำนวน 415 คน และเพศหญิงจำนวน 425 คน รวมนักศึกษา 840 คน

2. ผู้วิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักของยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง 280 คน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศของนักศึกษา โดยใช้ร้อยละ ประชากร : กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 3 : 1 ได้กลุ่มตัวอย่าง 280 คน เป็นนักศึกษาชายจำนวน 140 คน เป็นนักศึกษาหญิงจำนวน 140 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล และเพศ

โรงเรียน	เพศ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนประชาธิปไตย	ชาย	31	10
	หญิง	15	5
	รวม	46	15
2. โรงเรียนประชานุกุล	ชาย	20	7
	หญิง	10	3
	รวม	30	10
3. โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม	ชาย	27	9
	หญิง	13	4
	รวม	40	13
4. โรงเรียนบ้านคลองบัว	ชาย	17	6
	หญิง	26	7
	รวม	43	13
5. โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	ชาย	190	64
	หญิง	257	86
	รวม	447	150

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	เพศ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
6. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม	ชาย	45	15
	หญิง	53	18
	รวม	98	33
7. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	ชาย	20	7
	หญิง	28	9
	รวม	48	16
8. โรงเรียนวัดหนองใหญ่	ชาย	65	22
	หญิง	23	8
	รวม	88	30
รวม	ชาย	415	140
	หญิง	425	140
รวมทั้งหมด		840	280

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 9 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 10 เป็นแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพของนักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างของแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัวของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. อาชีพ

() ประกอบอาชีพ

() ไม่ได้ประกอบอาชีพ

4. คะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ (2535 :150) ประกอบด้วยข้อคำถาม 57 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

2.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 57 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 47 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.753 — 6.037

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 2.3 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9023

2.6 ลักษณะแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อคำถาม แล้วพิจารณาว่าข้อคำถามนั้น ๆ สอดคล้องกับลักษณะของตัวนักศึกษามากน้อยเพียงใด ขอให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่กำกับข้อนั้น ๆ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>ด้านความทะเยอทะยานทางการเรียน</u>					
00	ในการสอบแต่ละครั้งจะตั้งใจสอบเต็มที่เพื่อให้ได้คะแนนสูง.....					
00	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการมีผลการเรียนดีเด่นเป็นความสำเร็จในชีวิต.....					
0	<u>ด้านความกระตือรือร้นทางการเรียน</u>					
00	เมื่อได้รับมอบหมายงานจากอาจารย์ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ.....					
00	ถ้ารู้สึกว่าเรียนยังไม่ดี ข้าพเจ้าจะใช้ความพยายามมากขึ้น.....					
0	<u>ด้านความกล้าเสี่ยงทางการเรียน</u>					
00	ข้าพเจ้าชอบคิดและทำในสิ่งที่ยาก.....					
00	ข้าพเจ้าชอบให้อาจารย์ผู้สอนถามบ่อย ๆ..					
0	<u>ด้านความรับผิดชอบทางการเรียน</u>					
00	ส่งงานตามที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด.....					
00	เป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง.....					
0	<u>ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน</u>					
00	มีการวางแผนในการทำงานที่ดี.....					
00	มีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน.....					
0	<u>ด้านความมีเอกลักษณ์ทางการเรียน</u>					
00	ไม่ชอบการลอกงานของคนอื่น.....					
00	ชอบการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดเอง.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2528 : 9)

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

3.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

3.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของกนกวรรณ อุ่นใจ (2535 : 159 – 163) เป็นแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิ้น อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

3.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 25 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.753 – 6.983

3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 3.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8488

3.6 ลักษณะแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าขวนขวายหาความรู้อยู่เสมอเพื่อความก้าวหน้า.....					
00	ข้าพเจ้าไม่ชอบบรคอยโดยไม่ทำอะไรเลย.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจสอบและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

4.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

4.2 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัวแล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของระจิตรแก้ว เล็กอุทัย (2542 : 133-135) ซึ่งแบ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา และพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อผู้ปกครอง โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ

4.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

4.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 22 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.628 — 8.294

4.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 4.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8923

4.6 ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
00	ผู้ปกครองคอยเรียกให้ข้าพเจ้าทานอาหารเสมอ.....					
00	ผู้ปกครองไม่ค่อยซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า.....					
0	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u>					
00	ข้าพเจ้าชอบเล่าชีวิตในแต่ละวันให้ผู้ปกครองฟังทุกวัน.....					
00	ข้าพเจ้าชอบทำงานโดยไม่ปรึกษากับผู้ปกครองเพื่อจะได้พัฒนาตนเองให้ดีขึ้น.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน
 จริง ให้คะแนน 4 คะแนน
 จริงบ้าง ให้คะแนน 3 คะแนน
 จริงน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน
 จริงน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน
 จริง ให้คะแนน 2 คะแนน
 จริงบ้าง ให้คะแนน 3 คะแนน

จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

5.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ

5.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

5.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 22 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.256 – 7.826

5.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 5.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6477

5.6 ลักษณะแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางการเรียนข้าพเจ้า					
	จะปรึกษากับผู้ปกครอง.....					
100	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าจะมีส่วนร่วมในการ					
	ทำรายงานของข้าพเจ้าเสมอ.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครองมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครองน้อย

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

6.1 ศึกษาานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

6.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครอง แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของนลินี ธรรมอำนายสุข (2541 : 75 — 80) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 19 ข้อ

6.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

6.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 19 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้

เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.581 – 5.027

6.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 6.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8768

6.6 ลักษณะแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ผู้ปกครองเป็นผู้วางแผนเป้าหมายในการเรียนให้กับข้าพเจ้า.....					
00	ผู้ปกครองอยากให้ข้าพเจ้าจบการศึกษาโดยเร็ว.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีความคาดหวังของผู้ปกครองปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

7.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

7.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของกฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542 : 89 — 92) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 19 ข้อ

7.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

7.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 19 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.158 – 4.082

7.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 7.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6790

7.6 ลักษณะแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
000	<u>ด้านลักษณะทางกายภาพ</u>					
	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา... แต่ละห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับ นักศึกษาอย่างเพียงพอ.....					
000	<u>ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน</u>					
	อุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ใช้มีประสิทธิภาพดี..... สื่ออุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ใช้ไม่เหมาะสม กับการเรียนการสอน.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีบรรยากาศการเรียนการสอนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีบรรยากาศการเรียนการสอนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

8.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

8.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของมนุษย์ บุญสิทธิ์ (2541 : 72 — 75) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 19 ข้อ

8.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

8.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 19 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.903 – 5.781

8.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 8.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7148

8.6 ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
000	<u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
	อาจารย์รับฟังเหตุผลของนักศึกษา.....					
000	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์</u>					
	ข้าพเจ้าทำความเคารพเมื่อพบอาจารย์.....					
000	<u>ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน.....</u>					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้	
จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

9.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

9.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวความคิดของชนุช บุญสิทธิ์ (2541 : 72 — 75) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 16 ข้อ

9.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

9.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 16 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.847 — 4.797

9.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 9.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8621

9.6 ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน</u> นักศึกษามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษา ด้านการเรียนได้.....					
00	ข้าพเจ้าและเพื่อนพยายามหากิจกรรมทำ ร่วมกันเสมอ.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

10.1 ศึกษาปริมาณศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

10.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม 60 ข้อ

10.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ทัศนาทองภักดี และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

10.4 นำแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้น จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาถึงคะแนนต่ำสุด นำนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูง 25% และนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25% เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 48 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.849 – 6.219

10.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 10.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8483

10.6 ลักษณะแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของนักศึกษา

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
00	<u>ด้านมีความเป็นตัวของตัวเอง</u>					
	ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง.....					
0	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างจากเพื่อน.....					
	<u>ด้านมีความพร้อมที่จะเรียน</u>					
0	ข้าพเจ้าหาเวลาเรียนได้แม้ภารกิจจะมากเพียงใดก็ตาม.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
00	ข้าพเจ้ามาเรียนเพราะผู้ปกครองบังคับให้					
	ข้าพเจ้าศึกษาเพิ่มเติม.....					
	<u>ด้านสามารถวิเคราะห์ความต้องการ</u>					
0	การเรียนควรเริ่มต้นจากความต้องการของผู้เรียนเป็นอันดับแรก.....					
00	ข้าพเจ้าบอกสิ่งที่สนใจในการเรียนได้.....					
	<u>ด้านการวางแผนเป้าหมายในการเรียน</u>					
0	ข้าพเจ้ากำหนดเป้าหมายในการเรียนได้ด้วยตัวของข้าพเจ้าเอง.....					
00	ข้าพเจ้ากำหนดวิธีการเรียนของตนเองได้อย่างเหมาะสม.....					
	<u>ด้านแสวงหาแหล่งวิทยาการ</u>					
0	เมื่อต้องทำรายงานข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะเริ่มหาข้อมูลจากแหล่งใดเป็นอันดับแรก....					
00	ข้าพเจ้าคิดว่าผู้สอนเป็นแหล่งวิทยาการเดียวที่ข้าพเจ้าจะค้นคว้าข้อมูลได้.....					
	<u>ด้านนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสม</u>					
0	ข้าพเจ้าสามารถนำประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการเรียนได้.....					
00	ข้อมูลที่ค้นคว้ามาข้าพเจ้าไม่ทราบวิธีที่จะนำไปใช้ประกอบการเรียน.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 — 5.00 หมายถึง มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 — 3.66 หมายถึง มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 2.33 หมายถึง มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขออนุญาตโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2545 โดยแจกไป 280 ฉบับ ได้กลับคืนมา 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาแล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อแสดงข้อมูลด้านส่วนบุคคลในแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อม กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. สร้างสมการพยากรณ์ จากผลวิเคราะห์ที่ได้ในข้อ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ $t - test$
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α — Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
 - 3.2 หาค่าตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยาการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยคะแนนมาตรฐาน
Y	แทน	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
X_1	แทน	เพศหญิง
X_2	แทน	เพศชาย
X_3	แทน	อายุ
X_4	แทน	ไม่ประกอบอาชีพ
X_5	แทน	ประกอบอาชีพ
X_6	แทน	คะแนนเฉลี่ย
X_7	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_8	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
X_9	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว
X_{10}	แทน	การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง
X_{11}	แทน	ความคาดหวังของผู้ปกครอง
X_{12}	แทน	บรรยากาศการเรียนการสอน

X₁₃ แทน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

X₁₄ แทน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

๕

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป คำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล จำแนกตามเพศและอาชีพ

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล จำแนกตามเพศและอาชีพ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล จำแนกตามเพศ และอาชีพ

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	140	50
	หญิง	140	50
	รวม	280	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ	ประกอบอาชีพ	158	56.4
	ไม่ประกอบอาชีพ	122	43.6
	รวม	280	100

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาหญิงมีจำนวนเท่ากับนักศึกษาชาย คือ เพศหญิงมีจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศชายมีจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาประกอบอาชีพ จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 และนักศึกษาไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตัวแปร	N = 280		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
อายุ	20.47	0.53	วัยผู้ใหญ่
คะแนนเฉลี่ยสะสม	2.31	0.54	ปานกลาง
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.38	0.45	ปานกลาง
ลักษณะมุ่งอนาคต	3.34	0.44	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว	3.36	0.54	ปานกลาง
การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง	3.38	0.66	ปานกลาง
ความคาดหวังของผู้ปกครอง	3.40	0.57	ปานกลาง
บรรยากาศการเรียนการสอน	3.15	0.44	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	3.34	0.53	ปานกลาง
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	3.33	0.47	ปานกลาง
ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.32	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลมีอายุเฉลี่ย 20.47 ปี ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.31 ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นการวิเคราะห์สมมติฐานข้อ 1 ดังแสดงในตาราง 4

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X8) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X9) การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง (X10) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X13)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ การประกอบอาชีพ (X5) บรรยากาศการเรียนการสอน (X12)

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ตัวแปร ได้แก่ ไม่ประกอบอาชีพ (X4)

ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 6 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง (X1) เพศชาย (X2) อายุ (X3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X6) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X11) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X14)

ตาราง 4 แสดงผลการศึกษาคำถามสัมพันธระหว่างตัวแปรต้นส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้สมการพหุคูณสัมพัทธ์เป็นการวิเคราะห์สมมติฐานข้อ 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	Y ₁
X ₁	1.000	-1.00**	-.014	-.043	.043	.034	.110	.100	.142*	.167**	-.076	.123*	.093	.043	.000
X ₂		1.000	.014	.043	-.043	-.034	-.110	-.100	-.142*	-.167**	.076	-.123*	-.093	-.043	.000
X ₃			1.000	-.288**	.288**	-.097	.083	.157**	.162**	.090	-.047	.061	.211**	-.004	.074
X ₄				1.000	-1.000**	.321**	-.126*	-.222**	-.216**	-.242**	.012	-.146*	-.190**	.047	-.122*
X ₅					1.000	-.321**	.126*	.222**	.216**	.242**	-.012	.146*	.190**	-.047	.122*
X ₆						1.000	-.081	-.132*	-.032	-.090	.009	.042	-.029	.012	-.001
X ₇							1.000	.523**	.586**	.286**	-.074	.176**	.211**	.121*	.695**
X ₈								1.000	.671**	.349**	.023	.206**	.210**	.006	.557**
X ₉									1.000	.365**	-.080	.232**	.280**	.073	.647**
X ₁₀										1.000	-.068	.511**	.475**	.108	.220**
X ₁₁											1.000	-.116	-.163**	.072	-.107
X ₁₂												1.000	.689**	.220**	.142*
X ₁₃													1.000	.389**	.206**
X ₁₄														1.000	.098
Y ₁															1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	40.325	10.081	98.345**
Residual	275	28.190	0.103	
Total	279	68.515	10.184	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดได้ในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₇	.504	.053	.463	.695	.483	259.838**
X ₇ , X ₉	.286	.051	.313	.755	.570	183.906**
X ₇ , X ₉ , X ₁	-.106	.039	-.107	.763	.582	127.865**
X ₇ , X ₉ , X ₁ , X ₈	.128	.059	.115	.767	.589	98.345**

R = .767

R² = .589

SE = .3202

a = .175

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₇) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X₉) เพศหญิง (X₁) ลักษณะมุ่งอนาคต (X₈) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ร้อยละ 58.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = .175 + .504X_7 + .286X_9 - .106X_1 + .128X_8$$

สมการพยากรณ์ควบคุมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .463X_7 + .313X_9 - .107X_1 + .115X_8$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 8 โรงเรียน มีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 840 คน เป็นนักศึกษาชาย 415 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 425 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน เป็นนักศึกษาชาย 140 คน และเป็นนักศึกษาหญิง 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทั้งหมด 47 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9023

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต มีทั้งหมด 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8488

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว มีทั้งหมด 14 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8923

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง มีทั้งหมด 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6477

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีทั้งหมด 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8768

ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน มีทั้งหมด 16 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6790

ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ มีทั้งหมด 16 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7148

ตอนที่ 9 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน มีทั้งหมด 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8621

ตอนที่ 10 เป็นแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทั้งหมด 48 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8483

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป คัดคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้ามียังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ การประกอบอาชีพ บรรยากาศการเรียนการสอน

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ตัวแปร ได้แก่ ไม่ประกอบอาชีพ

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 6 ตัวแปร ได้แก่ เพศหญิง เพศชาย อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว เพศหญิง

และลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งทั้ง 4 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ร้อยละ 58.90

5. สมการที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = .175 + .504X_7 + .286X_9 - .106X_1 + .128X_8$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .463X_7 + .313X_9 - .107X_1 + .115X_8$$

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05

1.1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ตัวแปร ได้แก่

1.1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งทางด้านการศึกษา และหน้าที่การงาน จึงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต้องการที่จะเข้ามาศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ และจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น จะมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ทะเยอทะยาน กระตือรือร้น รู้จักพึ่งตนเอง และรู้จักการวางแผนทางการเรียนที่ดี สอดคล้องกับลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ เป็นผู้ที่มีการวางแผนการเรียนอย่างดี มีความมุ่งมั่น ต่อสู้บากบั่นเพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญ มีความพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เชื้อมั่น มีความรับผิดชอบ (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิต. 2526 : 264 – 265) ซึ่งลักษณะดังกล่าว สอดคล้องกับสเคเจอร์ (Skager. 1978 : 24 – 25) ที่ได้อธิบายลักษณะสำคัญของผู้เรียนรู้ด้วยตนเองว่า เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในตนเอง และทัฟ (Toug. 1986 : 40) กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะพยายามบรรลุเป้าหมายสำคัญ ๆ เมื่อได้รับแรงกระตุ้นจากอุปสรรค

1.1.2 ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล เป็นผู้ที่เล็งเห็นความสำคัญในการคาดการณ์ และวางแผนอนาคตของตนเอง รวมทั้งมุ่งมั่นจะประสบความสำเร็จทางการเรียนในอนาคต จึงทำให้มีการวางแผนเป้าหมายของตนเอง ซึ่งผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้สูงนั้น ต้องมีการวางแผนการเรียน การเป้าหมายทางการเรียน และพยายามทำให้สำเร็จ ดังที่มิเชล (Mischel. 1974 : 287) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต

1.1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพ

ที่ดี พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น เอาใจใส่อย่างดีต่อการเรียนของนักศึกษา ให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษา ในเวลาที่มีปัญหาทางการเรียนจึงเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความตั้งใจเรียนสูง พร้อมทั้งจะต่อสู้และเกิดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้ได้ ตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับครอบครัว บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สนใจ ย่อมที่จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเหงา สิ้นหวัง ขาดกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรค ปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นทำให้ขาดความมานะพยายามที่จะทำให้ตนเองบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กวินทร์ ธรรมนุด (2522 : 22) ที่ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ไม่เอาใจใส่ มักจะเป็นคนขาดความขยันหมั่นเพียร ชอบทำงานที่ไม่ต้องออกแรง ไม่รู้ว่าอะไรควรทำไม่ควรทำอย่างไร แม้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่เป็น

1.1.4 การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครองมาก มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่ให้การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาทั้งทางด้านวัตถุ และทางด้านวาจาอย่างมากนั้น ทำให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเรียนอย่างเต็มที่ ได้รับค่าใช้จ่ายอย่างพอเพียง สำหรับค่าเทอม และค่าอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น จึงทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านวัตถุ รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองที่ให้การแนะนำปรึกษาทางด้านการเรียน ช่วยวางแผนการเรียน และชี้แนะให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ความต้องการของตนเองได้ จะส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แวง และวาลเบอร์ก (Wang, Haertel and Walberg. 1944 : 20) พบว่า การสนับสนุนของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และแนวคิดของโนลส์ (Knowles. 1991 : 104 –105) พบว่า บุคคลสามารถเพิ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีมากขึ้นได้ เมื่อได้รับแหล่งความรู้ และการสนับสนุนที่เหมาะสม

1.1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะ การสอนของครูช่วยสร้างความเข้าใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน เด็กจะเกิดความตั้งใจเรียน กระตือรือร้น ต้องการที่จะเรียน ต้องการที่จะทำความเข้าใจ และต้องการที่จะแสวงหาความรู้ รวมทั้งครูผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่ อุปรรณ (2527 : 33) ที่ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ตอบคำถาม เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก จะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักศึกษา ทำให้การเรียนในชั้นเรียนน่าสนใจ นักศึกษารู้สึกสนุก อยากรู้ อยากเห็น กระตือรือร้น และทำให้นักเรียนเกิดความต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งบทบาทของอาจารย์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น จะเป็นผู้ที่ช่วยชี้แนะให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นสัมพันธภาพที่ดีนั้น จะทำให้อาจารย์สามารถช่วยเหลือนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ ดังที่บรอกเคตและเฮมสตรา (Brockett and Hiemstra. 1991 : 11 – 16) ให้ทรงเห็นว่าผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกต่อการชี้นำตนเองในเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จต้อง มีบทบาทเกี่ยวกับการปรึกษาหาข้อตกลง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนการเรียนการสอน และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดแบบวิจารณ์

1.2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่

1.2.1 การประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่ประกอบอาชีพ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะ การประกอบอาชีพของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ทำให้นักศึกษารู้สึก

ว่ามีความอิสระในตัวเอง มีความรับผิดชอบ และทำให้นักศึกษามีประสบการณ์จากการประกอบอาชีพ ซึ่งประสบการณ์จากการทำงาน จะส่งผลให้นักศึกษาได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ รู้จักการวางแผน คิดวิเคราะห์ มุ่งหวังผลสำเร็จของงาน รวมทั้งนักศึกษาจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากการทำงาน มีประสบการณ์ตรงจากการทำงาน สามารถตัดสินใจ และแก้ไขสถานการณ์ได้ดี โดยลักษณะดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังที่บรอกเคตและเฮมสตรา (Brockett and Hiemstra, 1991 : 11 – 16) พบว่าผู้เรียนรู้ด้วยตนเองมีความรับผิดชอบเป็นหลัก และเป็นผู้ตัดสินใจด้านประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับการวางแผน และการนำไปปฏิบัติ และสเคเจอร์ (Skager, 1978 : 13 – 14) กล่าวถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ต่อเป้าหมายของการสร้างทักษะของผู้เรียนด้วยตนเอง และความสามารถในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งในรายบุคคล และในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนรู้

1.2.2 บรรยาการการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาที่ได้รับบรรยาการการเรียนการสอนที่ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะ บรรยาการการเรียนการสอนที่ดี จะสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ตั้งใจที่จะเรียน ดังที่สุพิชญา ธีระกุล (2524 : 182 – 187) เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนด้านสภาพโรงเรียนและห้องเรียนว่า โรงเรียนต้องจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยาการร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาด สวยงาม โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และขนาดห้องต้องเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับลอเรนซ์ (Lawrence, 1976 : 418) ที่กล่าวว่าบรรยาการในการเรียนการสอน เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้นักเรียนสนใจการเรียน จากผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาศรี สุฉันทบุตร (2522 : 15) พบว่า บรรยาการในการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ตัวแปร คือ ไม่ประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงว่า นักศึกษาที่ไม่ประกอบอาชีพ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่ประกอบอาชีพจะมีประสบการณ์จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ และได้ใช้ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การวางแผนการปฏิบัติการ และวางแผนเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ทำให้ไม่ได้รับประสบการณ์จากการทำงานร่วมกัน การใช้ทักษะในด้านต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้สึกไม่มั่นใจในการทำงาน ขาดการตัดสินใจที่ดี ไม่สามารถตั้งเป้าหมายการทำงานได้อย่างชัดเจน ดังที่ทอฟ (Toug, 1986 : 40) พบว่า ผู้ที่ประสบผลสำเร็จสูงในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะมีลักษณะพิเศษ คือ ตั้งเป้าหมายการกระทำไว้ชัดเจน รู้จักเลือกใช้ความรู้ และทักษะที่เหมาะสม วางแผนการเรียนอย่างดี มีความเชื่อมั่น กล่าวหาญ เป็นผู้เลือกอาชีพและกิจกรรมของตนเอง เป็นผู้ที่มีผลงานและประสบผลสำเร็จ

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 5 ตัวแปร ได้แก่

3.1 เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาเพศชายบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง และนักศึกษาชายบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ และนักศึกษาเพศหญิงบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง และนักศึกษาเพศหญิงบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอน

ระบบการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ มีความมุ่งหวังในทางเดียวกัน คือ มุ่งที่จะประสบความสำเร็จ และต้องการวุฒิการศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาอาชีพ และความรู้ มุ่งหวังที่จะมีหน้าที่การงานที่ดี และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เพราะฉะนั้นความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงจึงไม่แตกต่างกันนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศศิธร กุลสิริสวัสดิ์. (2537 : 94) พบว่าเพศกับการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสุนทร สุทองหล่อ (2542 : 67) พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน และโจนส์ (Jones. 1990 : 344 – 6 – A) พบว่า ปัจจัยด้านเพศ และการเรียนรู้ด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของยัง (Young. 1986 : 46) พบว่า ไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวมทั้งบีจอต (Bejot. 1981 : 2434 – A) และเกรย์ (Gray. 1986 : 1218 – A) ที่สรุปว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเอง

3.2 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุมากบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง และบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในทิศทางเดียวกันสำหรับการเลือกเข้ามาศึกษาต่อ รวมทั้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ และมีความพร้อมทางด้านวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง และแต่ละคนมีเป้าหมายของตนเองที่แน่นอน จึงไม่เป็นสาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับเสงี่ยมจิตร เรืองมณีชีชาวาล. (2543 : 60) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและในรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง บางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง และบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น วิธีการสอน วิธีการเรียนของนักศึกษาแต่ละคน นิสัยในการเรียน ความสนใจ ความขยันหมั่นเพียร ซึ่งนักศึกษาที่มีความสามารถทางการเรียนบางคนอาจจะไม่สนใจการเรียน ขาดความกระตือรือร้น ไม่ทราบวิธีที่จะนำความรู้มาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับตัวนักศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับสุนทร สุทองหล่อ (2542 : 69) พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนเดิมต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน และส่องหล้า เทพชาวันนะ (2534 : 00) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการศึกษาของแมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนของบุคคลเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้ยังศึกษาพบว่า ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญาประมาณร้อยละ 50 – 60 ประสิทธิภาพและนิสัยทางการเรียนที่ดีประมาณร้อยละ 30 – 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมประมาณร้อยละ 10 – 15 และลิงเกรน (Lingren. 1969 : 49 – 51) พบว่าเหตุผลที่นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับการมีนิสัยทางการเรียนที่ดี ร้อยละ 35 มีความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 และเชาวน์ปัญญา ร้อยละ 15

3.4 ความคาดหวังของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูง บางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง และบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง จึงไม่ได้พยายามที่จะทำให้ตนเองเป็นไปตามที่ผู้ปกครองคาดหวัง และการที่ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนตั้งใจเรียน ขยันเรียน เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นความคาดหวังของผู้ปกครองนั้น จึงไม่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการ

ศึกษาของวิไลวรรณ วิทยารมร (2543 : 115) พบว่า การรับรู้ความคาดหวังของบิดามารดาทางการศึกษา กับ ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังของบิดามารดาทางการศึกษา ไม่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้เป็นเพราะ เมื่อนักเรียนรับรู้ความคาดหวังของบิดามารดาแล้วไม่ได้ให้ความสำคัญกับความคาดหวังของบิดามารดา เนื่องจากความคาดหวังบางครั้งไม่ตรงกับความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และไม่สามารถปฏิบัติตามที่บิดามารดาคาดหวังได้

3.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนดี บางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง และบางคนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาแบบพบกลุ่ม นักศึกษาจะเข้าชั้นเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง โดยกำหนดเป็นวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวิธีเรียนสำหรับผู้ที่ไม่มีความสะดวกไปเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ โดยนักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้จากตำรา แบบเรียน ฟังรายการวิทยุหรือศึกษาจากแหล่งความรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น จึงทำให้นักศึกษาไม่ค่อยมีความสนิทสนมกันเท่าใดนัก และไม่ค่อยมีโอกาสปรึกษาหารือ ช่วยเหลือทางด้านการเรียนมากนัก จึงเป็นสาเหตุให้ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี 4 ตัวแปร เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

4.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มากที่สุด แสดงว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งทางด้านการศึกษา และหน้าที่การงาน จึงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ต้องการที่จะเข้ามาศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ และจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น จะมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เพียรพยายามในการทำงานให้เป็นผลสำเร็จ อดทน กระตือรือร้น รู้จักพึ่งตนเอง และรู้จักการวางแผนทางการเรียนที่ดี ดังที่รัตนภรณ์ วงศาโรจน์ (2533 : 83 – 85) กล่าวถึงลักษณะนิสัยพฤติกรรมของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า มีความทะเยอทะยาน กระตือรือร้น กล้าเสี่ยง รับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักการวางแผน มีเอกลักษณ์เป็นตัวของตัวเอง ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ เป็นผู้ที่มีการวางแผนการเรียนอย่างดี มีความมุ่งมั่น ต่อสู้บากบั่นเพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญ มีความพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เชื้อมั่น มีความรับผิดชอบ (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 264 – 265) และสอดคล้องกับสเคเจอร์ (Skager. 1978 : 24 – 25) ที่ได้อธิบายลักษณะสำคัญของผู้เรียนรู้ด้วยตนเองว่า เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในตนเองต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยปราศจากสิ่งที่ควบคุมจากภายนอก และทัฟ (Toug. 1986 : 40) กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะพยายามบรรลุเป้าหมายสำคัญ ๆ เมื่อได้รับแรงกระตุ้นจากอุปสรรค ดังนั้น นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จึงมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับ 2 ต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวที่ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น เอาใจใส่อย่างดีต่อการเรียนของนักศึกษา ให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาในเวลาที่มีปัญหาทางการเรียน จะเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความตั้งใจเรียนสูง พร้อมทั้งจะต่อสู้และเกิดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้ได้ รวมทั้งทำให้นักศึกษารู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครอบครัว ทำให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรค แก้ปัญหาทางการ

เรียน และในผู้ที่มีความสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดี จะทำให้ขาดความมานะพยายามที่จะทำให้ตนเองบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้ ขาดความเชื่อมั่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 97) ที่ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจะใกล้ชิดกับบิดามารดาและพี่น้อง ตลอดจนได้รับการแนะนำทางการเรียนจากบิดามารดามากกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ และเฮิร์ลอค (Hurlock. 1964 : 661) มีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวว่า บิดามารดาที่ยอมรับเด็กคือ การให้ความรักความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือทำให้เด็กเป็นคนที่มีความร่วมมือเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง ความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร สามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ และมองตนเองได้อย่างตรงกับความจริง

4.3 เพศหญิง ส่งผลทางลบต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นอันดับ 3 แสดงว่า นักศึกษาเพศชาย มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระ และต้องรับผิดชอบมากขึ้น และแสวงหาความมั่นคงก้าวหน้าในการทำงาน โดยเพศชายมีความต้องการความเป็นผู้นำ ความมีชื่อเสียงเกียรติยศ และได้รับการยอมรับ จึงพยายามพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่านักศึกษาในวัยนี้นักศึกษาชายส่วนใหญ่มีวุฒิภาวะมากกว่านักศึกษาหญิงในวัยเดียวกัน มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และวางแผนปฏิบัติได้ดีกว่า ทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากนี้แล้วจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง และได้เข้าสัมผัสกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสังเกตเห็นอย่างชัดเจนในด้านความกระตือรือร้น ความสนใจ ความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม พบว่านักศึกษาชายจะมีสูงกว่าและจะให้ความร่วมมือมากกว่านักศึกษาหญิง จากการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของพิทักษ์ อักษร (2540 : บทคัดย่อ) พบว่า นิสิตเพศชายมีลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองสูงกว่าเพศหญิงที่ระดับนัยสำคัญ .05 ทั้งโดยรวมและองค์ประกอบรายด้าน

4.4 ลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นตัวสุดท้าย คือ ส่งผลน้อยที่สุดต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล เล็งเห็นความสำคัญในการคาดการณ์ และวางแผนอนาคตของตนเอง รวมทั้งมุ่งหวังจะประสบความสำเร็จทางการเรียนในอนาคต ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตนั้นจะสัมพันธ์กับความคิดในการวางแผน วางเป้าหมายในอนาคต ดังที่ เซกูรา (Segura. 1975 : 5823 – B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้ และสุพล วังสินธุ์ (2534 : 31 – 35) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แม้จะเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ ก็ไม่ย่อท้อ มีความกระตือรือร้น ที่จะฝ่าฟันอุปสรรคโดยมุ่งที่จะให้เกิดผลสำเร็จในอนาคต ซึ่งผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้สูงนั้น ต้องมีการวางแผนการเรียน การเป้าหมายทางการเรียน และพยายามทำให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกลุ๊กิเอลมีโน (Guglielmino.1994 : 250) กล่าวว่าองค์ประกอบของการเรียนรู้ ได้แก่ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน คือ ความสนใจในการเรียนรู้และหวังจะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความเชื่อมั่น ความคิดริเริ่ม และอิสระในการเรียน ความรับผิดชอบต่อการเรียน ความรักที่จะเรียน ความคิดสร้างสรรค์ มองอนาคตในแง่ดี ทักษะที่จำเป็นในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนนโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่

เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกล และเป็นข้อมูลให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนใช้ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาที่เรียนระบบการศึกษาทางไกล

2. เนื่องจากตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัว ควรจะช่วยกันพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา โดยส่งเสริมให้มีการปลูกฝังให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค พร้อมทั้งสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานครเท่านั้น ควรทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างเขตหรือภูมิภาคอื่น ๆ

2. ควรนำตัวแปรที่พยากรณ์ได้ดีที่สุด ไปทำการทดลองเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยาต่าง ๆ เช่น เทคนิคการพยากรณ์ การสอนโดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

๕

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : หสน. นิยมวิทยา.
- กนกวรรณ อุ่นใจ. (2535). ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 : แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ส.เอเซียเพรส (1989) จำกัด.
- คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจด้านการพัฒนาประชากรกลุ่มเป้าหมาย. รายละเอียดการพัฒนาประชากรกลุ่มเป้าหมายในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) .
- เจริญ ไวรวัจนกุล. การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2532.
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุนทรวิทยารามวิทยาคม กรุงเทพฯ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชลอ กองสุทธิใจ. (2541). เทคนิคการสอนแนวใหม่สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : รัชการพิมพ์.
- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2541). ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธวัชชัย ดำรงค์ไชย. (2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยมีการใช้แบบฝึกการคิดทางวิทยาศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดลย์. (2527). “นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้” ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : องค์กรศิลปการพิมพ์.
- นรินทร์ บุญชู. (2532). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร
- นันทกา ทาวุฒิ. (2542, 2543, พฤศจิกายน – มีนาคม). “ความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ต่อการเรียน,” สัมภาษณ์ 1(28) : 12.
- นาดยา ปิลันธนาพันธ์. (2536). อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ. (2542). แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน : กรณีศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2517). ประมวลบทความทางจิตวิทยาทางการศึกษา. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู.

พรเทพ เมืองแมน. (2539, มกราคม – มิถุนายน). “ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง : 7 – Eleven ทางการศึกษา,” *วารสารศึกษาศาสตร์* 11 (1) : 68.

เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก. (2526). “ลักษณะมุ่งอนาคต,” *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม* หน่วยที่ 9 – 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ไพศาล หวังพานิช. (2511). ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.

▶ มานพ วงศ์สาขา. (2541). *การเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ระจิตรแก้ว เล็กอุทัย. (2542). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รัตนารณ วังศาโรจน์. (2533). *การศึกษาแบบการคิดและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในจังหวัด สมุทรสงคราม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ลาวัณย์ ทองมนต์. (2541). *การเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระหว่างครูนักวิจัยและครูที่ไม่เป็นนักวิจัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

▶ วันเพ็ญ อายุการ. (2512). *การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพ เก็บตัว (Introvert Personality) หรือแสดงตัว (Extravert Personality) การยอมรับตนเอง (Self Concept) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น โรงเรียนรัฐบาล จังหวัดชลบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.

วิจิตร ศรีสอาน. (2529). *การศึกษาทางไกล*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิมลรัตน์ แก้วโผงเผง. (2534). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของสสวท*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศศิธร กุลสวัสดิ์. (2537). *ระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัย เกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

สมคิด อิศระวัฒน์. (2532, พฤษภาคม – สิงหาคม). “การเรียนรู้ด้วยตนเอง,” *วารสารศึกษานอกระบบ*. 4(11) : 73 – 79.

_____. (2538). “ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย.” *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. (2538). “ลักษณะการอบรมและเลี้ยงดูของคนไทยในชนบท ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง.” *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สมจิตต์ เพิ่มพูน. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร ชมอตุ้ม. (2532, เมษายน – มิถุนายน). “แนวโน้มการศึกษาในอนาคต”. เทคโนโลยีการศึกษา
1(1) : 27.
- สมักร ไวยุนทด. (2530). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสนใจในวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนแบบระบบการสอนส่วนบุคคล
กับการสอนตามคู่มือครูของสสวท. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์. (2538). “ทิศทางเศรษฐกิจไทย 2539 : รายงาน, 2539,”. เอกสารทาง
วิชาการประกอบการสัมมนา.
- ส่องหล้า เทพเชาว์นะ. (2534). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาทางไกลในจังหวัด
นครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. (2540). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร สุธองหล่อ. (2542). คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สุพล วังสินธุ์. (2534, ธันวาคม – มกราคม). “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม,”
วารสารแนะแนว. 25(132) : 31 – 35.
- สุภามาส ทองใส. (2536). การศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน
ประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต.
ปริญญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ เนียมฉาย. (2532). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้
รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ตามระดับความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณา ยะเพชร. (2533). ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนด้วยการนำ
ตนเองในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- เสงี่ยมจิตร เรืองมณีชีवाल. (2540). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพฯ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2538). *การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)* เอกสารการสัมมนา 13 ตุลาคม 2538.

อนุเทพ ภาสุระ. (2537, พฤษภาคม - สิงหาคม). "การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี," *วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน*. 5(2) : 24.

Atkinson, John W. (1958). *Motive in Fantasy Action and Society*. New Delhi : Affiliated, Pvt, Lit.

Bejot, D.D. (1981, April). "The Degree of Self-Directed Learningness and the Choices of Learning Methods as Related to A Cooperative Extension Program," *Dissertation Abstracts International*. 42(6) : 243-A.

Bouchard, Paul. (1994). *Self-Directed Professional and Autodidactic Choice : A Framwork for Analysis*. n.p. 1994.

Brandsma, H.P. and J. W. M. Knuver. (1989, July). "Effects of School and Classroom Characteristucs on

Pupil Progress in Language and Arithmetic," in *International Journal of Educational Research*. 13 (7) : 777 – 778.

Brockett, R.G. and R. Hiemstra. (1991). *Self-Direction in Adult Learning*. New York : Chapman and Hall.

Burge, E.V. and Frewin, C.C. (1985). "Self – Directed In Distance Learning." In Husen, Torstin. *The International Encyclopedia of Education*. New York : Pergamon Press Inc.

Caffarella, Rosemary S. (1983,May). "Fostering Self-Directed Learning in Post-Secondary Education", *An Omnibus of Practice and Research*. 13 (5) : 7-26.

Good Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill, Inc.

Goulner, Alvin W. and Helen P. Gouldner. (1963). *Modern Sociology*. New York : Harcourt Brace and World, Inc.

Guglielmino, L.M. (1977). *Development of The Self-Directed Learning Readiness Scale*. Dissertation Ph.D. Georgia : Graudate school University of Georgia photocopied.

Holmberg, Borge. (1981). *Status and Trends of Distance Education : A Survey and Bibliography*. London : Kogan Page Ltd.

Jone, John G. and Grieneeks, Lanrabeth. (1973, January). "Measure of Self – perception as Predictors of Scholastic Achievement," *The Journal of Educational Research*. 63 (2) : 203 – 210.

Kaye, A.R. (1985). "Distance Education." In Husen, Torstin. *The International Encyclopedia of Education*. New York : Pergamon Press Inc.

Keith, Percy and others. (1995). *Self-Directed among Adult : Empirical Studies of Community Carers and Disabled Adults*. Lancaster : Lancaster University.

Knowles, M.S. (1975). *Self-Directed Learning : A Guide for Leaner and teacher*. New York : Association Press.

Lovell, R.B. (1980). *Adult Learning*. New York : John Wiley & Sons, Inc.

Maddox, R. (1936). *How to Study*. Greenwich, Connecticut : Fawcett Publication.

Marx, Melvin H. (1970). *Learning : interactions*. New york : Maccillan.

McCarthy, William Francis. (1985, October). "The Self-Directed and Attitude toward mathematics of Younger and Older Undergraduate Mathematics Student," *Dissertation Abstracts International*. 46(11) : 3279–A.

Mead, Robert D. (1971, February). "Future Time Perspective of College Students in America and India," *Journal of Personality and Social*. 83 (12) : 175 –182.

Michel, W. (1974). "Processes in Delay of Gratification," in L. Berkowitz (ed.) *Advances in Experimental Social Psychology*. Vol. 7. p. 249 – 293. New York : Academic Press.

Mortimore, Peter and others. (1989, June). "The Effects of School Membership on Pupil's Educational Outcomes," in *Research Paper in Education*. 3 (1) : 3 – 26.

Mourad, Salah Ahmed. (1978, May). "Relationship of Grade Level, Sex, and Creativity to Readiness for Self-Directed Learning Among Intellectually Gifted Students," *Dissertation Abstracts International*. 40(04) : 2002-A.

Page, Tarry and Thomas, J.B. (1977). *International Dictionary of Education*. London ; Kogan page.

Perry, Walter. (1977). "The Growth of Distance Education." In Neil, Michael W. *Education of Adults at a Distance : A Report of the Open University's Tenth Anniversary International Conference*. London : Kogan page, 1977.

Raffini, James P. (1970, June). "The Relationship between Resultant Achievement Motivation and College Student Examination Performance," *Dissertation Abstracts International*. 31 (7): 1085 – A.

Robinson, Charles Loe. (1971, August). "Future Time Perspective in Non – Incarcerated Juvenile Delinquents," *Dissertation Abstracts International*. 32 (2) : 1225 – B.

Rowntree, Derek. (1981). *A Dictionary of Education*. New York : Harper References.

Schunk, Dale H. (1981, February). "Modeling and Attributional Effects on Children's Achievement : A Self – Efficacy Analysis," *Journal of Educational Psychology*. 73 (2) : 93– 105.

Skager, Rodney. (1978). *Lifelong Education and Evaluation Practice*. Oxford Frankfurt UNESCO Institute for Education.

Weiner, Bernard. (1972, September). "Attribution Theory Achievement Motivation and the Education Process," *Review of Educational Research*. 42 (9): 203 – 215.

Willms, Douglas J. and Stephen W. Raudenbush. (1989). "A Longitudinal Hierarchical Linear Model for Estimating School Effects and Their Ability," in *Journal of Educational Measurement*. 26 (3) : 209 – 232.

Yamanae, Taro. (1973). *Statistics and Introduction*. 3rd ed New York : Harper & Row.

Young, Lugenia Dixson. (1986, January). "The Relationship of Race, Sex, and Locus of Control to Self-Directed Learning," *Dissertation Abstracts International*. 46(07) : 1886 – A.

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ทม 1012/ 11 11



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาภิบาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 15 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 111



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปรานานุกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสินี ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสินี ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 112



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

.44 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทรรัตนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสินี ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์ฉวี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 13 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสินี ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119



ที่ ทม 1012/ 1113

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองบัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์ณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 13 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 111



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุชาสนี ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 150 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุชาสนี ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 115



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 33 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ (๑๒๖



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

| 4 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 22 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 11๖



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดหนองใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง และ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสุธาสนิ ใจเย็น ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

- เรื่อง** ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
- เรียน** นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งนักศึกษาสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักศึกษาไม่มีข้อใดถูกหรือผิดและไม่มีผลกระหน่ำต่อการเรียนแต่อย่างใด คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วย 10 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 9 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- ตอนที่ 10 เป็นแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวสุธาสินี ใจเย็น

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัวของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

1. เพศ

☐ ชาย☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. อาชีพ

☐ ประกอบอาชีพ☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ

4. คะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ด้านความทะเยอทะยานทางการเรียน ในการสอบแต่ละครั้งจะข้าพเจ้าตั้งใจ ทำข้อสอบเต็มที่เพื่อให้ได้คะแนนสูง...					
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการมีผลการเรียนดีเด่น เป็นความสำเร็จในชีวิต.....					
3	ข้าพเจ้าชอบเปรียบเทียบตนเองกับ คนที่เก่งกว่า เพื่อที่จะได้พัฒนาตนเอง					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจถ้าผลการเรียนสูง กว่าเพื่อน ๆ.....					
5	ข้าพเจ้าไม่มุ่งหวังที่จะเรียนจนถึง ระดับปริญญาสูงสุด.....					
6	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนในห้องเรียนที่มี คนเก่ง.....					
7	เมื่อเรียนวิชาใดก็ตามข้าพเจ้าต้องทำ ให้ได้คะแนนสูง.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
8	<u>ด้านความกระตือรือร้นทางการเรียน</u> เมื่อได้รับมอบหมายงานจากอาจารย์ ข้าพเจ้ารีบทำให้เสร็จ.....					
9	ถ้ารู้สึกว่าการเรียนยังไม่ดี ข้าพเจ้าจะ ใช้ความพยายามมากขึ้น.....					
10	เมื่อมีข้อสงสัยในบทเรียนจะต้องรีบทำ ความเข้าใจ.....					
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบการเรียนหนังสือ.....					
12	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อน ที่จะเรียนในชั้นเรียน.....					
13	เมื่อขาดเรียน ข้าพเจ้าไม่ได้สอบถาม บทเรียนจากเพื่อนเพื่อให้เรียนได้ทัน เพื่อน					
14	ถ้าพบบทเรียนที่ยาก ข้าพเจ้าจะ พยายามทำจนสำเร็จ.....					
15	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สนุก เมื่อต้องรีบทำงาน ให้เสร็จในเวลาที่กำหนด.....					
16	<u>ด้านความกล้าเสี่ยงทางการเรียน</u> ข้าพเจ้าชอบคิดและทำในสิ่งที่ยาก.....					
17	ข้าพเจ้าไม่มั่นใจในตนเองเวลาทำงาน..					
18	ข้าพเจ้ามีนิสัยชอบทำสิ่งยาก ซึ่งท้าทาย ความสามารถ.....					
19	ข้าพเจ้าเชื่อในเรื่องเหตุผลมากกว่า เรื่องโชคชะตา.....					
20	ข้าพเจ้ากล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว.....					
21	ถ้าทำงานไม่ประสบความสำเร็จ ข้าพเจ้าจะไม่พยายามทำให้ดีขึ้นใน ครั้งต่อไป.....					
22	วิชาที่เรียนมีความเหมาะสมกับ ความสามารถของข้าพเจ้า.....					
23	ข้าพเจ้าคิดว่าการทำข้อสอบให้ได้ คะแนนสูง ขึ้นอยู่กับโชคของข้าพเจ้า...					
24	<u>ด้านความรับผิดชอบทางการเรียน</u> ข้าพเจ้าไม่สามารถส่งงานตามที่ อาจารย์ผู้สอนกำหนด.....					
25	ข้าพเจ้าให้ความสนใจต่อคำสอนของ อาจารย์.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
26	ถ้ามีการบ้านที่ยังค้างข้าพเจ้ารีบทำให้เสร็จ.....					
27	ในการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าไม่ได้มีส่วนร่วมเต็มที่.....					
28	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะปรับปรุงตนเองให้เรียนดีขึ้นเรื่อย ๆ					
29	ข้าพเจ้าไม่กลัวที่จะรับผิดชอบเมื่อตนเองทำผิดพลาด.....					
30	เมื่อตัดสินใจลงมือทำงานแล้ว ข้าพเจ้าไม่สามารถทำให้เสร็จได้.....					
31	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น เมื่อได้รับคำตำหนิ.....					
	<u>ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน</u>					
32	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน.....					
33	ข้าพเจ้าไม่เคยทำตารางเวลาการอ่านหนังสืออย่างชัดเจน.....					
34	ในการสอบแต่ละครั้ง ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวเป็นอย่างดี.....					
35	ข้าพเจ้าพยายามทำงานเป็นขั้นตอนอย่างรอบคอบ.....					
36	ข้าพเจ้าไม่ได้ใช้ความสุ่มรอบคอบในการทำข้อสอบ.....					
37	ก่อนที่จะส่งงาน ข้าพเจ้ามีการทบทวนอย่างรอบคอบ.....					
38	ข้าพเจ้ารีบตัดสินใจในการเรียนวิชาต่าง ๆ โดยไม่ค่อยคำนึงว่าวิชานั้น ๆ เหมาะสมกับข้าพเจ้าหรือไม่.....					
39	ข้าพเจ้ามีการวางแผนการเรียนอย่างรอบคอบ.....					
	<u>ด้านความมีเอกลักษณ์ทางการเรียน</u>					
40	ข้าพเจ้าชอบลอกงานของเพื่อน.....					
41	ข้าพเจ้าไม่ชอบการสอนที่ให้ผู้เรียนต้องคิดเอง.....					
42	ข้าพเจ้าชอบค้นหาวิธีทำงานด้วยตนเอง.....					
43	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำตามอย่างเพื่อน.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
44	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง.....					
45	ข้าพเจ้าชอบการค้นคว้า และทดลองด้วยตนเอง.....					
46	ข้าพเจ้าไม่ชอบวิธีการที่ซ้ำกับคนอื่น...					
47	เมื่ออาจารย์มอบหมายงานให้ ข้าพเจ้ามักจะทำตามเพื่อน.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าชวนช่วยหาความรู้อยู่เสมอเพื่อความก้าวหน้า.....					
2	ข้าพเจ้าไม่ชอบรอคอยโดยไม่ทำอะไรเลย.....					
3	ข้าพเจ้าไม่คิดถึงอนาคต เพราะเป็นสิ่งที่ยังมาไม่ถึง.....					
4	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียนตามเพื่อน.....					
5	ข้าพเจ้าตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง.....					
6	ข้าพเจ้ามักปล่อยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนคลี่คลายไปเองโดยไม่หาทางแก้ไข.....					
7	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพราะคิดว่าทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้.....					
8	ข้าพเจ้ารอให้เรียนจบก่อนจึงจะคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ.....					

	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9	ข้าพเจ้ายอมทนลำบากในการเรียนเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย.....					
10	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อในระดับสูง เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต.....					
11	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เมื่อไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน.....					
12	ข้าพเจ้าไม่ได้วางแผนการเรียนในอนาคต เพราะยังมาไม่ถึง.....					
13	ข้าพเจ้ารอให้เรียนจบก่อน จึงจะคิดเกี่ยวกับการศึกษาต่อ.....					
14	ข้าพเจ้ารอให้เรียนจบก่อน จึงจะคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ.....					
15	ข้าพเจ้าศึกษาตนเองและสิ่งแวดล้อมก่อนที่จะตัดสินใจเลือกวิชาเรียน.....					
16	ข้าพเจ้าคาดว่าตนเองอาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน.....					
17	ข้าพเจ้าไม่หวังอะไรมากนัก เกี่ยวกับการเรียน ขอแต่ให้สอบผ่านเท่านั้น....					
18	ข้าพเจ้ามักปล่อยให้อนาคตเป็นไปตามโชคชะตา.....					
19	ข้าพเจ้าต้องการประสบความสำเร็จในอนาคต.....					
20	ข้าพเจ้ายังไม่ทราบว่าจะทำอะไรต่อเมื่อข้าพเจ้าเรียนจบ.....					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
1	ผู้ปกครองคอยเรียกให้ข้าพเจ้ารับประทานอาหารเสมอ.....					
2	ผู้ปกครองไม่ค่อยซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า.....					
3	ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยกับงานอดิเรกที่ข้าพเจ้าทำอยู่ ได้แก่ ซอป๊อง ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง.....					
4	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปเที่ยวต่างจังหวัดกับเพื่อน.....					
5	ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยที่ข้าพเจ้ามีกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียน.....					
6	เมื่อสมาชิกในครอบครัวทะเลาะกันทุกคนจะทำความเข้าใจกัน.....					
7	ผู้ปกครองไม่พอใจเมื่อเพื่อนโทรศัพท์มาคุยกับข้าพเจ้าที่บ้าน.....					
8	เมื่อข้าพเจ้าทำความผิด ผู้ปกครองจะไม่ถามเหตุผล.....					
	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u>					
9	ข้าพเจ้าชอบเล่ากิจกรรมที่ทำในแต่ละวันให้ผู้ปกครองฟังทุกวัน.....					
10	ข้าพเจ้าชอบทำงานโดยไม่ปรึกษากับผู้ปกครองเพื่อจะได้พัฒนาตนเองให้ดีขึ้น.....					
11	ข้าพเจ้าประพฤติตนตามกฎระเบียบของผู้ปกครอง.....					
12	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพผู้ปกครองก่อนไปโรงเรียน.....					
13	ข้าพเจ้าหงุดหงิดที่ผู้ปกครองคอยเตือนให้อ่านหนังสือ.....					
14	ข้าพเจ้าเบื่อเมื่อต้องอยู่บ้านร่วมกับสมาชิกในครอบครัวในวันหยุด.....					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ด้านการสนับสนุนทางด้านวัตถุ					
1	ข้าพเจ้าไม่ได้รับค่าใช้จ่ายในการเรียนจากผู้ปกครองอย่างเพียงพอ.....					
2	ข้าพเจ้าต้องหางานพิเศษทำเนื่องจากครอบครัวไม่มีเงินเพียงพอสำหรับชำระค่าเทอมของข้าพเจ้า.....					
3	ข้าพเจ้ามักไม่มีอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นเสมอ.....					
4	ผู้ปกครองไม่สนใจจะจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับข้าพเจ้า.....					
5	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะมีเงินไปโรงเรียนหรือไม่.....					
6	ผู้ปกครองจัดหาเครื่องแต่งกายให้กับข้าพเจ้าอย่างเพียงพอ.....					
7	เมื่ออาจารย์สั่งให้นักศึกษานำวัสดุอุปกรณ์การเรียนไปเพิ่มเติม ข้าพเจ้ามักจะไม่มี.....					
8	ข้าพเจ้าต้องใส่เครื่องแต่งกายที่มีสภาพเก่าและชำรุดไปโรงเรียนอยู่เสมอ.....					
	ด้านการสนับสนุนทางด้านวาจา					
9	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางการเรียน ข้าพเจ้าจะปรึกษากับผู้ปกครอง.....					
10	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าจะมีส่วนร่วมในการทำรายงานของข้าพเจ้าเสมอ...					
11	ผู้ปกครองให้คำปรึกษาในการเลือกเรียนของข้าพเจ้า.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะไปเรียนหนังสือหรือไม่.....					
13	ผู้ปกครองให้ความสนใจกับผลการเรียนของข้าพเจ้าในแต่ละเทอม.....					
14	ข้าพเจ้าและผู้ปกครองจะร่วมกันวางแผนการเรียนของข้าพเจ้า.....					
15	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าไม่เคยสอบถามว่าข้าพเจ้ามีปัญหาทางการเรียนหรือไม่.....					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ผู้ปกครองเป็นผู้วางแผนเป้าหมายในการเรียนให้กับข้าพเจ้า.....					
2	ผู้ปกครองอยากให้ข้าพเจ้าจบการศึกษาโดยเร็ว.....					
3	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าขยันหมั่นเพียรในการเรียน.....					
4	ผู้ปกครองอยากให้ข้าพเจ้าสนใจการเรียนมากกว่าเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน.....					
5	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเป็นประจำทุกวัน.....					
6	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนหนังสือให้ได้เกรดสูง.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
7	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนต่อในระดับสูง.....					
8	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนเก่งกว่าเพื่อนในห้องเรียน.....					
9	ผู้ปกครองอยากให้ข้าพเจ้าเรียนเก่งเพื่อสร้างความภูมิใจให้แก่วงศ์ตระกูล.....					
10	ผู้ปกครองไม่ต้องการให้ข้าพเจ้ามีผลการเรียนต่ำกว่าเพื่อน.....					
11	ผู้ปกครองกังวลว่าข้าพเจ้าจะเรียนไม่จบ.....					
12	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเอาใจใส่ต่อการเรียนให้มาก.....					
13	ผู้ปกครองหวังให้ข้าพเจ้าเรียนต่อในระดับสูงขึ้น.....					
14	ผู้ปกครองรู้สึกผิดหวัง เมื่อข้าพเจ้ามีผลการเรียนไม่ดี.....					
15	ผู้ปกครองไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเที่ยวเตร่ โดยไม่สนใจการเรียน.....					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>ด้านลักษณะทางกายภาพ</u> สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา.....					
2	แต่ละห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนักศึกษาอย่างเพียงพอ.....					
3	ขนาดของห้องเรียนแคบเกินไป.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
4	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี.....					
5	โรงเรียนคับแคบ มีสถานที่พักผ่อนน้อย.....					
6	บริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนมีระเบียบเรียบร้อยดี.....					
7	บริเวณโรงเรียนสกปรกเต็มไปด้วยเศษขยะ.....					
8	ห้องน้ำมีกลิ่นเหม็นทำให้รู้สึกอึดอัด.... <u>ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน</u>					
9	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มีสภาพดี.....					
10	สื่ออุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ใช้ไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอน.....					
11	สื่อและอุปกรณ์มีความทันสมัยกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน.....					
12	อุปกรณ์ในภาคปฏิบัติมีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา.....					
13	แต่ละห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ.....					
14	อุปกรณ์การเรียนในภาคปฏิบัติล้าสมัย.....					
15	อาจารย์ต้องแบ่งกันใช้สื่ออุปกรณ์การสอน เนื่องจากมีไม่เพียงพอ.....					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาย่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
1	อาจารย์รับฟังเหตุผลของนักศึกษา.....					
2	เมื่อมีปัญหาด้านส่วนตัว อาจารย์ยินดีให้คำแนะนำ.....					
3	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ.....					
4	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน อาจารย์ยินดีให้คำแนะนำ.....					
5	อาจารย์ไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา ทำให้นักศึกษาไม่กล้าถามอาจารย์ เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย.....					
6	อาจารย์เข้มงวดมาก ทำให้บรรยากาศไม่น่าเรียน.....					
7	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน.....					
8	อาจารย์ไม่ค่อยตักเตือน และมักดูต่ำเมื่อนักศึกษาทำความผิด.....					
	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์</u>					
9	ข้าพเจ้าทำความเคารพเมื่อพบอาจารย์.....					
10	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน.....					
11	ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นเมื่ออาจารย์ถาม.....					
12	ข้าพเจ้าไม่ยากปรีกษาอาจารย์ เมื่อมีปัญหาการเรียน.....					
13	ข้าพเจ้าชอบคุยเล่นกับเพื่อน ขณะที่อาจารย์สอน.....					
14	ข้าพเจ้ามักลืมหางานที่อาจารย์สั่ง.....					
15	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตลอดเวลาที่เรียนในห้องเรียน.....					
16	ข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตาม เมื่ออาจารย์บอกให้ข้าพเจ้าช่วยถือของ.....					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน</u>					
1	นักศึกษามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาด้านการเรียนได้.....					
2	ข้าพเจ้าและเพื่อนพยายามหากิจกรรมทำร่วมกันเสมอ.....					
3	ข้าพเจ้ากับเพื่อนมักทะเลาะกัน.....					
4	ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานกับเพื่อน.....					
5	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่.....					
6	เพื่อน ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า.....					
7	ข้าพเจ้าให้เพื่อนยืมเงินเมื่อเพื่อนเดือดร้อน.....					
8	เพื่อนและข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันในด้านการเรียน....					
9	เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ เพื่อน ๆ จะช่วยอธิบายบทเรียนให้กับข้าพเจ้า.....					
10	ข้าพเจ้าไม่ชอบเพื่อนที่เรียนเก่งกว่า...					

ตอนที่ 10 แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือข้อใดข้อหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด แบบวัดนี้จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านความเป็นตัวของตัวเอง</u>					
1	ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง..					
2	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างจากเพื่อน.....					
3	ข้าพเจ้าชอบให้อาจารย์สอนแบบบรรยายหน้าชั้นมากกว่าให้นักศึกษาทำความเข้าใจบทเรียนเอง.....					
4	ถ้าอาจารย์ให้ทำความเข้าใจบทเรียนเอง ข้าพเจ้าจะไม่สามารถทำได้.....					
5	ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการเรียนรู้แบบครูเป็นผู้ชี้แนะ.....					
6	ข้าพเจ้าชอบให้อาจารย์เป็นผู้ชี้แนะในการเรียน.....					
7	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบครูเป็นผู้ชี้แนะไม่แตกต่างกัน.....					
8	ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้อย่างอิสระ.....					
	<u>ด้านความพร้อมที่จะเรียน</u>					
9	ข้าพเจ้าหาเวลาเรียนได้แม้ภารกิจจะมากเพียงใดก็ตาม.....					
10	ข้าพเจ้ามาเรียนเพราะผู้ปกครองบังคับ.....					
11	ข้าพเจ้ามักขาดเรียนเป็นประจำ.....					
12	ข้าพเจ้าเลือกมาเรียนที่สถาบันนี้เพราะเพื่อนมาเรียน.....					
13	ข้าพเจ้าให้เวลากับงานที่ทำมากกว่าการมาเข้าชั้นเรียน.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
14	ผู้ปกครองสัญญาว่าจะให้รางวัลกับข้าพเจ้าถ้าข้าพเจ้ามาศึกษาต่อ.....					
15	ข้าพเจ้าต้องกู้หนี้ยืมสินมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน.....					
16	ข้าพเจ้ามักจะไม่มีเงินชำระค่าเทอม.... <u>ด้านสามารถวิเคราะห์ความต้องการ</u>					
17	การเรียนควรเริ่มต้นจากความต้องการของผู้เรียนเป็นอันดับแรก.....					
18	ข้าพเจ้าสามารถบอกสิ่งที่สนใจในการเรียนได้.....					
19	ข้าพเจ้าบอกความต้องการในการเรียนของตนเองได้อย่างชัดเจน.....					
20	ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนของตนเองกับเพื่อน.....					
21	ข้าพเจ้าเป็นผู้กำหนดความต้องการในการเรียนของตนเอง.....					
22	ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดให้ข้าพเจ้าเรียนวิชาต่าง ๆ					
23	อาจารย์เป็นผู้บอกให้ข้าพเจ้าทราบว่าข้าพเจ้าต้องเรียนวิชาใดบ้าง.....					
24	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์..... <u>ด้านการวางแผนการเรียน</u>					
25	ข้าพเจ้ากำหนดเป้าหมายในการเรียนได้ด้วยตัวของข้าพเจ้าเอง.....					
26	ข้าพเจ้ากำหนดวิธีการเรียนของตนเองได้อย่างเหมาะสม.....					
27	ข้าพเจ้าเห็นว่าการวางแผนการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ.....					
28	ข้าพเจ้าไม่สามารถกำหนดจุดหมายในการเรียนของตนเองได้.....					
29	อาจารย์จะกำหนดวิธีการเรียนที่เหมาะสมให้ข้าพเจ้า โดยข้าพเจ้าไม่ต้องทำอะไรเลย.....					
30	ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าวิธีการเรียนแบบใดที่เหมาะสมกับข้าพเจ้า.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
31	ข้าพเจ้าไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายในการเรียนของตนเอง.....					
32	ข้าพเจ้ามีความคิดริเริ่มในการวางแผนการเรียน.....					
33	<u>ด้านการแสวงหาแหล่งวิทยาการ</u> เมื่อต้องทำรายงานข้าพเจ้าไม่ทราบว่า จะเริ่มหาข้อมูลจากแหล่งใดเป็นอันดับ แรก.....					
34	ข้าพเจ้าคิดว่าผู้สอนเป็นแหล่งวิทยา การเดียวที่ข้าพเจ้าจะค้นคว้าข้อมูลได้					
35	ข้าพเจ้านำประสบการณ์ของตนเองมา เป็นแหล่งข้อมูลในการเรียน.....					
36	ข้าพเจ้าค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด เท่านั้น.....					
37	เมื่ออาจารย์ไม่ให้ข้อมูลในการค้นคว้า ข้าพเจ้าจะไม่สามารถทำรายงานต่อไปได้					
38	ข้าพเจ้าคิดว่าแหล่งข้อมูลและวิทยา การมีอยู่เฉพาะในโรงเรียน.....					
39	ข้าพเจ้ามักขอให้เพื่อน ๆ เป็นผู้ค้น คว้าข้อมูลมาให้ เนื่องจากข้าพเจ้าไม่ ทราบว่าหาได้จากที่ใดบ้าง.....					
40	ข้าพเจ้าไม่หาข้อมูลจากแหล่งอื่นเพิ่ม เติม นอกจากห้องสมุด.....					
41	<u>ด้านการนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสม</u> ข้าพเจ้าสามารถนำประสบการณ์ของ ตนเองมาใช้ในการเรียนได้.....					
42	ข้อมูลที่ค้นคว้ามามีข้าพเจ้าไม่ทราบวิธี ที่จะนำไปใช้ประกอบการเรียน.....					
43	ข้าพเจ้าไม่สามารถจัดการกับข้อมูลที่ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมมาได้.....					
44	ข้อมูลที่ข้าพเจ้าค้นคว้ามักไม่ สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้					
45	ข้าพเจ้าสามารถค้นคว้าข้อมูลและนำ มาใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์.....					
46	ข้าพเจ้าสามารถจัดสรรข้อมูลจาก แหล่งวิทยาการให้เหมาะสมกับวิธีการ เรียนของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี.....					

ข้อที่	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
47	ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ค้นคว้ามา ข้าพเจ้า ไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนรู้.....					
48	การค้นคว้าทดลองของข้าพเจ้า สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียน ได้เสมอ.....					

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียน
- แก่นักศึกษาของผู้ปกครอง
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตาราง 1 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.642	25	3.556
2	2.441	26	3.019
3	2.554	27	1.753
4	2.331	28	1.806
5	1.938	29	7.165
6	4.006	30	4.027
7	2.238	31	3.532
8	2.253	32	2.442
9	3.667	33	6.034
10	2.626	34	3.563
11	4.867	35	1.946
12	2.535	36	3.674
13	2.155	37	2.388
14	3.235	38	3.058
15	2.424	39	2.484
16	2.586	40	6.037
17	2.365	41	2.067
18	2.630	42	1.890
19	3.157	43	2.643
20	2.837	44	3.342
21	5.310	45	2.224
22	3.186	46	4.126
23	2.907	47	4.210
24	5.522		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9023

ตาราง 2 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.028	11	3.001
2	2.205	12	1.884
3	5.296	13	4.612
4	3.930	14	4.593
5	1.753	15	6.983
6	3.528	16	3.877
7	5.741	17	2.321
8	5.061	18	2.752
9	3.757	19	3.427
10	5.401	20	3.974

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8488

ตาราง 3 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.628	8	3.075
2	4.360	9	5.218
3	4.527	10	4.561
4	8.294	11	6.114
5	5.928	12	8.071
6	2.684	13	7.223
7	6.501	14	4.528

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8923

ตาราง 4 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนแก่นักศึกษาของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.146	9	3.689
2	7.337	10	4.476
3	4.643	11	2.291
4	2.309	12	2.256
5	7.826	13	4.774
6	4.717	14	2.742
7	2.399	15	4.187
8	5.662		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6477

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.842	9	5.027
2	3.442	10	4.327
3	2.696	11	3.453
4	4.224	12	4.284
5	4.477	13	2.581
6	4.431	14	3.155
7	2.957	15	3.294
8	4.329		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8768

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.705	9	3.401
2	2.821	10	2.586
3	2.188	11	2.158
4	2.594	12	2.026
5	3.899	13	2.201
6	3.681	14	3.452
7	4.082	15	2.935
8	2.448	16	3.514

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6790

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.486	9	2.495
2	3.641	10	2.896
3	1.977	11	2.508
4	2.596	12	5.106
5	2.433	13	5.781
6	2.425	14	1.903
7	2.804	15	3.181
8	4.648	16	4.098

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .7148

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.670	6	3.696
2	2.225	7	2.266
3	4.797	8	1.847
4	3.019	9	3.344
5	4.218	10	2.930

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8621

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.201	25	3.357
2	2.401	26	5.688
3	2.442	27	3.060
4	3.474	28	2.911
5	1.979	29	2.769
6	3.045	30	2.543
7	5.002	31	2.516
8	2.052	32	3.168
9	4.718	33	2.029
10	6.219	34	4.208
11	4.354	35	3.776
12	5.201	36	3.826
13	4.163	37	3.242
14	6.075	38	4.683
15	2.837	39	2.060
16	1.849	40	3.697
17	3.508	41	3.704
18	2.878	42	2.346
19	3.438	43	2.697
20	2.723	44	2.646
21	2.328	45	2.487
22	2.450	46	2.388
23	1.909	47	3.302
24	2.282	48	3.019

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8483

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุทธาสินี ใจเย็น
วัน เดือน ปีเกิด	9 กรกฎาคม 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41/208 หมู่ 2 ถนนลาดปลาเค้า แขวงจรเข้บัว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจักรวรรดิ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2544	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2542	สมาคมซอฟต์แวร์เทคนิสแห่งประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทย
ปัจจุบัน	สำนักงานพัฒนาวิทยาลัยและโรงเรียนกีฬา กรมพลศึกษา